

תשורה

מזכרת נצח

מחתונת הרה"ת לוי יצחק ומרת בתיה שיחי' נקי
יום הבהיר כ' כסלו ה'תשפ"ג - שנת הקהל
חצרות קדשנו, כאן ציוה ה' את הברכה

פתח דבר

ב"ה.

מתוך שבח והודי' להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ושהחיינו וקיימנו והגיענו ליום כלולות צאצאינו היקרים, החתן הרב הת' לוי יצחק שי' עב"ג הכלה מרת בת' תחי', ועל פי יסוד מנהג כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ בחתונת כ"ק אדמו"ר, מתכבדים הננו להגיש קובץ זה כתשורה וכמזכרת נצח משמחת החתונה.

שער המאמרים - פרסום ראשון מצילומי גליוני הגהות כ"ק אדמו"ר בכתי"ק על ארבעה מאמרים:

א. קונטרס חג השבועות ה'תשמ"ט - מאמר ד"ה וידבר אלוקים אכה"ד ה'תשכ"ח.

ב. קונטרס ט"ו סיון ה'תשמ"ט - מאמר ד"ה בהעלותך את הנרות ה'תשל"ד [חלקים מצילומי ההגהות נתפרסמו בעבר וכאן בא בשלימותו].

ג. קונטרס שבת חזון ה'תשמ"ט - מאמר ד"ה ציון במשפט ה'תשל"ו. [לחביבותא דמילתא מובא בסיומו צילום ההגהה לפתח דבר של קונטרס כ"ף אב ה'תשמ"ט].

ד. קונטרס כ"ה אדר ה'תנש"א - מאמר ד"ה אלה פקודי ה'תש"ל.

שער השיחות - פרסום ראשון מצילומי גליוני הגהות כ"ק אדמו"ר בכתי"ק על שתי שיחות:

א. משיחות יום ב' דחג השבועות וש"פ נשא ה'תש"נ [לחביבותא דמילתא מובא גם צילום מהגהה נוספת שנערכה על הקול קורא שיצא משיחה זו].

ב. משיחות ש"פ ויחי (ועשרה בטבת יהפך לשמחה) ה'תנש"א חלקים מצילומי ההגהות נתפרסמו בעבר וכאן בא בשלימותו].

הא-ל הטוב הוא יתברך יברך את כל עם ישראל בבריאות איתנה ובאריכות ימים ושנים טובות ושנוזה ללכת משמחת נישואין זו לשמחת הנישואין שבין הקב"ה לכנסת ישראל, בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

תוכן ענינים

קטעי וידאו בפרסום ראשון..... 4

שער המאמרים

קונטרס חג השבועות ה'תשמ"ט..... 6

קונטרס ט"ו סיון ה'תשמ"ט..... 15

קונטרס שבת חזון ה'תשמ"ט..... 22

קונטרס כ"ה אדר ה'תנש"א..... 31

שער השיחות

משיחות יום ב' דחג השבועות וש"פ נשא ה'תש"נ..... 40

משיחות ש"פ ויחי (ועשרה בטבת יהפך לשמחה) ה'תנש"א..... 57

קטעי וידאו בפרסום ראשון

כמה קטעי וידאו מסידור קידושין (חלקם בפרסום ראשון):

(א) י"ט אלול תש"ט, מחתונת ר' מנחם מענדל ושרה נחמה בוימגארטען, באולמי גאלד מענאר.

(ב) א' תמוז תשי"ט, מחתונת ר' יונה ורחל סלפושניק, בה'שאלאש'.

(ג) ט"ו תמוז תשכ"ג, מחתונת ר' שמואל והינדא מלכה לו, בפתח הכניסה ל770. סידור קידושין זה הוא האחרון שנערך על ידי רבינו.

[jem.tv](https://www.jem.tv)

שער המאמרים

קונטרס חג השבועות ה'תשמ"ט

קונטרס
ל"ג בעומר - תשמ"ט

ס"ד.

לקראת חג השבועות הבעל"ט - הננו מוציאים לאור
ות המאמר ד"ה וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר
ונכיל גו', שאמר כ"ק אדמו"ר שליט"א בהתוועדות דיום
: דחג השבועות ה'תשכ"ח.

מערכת "אוצר החסידים"

א' ה'תש"ג ג' תשמ"ט (תהא שנת משיח טובה),
זנת המאתיים להולדת כ"ק אדמו"ר הצמח צדק,
זנת הארבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א,
:רוקליו, נ.י.

בראש העמוד תיקן ל"ג בעומר

במקום התאריך ציין: ימי הגבלה ה'תשמ"ט

וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר אנכי גו'¹, ומדיק אדמו"ר הזקן² מהו אומרו את כל הדברים האלה, ולכאורה הול"ל וידבר אלקים אנכי גו' ^{נמכר} דכל הדברים האלה קאי³ על כל התורה כולה, כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש⁴. וזהו וידבר אלקים את כל הדברים האלה, דבעשרת הדברות (אנכי וגו') נכלל ^א כל התורה כולה (כל הדברים האלה). ויש לקשר זה עם פירוש רש"י עה"פ⁵, דמ"ש את כל הדברים האלה ^א (אנכי גו') הוא ללמד שכל עשרת הדברות נאמרו (תחילה) כדיבור אחד, ואח"כ חזר ופירש כל דיבור ודיבור בפ"ע, דתוכנם של שני הפירושים הוא, שנתינת התורה היתה בדרך כלל ופרט. אל שפלי פירוש רש"י מדבר הכתוב בעשרת הדברות עצמם, שמתחילה נאמרו בכחינת כלל (דיבור אחד) ואח"כ נפרטו כל דיבור ודיבור בפ"ע, ולפי פירוש אדה"ז מדבר הכתוב בהפרטים דתורה, שגם הם ניתנו תחילה בכחינת כלל, בעשרת הדברות, ואח"כ נפרטו ונמשכו בגילוי. ויש להוסיף, שגם זה גופא (הפירוט והגילוי דעשרת הדברות) ה' באופן דכלל ופרט. דתחילת ההמשכה והפירוט דעשרת הדברות הוא בתורה שבכתב, ואח"כ נפרט ^א עוד יותר בתושבע"פ, דכל התושבע"פ היא פירוש וביאור דתושב"כ⁶ (מנא פני מילי אמר קרא), והתושבע"פ גופא היא ג"כ באופן דכלל ופרט, משנה ברייתא⁷ גמרא וכו' עד כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש. וצריך להביא⁸, מכיון שכל הפרטים דתורה, עד לכל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, הכל ניתן למשה בסניני⁴, למה לא ניתנו מלכתחילה באופן גלוי, ומדוע ניתנו תחילה בכחינת כלל.

ב) ויוכן זה⁹ ממה שמצינו ^א עד"ז גם כבריאת העולם (אסתכל באורייתא וברא עלמא¹⁰), שהיתה באופן דכלל ופרט. דארז"ל¹¹ כעשרה מאמרות נברא העולם כו' כמאמר אחד יכול להבראות, וידוע¹² דמאמר אחד הוא המאמר דבראשית (בראשית נמי מאמר הוא¹³), שהוא מאמר

-
- (1) יתרו כ, א ואילך.
 - (2) בלקו"ת כמדבר ד"ה זה כתחילתו (טו, ג). רד"ה זה תקס" (סה"מ תקס"ח ח"א ע' רכד).
 - (3) ראה חגיגה ג, ב (וכ"ה כמדבר"ר פ"ד, ד). שמו"ר רפמ"ז. ועוד - הובאו בלקו"ת שם.
 - (4) ראה מגילה יט, ב. ירושלמי פאה פ"ב ה"ד. שמו"ר רפמ"ז. ויק"ר רפכ"ב. קה"ר פ"א, ט (ב). פ"ה, ח (ב). ועוד.
 - (5) ממכילתא עה"פ. ועינן ג"כ כמדבר"ר פ"א, ז (הובא בלקו"ת שם).
 - (6) ראה לקו"ת ברכה צד, א ואילך. וראה אגה"ק סכ"ט (קנ, ב ואילך). ובכ"מ.
 - (7) ראה תענית כא, א: מי* איכא מילי בכרייתא דלא פשיטנא לי' ממתניתין. וראה לקו"ת שה"ש מא, ב.
-
- (* כן הובא בלקו"ת שה"ש שם. ובכ"מ.
 - (8) וכמו שמדיק עד"ז כד"ה וידבר גו' ושכתה תרע"ג (סה"מ תערי"ב-תרע"ו ע' רנ ואילך).
 - (9) כהבא לקמן (סעיף ב-ד) - ראה (כסגנון אחר קצת) כד"ה ושכתה תרכ"ז (סה"מ תרכ"ז ע' רנז ואילך); תרע"ג הנ"ל שם.
 - (10) זח"ב קסא, א-ב.
 - (11) אבות פ"ה מ"א.
 - (12) פרדס שער ב (שער טעם האצילות) פ"ו. לקו"ת בהר מא, ד. ד"ה דבר גו' כי תבואו גו' ושכתה תקס"ב (סה"מ תקס"ב ח"א ע' קפח. שם ע' תלב. סהמ"צ להצ"צ קסז, א). מאמרי

שו"ה האלה קאי: עתיד לחדש וכו'.

שו"ה האלה): האלה (לפני קודם לאנכי

שו"ה דתחילת: ואח"כ נפרט / ויות עוד יותר [נדפס: ואח"כ נפרט
בפרטיות יותר]

כללי שכולל גם ט' המאמרות שלאחריו. דזהו מ"ש¹⁴ בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ וארז"ל¹⁵ את השמים לרכות צבאיהם ואת הארץ לרכות צבאיו, שכל הנכראים נתהוו מהמאמר דבראשית (להיותו מאמר כללי שכולל את כל המאמרות). אלא שהיו בכחינת כלל¹⁶, ואח"כ נפרט המאמר דבראשית בהט' מאמרות שלאחריו¹⁷, ועי"ז נעשו הנכראים בכחינת התחלקות פרטים. והנה כמו שהוא בעשרה מאמרות כפי שנמשכו בפועל ובגילוי (בספירת המלכות¹⁸), שהמאמר דבראשית הוא מאמר כללי שכולל כל המאמרות, עד"ז הוא כשרשם, כהעשר ספירות, שהמאמר דבראשית הוא בחינת כלל, ויש בזה כמה דרגות¹⁹. דבתרגום ירושלמי איתא בראשית בחוכמתא²⁰, שהחכמה²¹ היא כלל שכוללת כל הספירות. ובתרגום אונקלוס איתא בראשית בקדמין, והיינו הרצון דכתר שלמעלה מהחכמה²¹, ועד למחשבה הקדומה דא"ק שהוא הרצון הכללי על כללות ההשתלשלות, ולמעלה יותר הרצון לברוא עולמות כמו שהוא לפני הצמצום, שהיא כחינת כלל גם לגבי מחשבה הקדומה דא"ק. ולפני הצמצום גופא יש ג"כ כלל ופרט, ולאחרי שעלה כרצונו שיער בעצמו כח כל מה שעתיד להיות בפועל, דהרצון וההשערה הם כחינת כלל ופרט²². ונמצא, דכמו שהמשכה דתורה היא ככחינת כלל ופרט ככו"כ דרגות, כנ"ל, עד"ז הוא כהמשכה דעולמות שהיא ככחינת כלל ופרט ככו"כ דרגות. וגם בזה צריך להבין, הרי הכוונה בכריאת העולמות היא שהיו נכראים פרטים בהתחלקות, וכוונה זו

- אדהאמ"צ דכריס ח"א ע' רפד-ה. ח"כ ע' תעז (וש"נ). אה"ת עקב ע' תפ. שם ע' תצג. ובכ"מ. ובארוכה - סה"מ תהנ"ט ע' קמג ואילך. ה'תש"ד ע' 67 ואילך.
- (13) ר"ה לב, א. מגילה כא, ב.
- (14) בראשית א, א.
- (15) ראה פרש"י עה"פ בראשית שם, יד.
- (16) ראה חדא"ג מהרש"א לר"ה שם, שמהמאמר דבראשית נכרא 'חומר הראשון אשר ממנו נתהוו כל הצורות'. וראה גם לקו"ת כהר שם, 'שכמו"כ בגשמיות בהתהוות עוה"ז'. נתהווה ע"י מאמר דבראשית כו' אלא שנפרטו אח"כ ע"י ט' מאמרות, ומציון לרמב"ן עה"ת ר"פ בראשית, דמזה מוכח שכוונתו היא ל'חומר הראשון'.
- (17) ראה שעה"ה פ"א, שהחיות הנמשך מהעשרה מאמרות עצמם 'גדול מאד מבחי' הנכראים פרטים', והמשכת החיות לפרטי הנכראים מהעשרה מאמרות הוא ע"י צירופים וחילופים כו' - דעפ"ז נמצא, שגם העשרה מאמרות (עם היותם כחי' פרט לגבי הכלל דמאמר אחד) הם כחינת כלל ונפרטו אח"כ ע"י הצירופים וכו' - בדוגמת מה שגם עשרת הדברות הם כחינת כלל ונפרטו אח"כ בתושב"כ וכתושבע"פ.
- (18) היינו, שגם המאמר דבראשית הוא במלכות, כדמוכח מ"ש בהערה 16 שמהמאמר דבראשית נתהווה 'חומר הראשון'. וראה סה"מ עזר"ת ס"ע יד, שהוא 'הפנימיות דחיצוניות המל' המקור לכי"ע'. ומה שמכואר בכ"מ שהמאמר דבראשית הוא חכמה או כתר (כדלהלן בפנים), הוא - לפי ששם מדובר בענין העשרה מאמרות כמו שהם בשרשם, בהספירות. ולהעיר שעד"ז הוא כהכלל דעשרת הדברות - שיש בו כו"כ דרגות, דכ' דברות הראשונות "הם כללות כל התורה כולה" (תניא רפ"כ). וראה תו"ש יתרו כרך טז מילואים אות א. וש"נ), למעלה מזה הוא הדיבור 'אנכי' שכולל גם הדיבור לא להי' לך (ראה 'הדרך' על הרמב"ם (קה"ת, תשמ"ה) סעיף ו), למעלה מזה - תיבת אנכי, תיבה הראשונה שכוללת כל הפרטים שבדיבור אנכי (ראה פורת יוסף כג, ד) כשם הכעש"ט), ותיבת אנכי גופא - האל"ף שהוא 'ראש' התיבה שכולל כל האותיות שבה (ראה פנים לפות (לבעל התפלה) עה"פ יתרו כאן).
- (19) כ"ה בכ"מ כדא"ח. ובתרגום שם: בחוכמא. (21) ראה גם לקו"ת כמדבר יג, א.
- (22) ראה שער היחוד (לאדהאמ"צ) פ"י וי"א. ד"ה צאינה וראינה תרנ"ד (סה"מ תרנ"ד ע' שב ואילך).

שו"ה כללי: שכולל גם-

שו"ה שהמאמר: הוא בחינת-

היא הסיכה להתעוררות הרצון לפני הצמצום בכדי שימשך ממנו אח"כ (ע"י ריבוי השתלשלות) עשרה מאמרות פרטיים שמהם יתהוו נכראים פרטיים, וא"כ הי' צריך להיות לכאורה התעוררות הרצון מלכתחילה בכחינת פרט באופן שהי' אפשר להיות ממנו התהוות נכראים פרטיים כפי הכוונה, ולמה הי' התעוררות הרצון כתחילה בכחינת כלל.

ג) ויובן זה ע"פ משל שהשפעת שכל מרב לתלמיד, דאמרו תז"ל²³ לעולם ישנה אדם לתלמידו בדרך קצרה, וידוע²⁴ הדיוק כהלשון דרך קצרה (ולא שכל קצר), שצריך להשפיע להתלמיד כל העומק והפרטים שבהשכל, אלא שכל זה צריך ללמדו בדרך קצרה, כדיבורים קצרים, שמהם יוכל התלמיד להכין כל הפרטים. וכמו המשנה ששנה לנו רבינו הקדוש, שבשלוש לשון המשנה ישנם (בהעלם) כל הפרטים, האורך הרוחב והעומק, שנתבאר אח"כ בגמרא, ^{לשון} וא"כ שכמשנה הם בקיצור נמרץ²⁵. והטעם על זה (שההשפעה צריכה להיות בדרך קצרה דוקא) הוא, כי באם ישפיע לו (כתחילה) כל הפרטים בגילוי, ^{א"כ} יתבלבלו חושי התלמיד, וגם אפשר שמצד ריבוי ההתפשטות ילך בדרך עקלתון, ולכן צריך ללמדו בדרך קצרה דוקא, שע"ז בא השכל כציור מוגבל (שהוא יודע את הענין בכללותו), ועי"ז, הנה גם לאחר שמעיין בהפרטים, בריבוי סברות, תהי' ההתפשטות לפי אופן הציור של הדיבורים הקצרים ולא ילך בדרך עקלתון. וכמו שהוא כההשפעה להתלמיד כפועל, דתחילת ההשפעה צריכה להיות בדרך קצרה דוקא, ע"ז הוא גם בהמצאת השכל השייך להתלמיד כהרב עצמו, דתחילת המשכת (והמצאת) השכל היא בכחינת נקודה. דהנה ידוע²⁶ שבשכל הרב כלול גם חיצוניות השכל ששייך להתלמיד, אלא, שבהיותו כלול בשכל הרב, הנה נוסף לזה שאינו ניכר שם כלל כפ"ע (להיותו כלול ומעורב עם הפנימיות), הנה גם חיצוניות השכל (השייך להתלמיד) הוא בריבוי אור, ולכן צריך הרב לצמצם את שכלו, היינו להעלים את שכלו העצמי שלא יאיר כלל, שע"ז נכדל החיצוניות מהפנימיות וניכר כפ"ע, וגם החיצוניות שנמצא אצלו אז הוא בכחינת נקודה בלבד, ורק אחרי זה (לפני שמשפיע כפועל) הוא משער בעצמו את הפרטים שיספיע אל המקבל. והטעם על זה שכתחילה בא השכל בכחינת נקודה הוא, כי באם השכל ששייך להתלמיד הי' נמצא מלכתחילה באופן דהתפשטות בריבוי פרטים, יהיו אז הפרטים באופן כמו שהם נובעים משכל הרב, בריבוי אור, ולא יהיו מכוונים לחושי התלמיד. ולכן,

23) פסחים ג, ב.
24) ראה לקו"ת בשלח א, א. ביאורו"ז לאדהאמ"צ פ' אחרי (עו, ד) ולהצ"צ שם (ח"א ע' סג-ד). ד"ה וידעת תרנ"ז (סה"מ תרנ"ז ע' מט). וראה גם לקו"ת שה"ש מא, ב.
25) ראה הקדמת הרמב"ם לפירוש המשניות ד"ה אחר כן ראה, שלשון המשנה הוא "דבר קצר וכולל ענינים רבים".
26) ראה המשך תרס"ו ע' קסה. סה"מ תרס"ח ע' קסד. תרפ"ד ע' שז-ח. תרפ"ז ע' מב. ה'תש"ט ע' 4-133. ועוד.

שו"ה לשון המשנה: **לשון המשנה**
אח"כ בגמרא, **אלא**
שו"ה ורק שבמשנה: **ורק** שבמשנה
שו"ה הוא, כי: **אזי** יתבלבלו
שו"ה ששייך להתלמיד: ניכר שם **כלל**
שו"ה באופן: **מכוונים ומתאימים**

המצאת השכל כתחילה הוא בבחינת נקודה (ענין של התעלמות), שעני"ז נגכל השכל. דעס היות שבהנקודה כלולים כל הפרטים שישפיע אח"כ להתלמיד [ויתירה מזו, שיש בהנקודה בהעלם גם מפנימיות השכל²⁷], מ"מ, מכיון שכל זה הוא בהעלם, הנה עני"ז נעשה הגבלה וציור (כללית) בהשכל שיהי' באופן ששייך להשפיע אותו להתלמיד, ולאחרי שנקשה בו הגבלה זו, הנה גם לאחרי שנמשך בבחינת רוחב והתפשטות (כשמפרט את הפרטים), יהי' הרוחב כפי אופן ההגבלה והציור של הנקודה.

ד) והנמשל מזה יוכן למעלה, דכדכי שהאור שמהווה את העולמות יהי' לפי ערך הנכראיס, באופן שיוכל לאיר בהם כפנימיות, הוצרך להיות תחילה ההמשכה באופן דכלל ופרט. כי מכיון שהעולמות הם כאין ערוך לגבי אוא"ס, לכן, כאם ההמשכה מאוא"ס היתה מלכתחילה כריבוי פרטים, היו אז הפרטים בבחינת כללי גבול (כמו שהם מצד אוא"ס), ולכן הוצרך להיות תחילה ההמשכה בבחינת כללי, שעני"ז נעשה ציור כללי כהאור שיהי' לפי ערך העולמות, ועני"ז, גם הפרטים שנמשכו אח"כ הם לפי ציור זה.

וכמו שכתשפעת השכל מרב לתלמיד, קדימת הכלל להפרטים היא הן כההשפעה כפועל, שההשפעה היא בדרך קצרה, דיבורים קצרים שכוללים כל הפרטים שהתלמיד יכין אח"כ, והן כהמשכת השכל (השייך להתלמיד) כהרב עצמו, שתחילת המשכתו היא בבחינת נקודה, שכוללת כל הפרטים שנמשכים אח"כ (אצל הרב, לפני ההשפעה כפועל), עדי"ז הוא גם למעלה, שקדימת הכלל להפרטים היא הן כהמשכת האור שלצורך התהוות העולמות, שכתחילה היתה ההמשכה בבחינת כלל ואח"כ דוקא נמשכו הפרטים [וענין זה דקדימת הכלל להפרטים הי' ככל דרגא ודרגא, כנ"ל (סעיף ב') בארוכה], והן כהתהוות כפועל, שכתחילה נברא העולם כמאמר אחד, המאמר דבראשית, ורק לאח"ז היתה ההתהוות בעשרה מאמרות פרטיים.

ה) אך צריך להכין, דלכאורה, המשל דרב ותלמיד אינו דומה להנמשל. דכהמשל, הרי זה שישנו שכל הרב שלמעלה מגדר השפעה להתלמיד, הוא ענין שמצד הרב עצמו ולא כשכיל ההשפעה להתלמיד. משא"כ בהנמשל, הרי כל הגילויים, גם הגילויים הכי נעלים, כולל גם האור שבבחינת גילוי העצם שלמעלה גם מהכלל הראשון השייך לעולמות (עליות הרצון), הוא ככדי²⁸ שאח"כ יומשכו ממנו (ע"י ריבוי צמצומים) העשרה מאמרות שבהם נברא העולם. ועפ"ז צריך להכין, מדוע לא נמשכו מלכתחילה עשרה מאמרות. דביאור הנ"ל על הצורך

27) ראה ד"ה פנים בפנים תרנ"ט (סה"מ תרנ"ט ס"ע קצא ואילך).
28) דמכיון שלמעלה הגילוי אינו כדרך הכרח ח"ו - הרי מוכן, שגם גילוי האור שבבחינת גילוי העצם הוא כשכיל הכוונה דדירה כתחתונים (סה"מ עטר"ת ע' לא. תרצ"ט ע' 48. ובכ"מ).

שו"ה הנה גם: שנמשך בבחינת ברוחב

שו"ה מלכתחילה: בבחינת בבלי גבול

שו"ה הוצרך להיות: בבחינת באופן דכלל

שו"ה אחד, המאמר: ההתהוות בעשרה בכל

דקדמת הכלל להפרטים הוא לאחר שהוקבע שכתחילה יהי האור שלמעלה משייכות לעולמות וממנו דוקא תהי המשכת האור שלפי ערך העולמות [דכיון שהאור שלפי ערך העולמות נמשך מהאור שלמעלה משייכות לעולמות, לכן הי' צריך להיות תחילה ההמשכה בכחינת כלל, שע"ז נעשה הגבלה באהור, כנ"ל], אבל אינו מוכן, דכיון שהכוונה בהמצאת האור שלמעלה משייכות לעולמות היא ככדי שאח"כ יומשך ממנו האור שלפי ערך העולמות עד לעשרה המאמרות שבהם נברא העולם, הרי לכאורה הי' צריך להיות מלכתחילה המשכת (המצאת) העשרה מאמרות²⁹.

(ו) אך הענין הוא, דכדי שתושלם כוונת הכריאה, שהנבראים ע"י עבודתם יהיו בטלים לאלקות, היתה הכריאה³⁰ באופן כזה שגם ^{א"י} העבודה תהי' בהנבראים כעין הכנה והכשרה להכיתול שיפעלו ע"י עבודתם. ולכן היתה הכריאה באופן שכתחילה נמצא האור שלמעלה משייכות לעולמות, וממנו דוקא נמשך האור שלפי ערך העולמות, שע"ז נעשה ההכשרה בעולם להיות דירה לו ית'.

ויובן זה בהקדים מה שארז"ל¹¹ דהטעם על זה שכריאת העולם היתה בעשרה מאמרות (אף שבמאמר אחד יכול להבראות) הוא להפרע מן הרשעים כו' וליתן שכר טוב לצדיקים כו'. וידוע הכיאר בזה³¹, דכאם היתה ההתהוות ממאמר אחד, הי' העולם בטל בתכלית [שהרי אפילו עולם הכריאה, שנתהווה מהמאמר דכראשית שבספירת המלכות, אינו יש ממש, ומכ"ש כאם היתה ההתהוות מהמאמר אחד דחכמה או דתת, ועאכו"כ מהרצון שלפני הצמצום, שאז היו העולמות בתכלית הכיטול], ובמילא לא הי' שייך ענין הכחירה. ולכן היתה הכריאה בעשרה מאמרות ^{א"י} מפני, שע"ז נעשו הנבראים בכחינת יש, ושייך בהם ענין הכחירה (וענין שכר ועונש, להפרע מן הרשעים וליתן שכר טוב לצדיקים). ^{א"י} מכיון שההתהוות שמצד העשרה מאמרות היא בכחינת יש ועד שאפשר לבחור בהיפך ^{א"י} והנה ככדי שתושלם כוונת הכריאה, שיהי' גילוי אלקות בעולם ושהנבראים יהיו בטלים לאלקות, לכן היתה הכריאה באופן שכתחילה נמשך המאמר אחד וממנו נפרטו עשרה מאמרות פרטיים, דעי"ז יש כהעשרה מאמרות הכלל דמאמר אחד, וע"י עבודת האדם, הוא מגלה את הכלל דמאמר אחד³² (שככל הדרגות, עד להרצון שלפני הצמצום) בהעשרה מאמרות ובהעולם³³ שנתהווה מהם,

29) ראה ע"ז סה"מ תרע"ח ע' רפג וסה"מ תרפ"א ע' חצר שמדייק שם "למה הי' הגילוי תחילה בכחי' א"ס שיהי' הצמצום ואח"כ המשכת הקו, הרי ככח הא"ס הי' יכול להיות בתחילה המשכת הקו בכחי' מדה וגבול" (ולמעיר מהמשך תרס"ו ע' תסה. ובכ"מ).
 30) כי הכוונה ב"דירה בתחתונים" היא שהתחתונים יהיו דירה לו ית' מצד ענינם הם (לקו"ש ח"י"ב ע' 73. ובכ"מ). ולכן היתה הכריאה באופן כזה, ככדי שהכיתול בעולם (שהי' אח"כ ע"י עבודה) יהי' (גם) מצד ענין וגדר העולם.
 31) ד"ה ושכתה תרכ"ז שכתערה 9. סה"מ תרנ"ב ע' נא. תרנ"ט ע' קמד. ה'תש"ד ע' 70.
 32) להעיר גם מלקו"ת נשא כו, ב (בענין ויקרא האדם שמות), ד"ע"י האדם כאים למאמר הכוללי.
 33) ועפ"ז יומתק מה שכריאת העולם (כתחילה) היתה כמאמר אחד, ככדי שהשייכות דעולם

שו"ה לאלקות, היתה: שגם לפני קודם העבודה

שו"ה (וענין שכר: אמנם אבל

שו"ה שמצד העשרה: בהיפך ה"ו

הערה 33: ועפ"ז יומתק זמה

שיהי' גילוי אלקות בהעולם ושיהי' בטל לאלקות³⁴.

ז) ועפ"ז יובן גם מה שכתחילה האיר האור שבכחינת גילוי העצם שלמעלה משייכות לעולמות. וממנו דוקא נמשך האור שלפי ערך העולמות. דהנה ידוע³⁵ שהביטול בעולם שמצד גילוי האור שלפי ערך העולמות, הוא רק ביטול היש, מכיון שלגבי אור זה יש להם ערך, ואמיתית ענין הביטול, ביטול במציאות, הוא דוקא מצד האור שלמעלה משייכות לעולמות. ולהיות שכוונת הכריאה היא שהנכראים יהיו בטלים לאלקות בתכלית הביטול, ביטול במציאות, שע"ז דוקא נעשים דירה לו ית', לכן הי' תחילה האור שלמעלה משייכות לעולמות, וממנו דוקא נמשך האור שלפי ערך העולמות, דע"ז יש בו בהעלם גם מהאור שלמעלה משייכות לעולמות, וכמו שידוע²⁷ שבנקודת הרשימה יש בהעלם (לא רק כל הפרטים שיומשכו אח"כ כהקו, אלא גם) מפנימיות האור שלמעלה משייכות לעולמות, וככהמשל דרב ותלמיד, שבנקודת השכל של הרב (שנשאר אצלו בעת הצמצום) יש בהעלם לע"ז כל הפרטים שלשפיע אח"כ להתלמיד (שנמשכים מחיצוניות השכל של הרב), אלא גם מפנימיות השכל של הרב. ומכיון שהפרטים שנמשכים אח"כ עד להעשרה מאמרות שמהם נכרא העולם בפועל הם (לא ענין בפ"ע, אלא) הפרטים של הכלל דמאמר אחד (עד לרשו הראשון) שיש בו בהעלם מהאור שלמעלה משייכות לעולמות, לכן, ע"י העבודה, מגלים כהעשרה מאמרות (ובהעלם שנכרא מהם) לא רק הכלל דמאמר אחד אלא גם האור שלמעלה משייכות לעולמות [ובדוגמת המשל דרב ותלמיד, שע"י שהתלמיד מעיין בהפרטים, הנה סוף סוף נעשה קאי אדעתו דרב³⁶, שמגיע לשכל העצמי דהרב], דע"ז גילוי אור זה, נמשך בעולם שיהי' בטל לאלקות בתכלית הביטול, ביטול במציאות.

ח) ובעומק יותר יש לומר, דע"י העבודה בהפרטים, מגיעים לכחינת עצם האור, שלמעלה גם מהאור שלמעלה מעולמות שישנו בהעלם כהכלל דעולמות. דמה שיש בהעלם כהכלל דעולמות הוא כחינת התפשטות האור, שכתחילה הי' או"ס ממלא את מקום החלל³⁷, שהוא האור שבכחינת התפשטות וגילוי, ואח"כ (באור זה³⁸) עלה ברצונו להאציל ולברוא, הרי שהשייכות דהרצון לעולמות (הכלל דעולמות כשרשו הראשון) לאור הכל"ג שלמעלה מעולמות, היא רק להאור שבכחינת התפשטות וגילוי, וע"י העבודה בהפרטים מגיעים לעצם האור.

להמאמר אחד תהי' (לא רק ע"י העשרה מאמרות שהם הפרטים דהמאמר אחד, אלא) גם מצד העולם עצמו.

34) ראה גם סה"מ תרנ"ב ע' נב, "שיומשך כחי' מאמר אחד בעש"מ וע"ז נעשה כחי' ביטול היש לאין".

35) ראה קונטרס עה"ח פ"ו. המשך תרס"ו ע' תלו. ובכ"מ.

36) ראה ע"ז ה, ב.

37) עץ חיים שער א (דרוש עגולים ויושר) ענף ב.

38) המשך תרס"ו ריש ע' קפה. ובכ"מ.

שו"ה ז) ועפ"ז יובן: ועפ"ז יובן גם זמה

שו"ה ותלמיד, שבנקודת: יש בהעלם לא רק

שו"ה שישפיע: אלא וגם

והענין הוא, דשרש הפרט הוא למעלה מהכלל³⁹. וכמו חכמה וכינה, דהגם שחכמה היא הכלל שממנה נמשכים כל הפרטים דכינה, מ"מ, מצד זה גופא, שרש הכינה הוא למעלה משרש החכמה. שלכן, ע"י העיון בהפרטים דכינה ניתוספים (לפעמים) ענינים חדשים שלא היו בנקודת החכמה. ועד"ז הוא כדיבור, דכשנמשך השכל כדיבור נעשים בו ריבוי פרטים יותר גם מהפרטים דכינה (אפילו לאחר שהכינה מתלבשת במחשבה, דמה שחושבים במחשבה אחת הנה כדיבור הוא משך זמן), דשרש הדיבור הוא למעלה יותר גם מהשרש דכינה, שלכן כשלומד את השכל כדיבור, מתחדשים אצלו ענינים שלא היו תחילה במחשבה, גם כההשגה דכינה. ועד"ז הוא כהשפעת שכל מרב לתלמיד, דע"י שהשכל מתפרט לריבוי פרטים [ובפרט ע"י ההשפעה לתלמיד קטן, דכל מה שההשפעה היא לתלמיד קטן יותר, צריך לפרט את השכל בריבוי פרטים יותר⁴⁰], הנה ע"ז מיתוסף אצל הרב עומק חדש שלא הי' אצלו לפני ההשפעה, כמאמר⁴¹ ומתלמידי יותר מכולן. ובפרט כשהתלמיד מקשה קושיות על השכל, שכדי לתרץ ולהסיר את הקושיא, מתעורר אצלו עומק חדש. והנמשל מזה יוכן למעלה כענין העשרה מאמרות, דהגם שהעשרה מאמרות הם הפרטים דהמאמר אחד, מ"מ, מצד זה גופא, מכיון ששרש הפרט הוא למעלה מהכלל, לכן ע"י העבודה בעולם שנכרא בעשרה מאמרות [ובפרט שמצד זה שהעולם נכרא בעשרה מאמרות יש אפשרות לבחור בהיפך הי' (כנ"ל סעיף ו), כדוגמת הקושיות שסותרים את השכל], מגיעים למעלה יותר מכחינת הכלל דעולם דאמר אחד, ויתירה מזו, שמגיעים גם לעצם האור, שלמעלה גם מהאור (התפשטות האור) שבו הי' העלאת הרצון לעולמות.

ט) והנה עד"ז הוא גם כהמשכה דתורה, דע"י שנמשכה תחילה ככחינת כלל ואח"כ נפרטה לפרטים, הנה גם הפרטים הם (לא ענין בפני עצמו, כי אם) פרטים שנובעים מהכלל, ועי"ז ישנו הכח שגם בהפרטים דתושבע"פ, ועד לכל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, הי' בגילוי האור דהכלל דתושב"כ, ועד להכלל דעשרת הדברות (שלימוד כל פרט שבתורה הי' באימה וביראה וברתת ובזיע כמו שהי' בשמיעת עשרת הדברות⁴²), ועד להכלל דדיבור אחד שבו נכללו כל עשרת הדברות.

ויתירה מזו, דע"י העיון והילגיעה בהפרטים דתושבע"פ, מגיעים למעלה גם מכחינת הכלל.

(39) ראה בארוכה המשך מצה זו תר"מ פי"ז ואילך ובסה"מ תרנ"ט ע' ג ואילך (כענין כינה יתירה ניתנה באשה יותר מכאיש). וראה שם הדוגמאות דלקמן. וראה גם ד"ה ושכתה שכהערה 9 (ע' רנד ואילך).

(40) ראה גם סהמ"צ להצ"צ נט, ריש ע"כ.

(41) תענית ז, א.

(42) ברכות כב, א. וראה תו"א יתרו סז, כ.

שו"ה לבחור: גם בהיפך ה"ו

שו"ה יהי' באימה: בשהיעת בעת אמירת

דזהו מה שאמרו כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש (לחדש⁴³ דוקא)⁴⁴, כי ע"י היגיעה בתור
ממשיכים מכחינת התורה כמו שהיא מושרשת בהעלם העצמי דא"ס, שלמעלה מכחינת התורה כמ
שכאה בכחינת המשכה וגילוי⁴⁵. וזהו יגיעתי ומצאתי⁴⁶, דענין מציאה (מצאתי) הוא שמוצא
דבר חדש שכתחילה לא הי' אפ"ר לשער כלל, כמו מציאה שכאה⁴⁷ בהיסח הדעת. וזהו יגיעתי
ומצאתי, שע"י היגיעה בתורה מוצאים ומגלים ענינים חדשים, ועד שע"י היגיעה בתורה
[ובפרט בפנימיות התורה שהיא מעין תורתו של משיח] עכשיו, נזכה לגילוי תורתו של משי
שכאה⁴⁷ בהיסח הדעת, מצאתי דוד עבדי⁴⁸ (מצאתי דוקא), שאז יהי' גילוי עצמות אוא"ס כל
ש"ס לבוש⁴⁹ (ועד שגם הגילוי בשעת מ"ת הי' רק מעין הגילוי דלעתיד⁴⁹), בכיאת משיח
צדקנו, כקרוכ ממש.

-
- 43) ראה לקו"ש חי"ט ע' 252 הערה 21.
44) ראה המשך תרס"ו (ע' שפג. שס ע' שצג. ועוד), ש"הגם דלכאורה כל הענינים דתושבע"פ
(שחידשו חז"ל) הכל מתושב"כ", הנה כאמת "וכל עניני תושבע"פ הן כבחי' חידוש בכח
עצמם וליגיעתם דוקא", וע"י היגיעה שלהם המשיכו "לא מבחי' תוה"ק לכד כ"א מבחי'
העלם העצמי דא"ס".
45) ומה שאמרו וכל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש הכל ניתן למשה בסיני - הוא, לפי שכמ"ת
"ניתנה" התורה כמו שהיא מושרשת ב"העלם העצמי דא"ס" (שלמעלה מכחינת התורה כמו
שכאה בכחינת המשכה וגילוי).
46) מגילה ו, ב.
47) סנהדרין צז, א.
48) תהלים פט, כא. וראה לקו"ש ח"ד ע' 1165.
49) תניא פל"ו (מו, א).

שו"ה דבר חדש: הי' אפ"ר לשער כלל

שו"ה שום: שום לבוש

הערה 44: העלם העצמית

קונטרס ט"ו סיון תשמ"ט

קונטרס
ט"ו סיון - תשמ"ט

כ"ד.

לקראת ט"ו סיון, יום התחלת מאסרו של כ"ק אדמו"ר מהורלי"צ נ"ע בשנת תרפ"ז* - הננו מוציאים לאור את המאמר ד"ה כהעלות קאת הנרות גו', שאמר כ"ק אדמו"ר שליט"א בהתוועדות ד'יום ד' פ' כהעלותך, ט"ו סיון ה'תשל"ד.

מערכת 'אוצר החסידים'

תשמ"ט (תהא שנת משיח סוכה),
שנת המאתלים להולדת כ"ק אדמו"ר הצמח צדק,
שנת הארבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א,
ברוקלין, נ.י.

(* ראה להלן בהמאמר הערה 41.)

כס"ד. יום ד' פ' בהעלותך, ט"ו סיון ה'תשל"ד

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות¹, ומדייק כ"ק מו"ח אדמו"ר בעל המאמר והגאולה כמאמרו ד"ה זה², שכתחלה אומר בהעלותך את הנרות (נרות סתם) ואינו מזכיר את מספרם, ולאחר זה אומר יאירו שבעת הנרות. וגם צ"ל³ מ"ש אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות, הרי פני המנורה הוא נר האמצעי⁴, והול"ל אל מול פני המנורה יאירו ששת הנרות⁵. ונקודת הביאור כזה⁶, דהנרות שעליהם נאמר בהעלותך את הנרות, והנרות שעליהם נאמר יאירו שבעת הנרות, הם שני ענינים. בהעלותך את הנרות, נרות סתם, הם הנשמות שנק' נרות כמ"ש⁷ נר הוי' נשמת אדם, דכמו שהנר טבעו לעלות למעלה ולידבק בשרשו (כיסוד האש הכללי שהתח גלגל⁸ הירח⁹), כן הנשמה היא כטבע הרצוא לעלות למעלה להכלל במקור חוצבה. אלא שכנשמות דב"ע, טבע הרצוא שבהם הוא כהעלם, ועבודתו של אהרן היא לעורר ולגלות את טבע הרצוא והעל"י שלהם, בהעלותך את הנרות, שטבע העל"י שבהם יהי' בגילוי. ויאירו שבעת הנרות קאי על המאורות שברקיע השמים, כדאיתא במדרש¹⁰ שהמשכן הוא שקול כנגד העולם; דכל הענינים שהיו בכריאת העולם היו דוגמתם במשכן, והמנורה שהיתה במשכן היא דוגמת המאורות¹¹ להי מאורות ברקיע השמים. ומ"ש יאירו שבעת הנרות, אף שבהמאמר יהי מאורות כתיב¹² ויעש אלקים את שני המאורות גו', הוא, כי שמש וירח הם עיקרי המאורות, אבל בפרטיות ישנם שבעה מאורות. וזהו בהעלותך את הנרות גו' יאירו שבעת הנרות, שע"י עבודתו של אהרן להעלות את הנרות, שהנשמות דב"ע יהי' בהם הרצוא לאלקות בגילוי, ע"י ז יאירו שבעת הנרות, שנעשה תוספות אור בהמאמר¹³ יהי מאורות, ע"י שרה הוסיפה על המאורות¹⁴.

ב) והנה מזה שבהעלותך את הנרות לפי פשוטו קאי על נרות המנורה, מוכן, דזה שבהעלותך את הנרות בפנימיות הענינים קאי על הנשמות הוא כי הנרות דנשמות הם הפנימיות

- 1) פרשתנו (בהעלותך) ח, ב.
- 2) דשנת ה'ש"ת - סה"מ ה'ש"ת ע' 126.
- 3) כמו שמדליק כסה"מ ה'ש"ת שם. וכן כד"ה בהעלותך באוה"ת (ע' שכז), וכסה"מ עטר"ת (ע' תעג).
- 4) פרש"י עה"פ.
- 5) וכמו שהקשה ברא"ם ולבוש האורה עה"פ. ועוד.
- 6) כ"ה כסה"מ ה'ש"ת שם ע' 126-127. וכ"ה באוה"ת וסה"מ עטר"ת שם. ולהעיר, שכסה"מ ה'ש"ת שם כסיוס המאמר (ס"ע 132 ואילך) מפרש (לכאורה) כאופן אחר.
- 7) משלי כ, כז.
- 8) ראה רמב"ם הל' יסודי התורה פ"ג ה"י.
- 9) תניא רפי"ט, מע"ח.
- 10) כמדכ"ר פ"ב, יג.
- 11) בראשית א, יד.
- 12) בראשית שם, טז.
- 13) כ"ה כסה"מ עטר"ת וה'ש"ת שם. ולכאורה הכוונה, שההוספה היא לא רק בהמאורות אל גם בהמאמר יהי מאורות.
- 14) ב"ר פנ"ג, ח.

דנרות המנורה. [דנוסף לזה שהנשמות הם נרות ככלל, הם נרות המנורה]. וזה שבמנורה היו ז' נרות הוא מפני שהנרות דנשמות נחלקות לז' סוגים. ועפ"ז צריך להכין טעם השינוי בלשון הכתוב, שכנרות המאורות כתיב יאירו שכעת הנרות ובהנרות דנשמות כתיב בהעלותך את הנרות, נרות סתם.

ויובן זה ע"פ מ"ש בלקו"ת¹⁵ שז' הנרות דהמנורה הם ז' סוגי כנ"י בעבודת ה', יש עובד מאהבה משוך כמים (חסד) ויש מאהבה כרשפי אש (גבורה) וכו'. ויש לומר, דזה שז' סוגים אלה (אף שהחילוק שכיניהם הוא רק באופן עבודתם) נק' ז' נרות (דמזה שהנשמה קרוי' נר¹⁶ משמע שהם ז' סוגי נשמות), הוא, כי כיון שאני נכראתי לשמש את קוני¹⁷ (וכפרט להגירסא¹⁸ אני לא נכראתי אלא לשמש את קוני), לכן, החילוק באופן עבודתם (שדמ"ש את קונם) נוגע לעצם מציאותם. וע"פ המבואר במק"א¹⁹ בדיוק לשון רז"ל אני נכראתי לשמש את קוני, דזה שענינו של האדם (הנשמה) הוא לשמש את קונו, הוא בנוגע לבריאתו, ירידת הנשמה לבריאה, אבל הנשמה עצמה כמו שהיא בכחינת טהורה היא²⁰ (למעלה מכחינת אתה בראתה²⁰), ככיון שהיא חלק אלוהה ממעל ממש²¹, אינה אמצעי לאיזה ענין אחר (גם לא להענין דלשמש את קונה) והתכלית הוא כה בעצמה, מוכן, שההתחלקת דנשמות באופן עבודתם היא רק בהדרגא דאתה בראתה, ולא בעצם מהותם. ועפ"ז יש לומר, דמ"ש בהעלותך את הנרות, נרות סתם (ולא שכעת הנרות), הוא לרמז שהעלי' דהנשמות (בהעלותך את הנרות) היא (גם) בהדרגא דטהורה היא שלמעלה מהתחלקות, נרות סתם. דזה שמוכא לעיל (מהמאמר) שכהעלותך את הנרות הוא כנשמות דכ"י, דכיון שע"י ירידתם לכ"י טבע הרצוא והעלי' שלהם הוא בהעלם לכן צריך לעזור ולגלות טבע העלי' שלהם, בהעלותך את הנרות, הוא התחלת העלי'. אבל ע"י נעשית בהם (אח"כ) עלי' נעלית יותר, שהם מתעלים למעלה יותר גם מכמו שהיו קודם ירידתם.

ג) ויובן זה ע"פ תורת הרכ המגיד²² ע"פ בהעלותך את הנרות, דנרות הם המצוות כמ"ש²³

כי נר מצוה. דכמו שהנר שורה בו אור, כך המצוה הפנימיות (האור שלה) הוא

- (15) ריש פרשתנו.
- (16) ל' הלקו"ת שם.
- (17) משנה וברייתא סוף מס' קידושין.
- (18) משנה וברייתא הנ"ל ע"פ גירסת הש"ס כת"י (אוסף כתבי-היד של הלמוד הכבלי, ירושלים תשל"ד). וכן הובא במלאכת שלמה למשנה שם. ובכ"מ. וראה גם ל"ש ירמ" רמז רעו.
- (19) ראה בארוכה לקו"ש חכ"ד ע' 163 הערה 44.
- (20) נוסח ברכת "אלקי נשמה כו", מברכות ס, כ. רמב"ם הל' תפלה פ"ז ה"ג. ועוד. וראה המשך תרס"ו ע' תעב. שם ע' תפה ואילך. ובכ"מ.
- (21) תניא רפ"ב.
- (22) או"ת לה"מ (הוצאת קה"ת) ריש פרשתנו (מה, ג. בהוצאת קה"ת תש"מ ואילך - סל' קלב). אור האמת טז, כ (בהוצאת הוסיאטין תרנ"ט, ודפוס צילום ממנה - ברוקלין תש"כ).
- (23) משלי ו, כג.

שו"ה שימושם: (שימושם בשימוש

שו"ה מבחינת אתה: מכיון

שו"ה את הנרות: דמכיון

שו"ה כי נר: נכתב תחילה "הפנימיות (האור שלה) הוא", הרבי הוציא את תיבה זו מהסוגריים, כך שנכתב: "הפנימיות (האור) שלה הוא".

(ע)

אהבה ויראה. ופירוש בהעלותך את הנרות (דפירוש את הוא עם) הוא, שתעלה את עצמך עם המצוות, והעלי' היא אל מול פני המנורה, להפנימיות. וע"י מ"ש²⁴ וידבר אלוקים את כל הדברים האלה לאמר אנכי גו', שהכוונה דכל המצוות (כל הדברים האלה) היא לאמר, שהאדם ויראה ויחשוב אנכי ולא יהי' לך, היינו אהו"י (ר"ת אנכי ולא יהי' לך, וגם ר"ת) אהבה ויראה (דאנכי הוא אהבה ולא יהי' לך יראה), על פני פני' פנימיות, שהפנימיות הוא הקב"ה. וזהו אל מול פני המנורה. יאירו שבעת הנרות הם שבעת ימי הכנין, אהבה ויראה ותפארת וכו'.

ולכאורה הכוונה בזה, דהפנימיות דמצוות שני ענינים. שעי' קיום המצוות (הנר, הכלי) כאים לאהו"י²⁵ (האור), דזהו שאנכי ולא יהי' (כללות כל המצוות²⁶) ר"ת אהו"י אהבה ויראה, דפנימיות זו היא כמו אור הנר שהאור והנר הם בערך זה לזה, ועי"ז נמשך בהם אח"כ פנימיות נעלית יותר - על פני²⁷, אמיתית הפנימיות שהוא הקב"ה. ועפ"ז יובן גם הקשר דשני הענינים דבהעלותך את הנרות להפירוש דנרות הם הנשמות, גילוי טבע הרצוא והעלי' כנשמות דבי"ע ושעי"ז נעשה בהם עלי' למעלה יותר גם מכמו שהיו באצילות קודם ירידתם לבי"ע, דזה הנשמה מתעוררת ברצוא (אהבה רכה שלמעלה מטעם ודעת²⁸), הגם שעלי' זו היא אל מול פני המנורה (כחי' פנימיות), היא דרגא הראשונה דפנימיות (דוגמת אהו"י שנמשכים ע"י המצוות), ועי"ז היא מתעלית למעלה יותר גם מכמו שהיתה באצילות, דרגא השני' דפנימיות, על פני.

ד) והענין הוא, דהנשמה גם כמו שהיא למעלה, היא דוגמת הכן (כמו) שנמשך ממוח האב²⁹, אבל עצם הנשמה כמו שהיא מושרשת בעצמותו ית', בדוגמת הכן כמו שהוא כמוח האב עצמו (טרם שנמשך), אינה בגדר המשכה וגילוי³⁰. ועי"י עבודת הנשמה בירידתה למטה, לעורר ולגלות את טבע הרצוא והעלי' שבה, שהוא דוגמת טבע הגעגועים דכן אל אבין³¹, עי"ז מתגלית עצם הנשמה כמו שהיא מושרשת בהעצמות. כי לגבי דרגת הנשמה שכדוגמת הכן שנמשך ממוח האב, הירידה לבי"ע (ומכ"ש הירידה למטה כעוה"ז הגשמי) מעלמת ומסתרת על זה

24) יתרו כ, ב ואילך.
 25) ראה לקו"ת שלח מד, א.
 26) ראה תניא רפ"כ. וראה תו"ש יתרו כרך טז מילואים אות א. וש"נ.
 27) ויש לומר, דזהו גם ש"אהו"י" אהבה ויראה הם הראשי תיבות דאנכי ולא יהי' (כללות המצוות), היינו שהם ה"ראשי" (הפנימיות) דהמצוות. משא"כ "על פני" הם תיבות בפני עצמם.
 28) ראה סה"מ עטר"ת ע' תען, דזה שאהרן מעלה את הנרות נשמות דבי"ע הוא שיומשך להם אהבה ויראה מלמעלה, שלמעלה מטעם ודעת. וראה לקמן ס"ה אהו"י הנמשכים ע"י המצוות הם אהו"י שלמעלה מטעם ודעת.
 29) תניא רפ"כ.
 30) ראה בארוכה סה"מ ה'תש"ד ע' 130.
 31) סה"מ ה'ש"ת שם ע' 127.

שו"ה אהבה ויראה: (גם)

שו"ה יאמר: הרבי שינה את הסדר והוסיף סוגריים ו'וא"ו החיבור', כך שנכתב "שהאדם (יחשוב ו)יאמר".

[וכידוע³² שרק נשמות דאצילות נק' בשם כניס], וזה שגם כירידתה למטה היא כבחינת כן בגילוי, שהרצוא והעלי' שלה הוא בגילוי ככן המתגעגע אל אכיו, הוא ע"י גילוי עצם הנשמה כמו שהיא במוח האב (טרם שנמשך), שלגבי דרגא זו (עצם הנשמה כמו שמושרשת בהעצמות), אצילות ובי"ע הם בשוה.

ועפ"ז יש לכאר מ"ש בלקו"ת³³ עה"פ³⁴ ראיתי והנה מנורת זהב כולה גו' זה דבר ה' אל זרובבל, שהשיכות דמנורה לדבר ה' אל זרובבל היא, דדבר ה' הוא מקור נש"י, ומ"ש דבר ה' אל זרובבל הוא, כי ישראל אז (בזמן גלות ככל) נקראו כשם זרובבל על שם וזרעתי³⁵ לי בארץ (זרובבל מלשון זרועה כככל). וזוהי השיכות דמנורת זהב עם דבר ה' אל זרובבל, כי כללות נש"י נק' מנורה. דלכאורה אינו מוכן, מה נוגע לענין המנורה שישראל הם זרועים כככל. וי"ל הביאור בזה, ע"פ הידוע³⁶ דזה שהירידה דהגלות נק' בשם זריעה הוא כי הכוונה בהירידה היא היא לצורך עלי', כדוגמת הזריעה בארץ שהיא כשכיל הצמיחה, דכלום אדם זורע סאה אלא להכניס כמה כורית³⁷. וזוהי השיכות דמנורת זהב עם זרובבל, כי הענין דבהעלותך את הנרות, שהוא הגילוי דעצם הנשמה (כנ"ל סעיף ב), הוא בעיקר ע"י העבודה בזמן הגלות [דזה שנת"ל שהגילוי דעצם הנשמה הוא ע"י עבודתה כירידתה למטה, הוא ככללות, ועיקר הגילוי הוא ע"י העבודה דישראל כירידתם בגלות], ולכן נק' ישראל כאן כשם זרובבל על שם שהיו זרועים כככל (גלות הראשון דד' הגלויות³⁸), בכדי לרמז, ולא רק שגם בזמן הגלות ישראל הם מנורה [דגם כאשר אני ישנה³⁹ בגלותא⁴⁰ לבי ער³⁹], אלא יתירה מזו, שהירידה בגלות היא זריעה שעל ידה נעשה צמיחה בריכוז גדול יותר, בהעלותך את הנרות⁴¹.

(ה) והנה כמו שלהפירוש דבהעלותך את הנרות קאי על הנשמות, עיקר העלי' שלהם הוא הגילוי שרשם כמו שהם מושרשות בהעצמות, עד"ז הוא גם להפירוש דבהעלותך את הנרות קאי על המצוות, שהעלי' שלהם היא שנמשך בהם מהעצמות. דע"י שישראל מקיימים את המצוות,

-
- (32) המשך תרס"ו ע' קנז. ובכ"מ.
 - (33) ריש פרשתנו.
 - (34) זכרי' ד, כ. שם, ז. - מהפטרות ש"ק פ' בהעלותך.
 - (35) הושע ב, כה.
 - (36) תנ"א ר"פ כשלח. וראה גם תנ"א שמות ד"ה הכאים לשרש (נג, ג ואילך).
 - (37) פסחים פז, ב.
 - (38) גלות מצרים - ככ"מ - אינה נמנית בד' הגלויות - ראה לקו"ש חט"ז ע' 91. וש"נ.
 - (39) שה"ש ה, ב.
 - (40) זח"ג צה, א.
 - (41) להעיר לקו"ת פרשתנו (ה, ז) "שדוקא ע"י גלות ככל נעשה מנורת זהב". ויש לקשר זה עם יום ט"ו בסיון, שבו הי' התחלת המאסר של כ"ק מו"ח אדמו"ר-שלאחרי הגאולה דיל"ב המוז' נתגלה שהמאסר הי' זריעה (זרובבל*), ככדי שעל"ז אהי' צמיחה בריכוז והוספה בהפצת המעינות, כמדובר כמה פעמים. וראה כארוכה בהשיחות שנאמר בהתוועדות זו לאחר המאמר. *שאת ז"ל יק' מיון תמא"ט.*
- -
 ו'תק"י
 ק"ת ריש
 ש"א ו'תק"י
 ש"א ו'תק"י
 ז"ק ו'תק"י

שו"ה אל זרובבל: לאחר המילים "כי כללות נש"י נק' מנורה", סימן הרבי * כסימן להתחלת פסקה חדשה.

שו"ה זריעה הוא: היא שהיא

שו"ה הצמיחה: **כידוע** [והכניס את המשפט כולו לסוגריים, כך שנכתב: "(כידוע דכלום אדם זורע סאה אלא להכניס כמה כורין)"]

שו"ה בעיקר ע"י: עבודה.

שו"ה למטה, הוא: **בפרט** בגלות.

שהרש דנש"י הוא בהעצמות, ממשיכים זה גם בהמצוות. דזה שנת"ל שע"י קיום המצוות כאים לאהו"ר, הליבו שהמצוות הם למעלה מהאדם המקימם והם משפיעים בו שיכוב לאהו"ר, אהו"ר שלמעלה מטעם ודעת שאין ביכולתו להגיע אליהם ע"י עבודה (התכוננות) ונמשכים מלמעלה ע"י המצוות, הוא בתחלת העבודה. אבל לאחרי שמגיע לאהו"ר אלו, דרגא הראשונה דפני (פנימיות) המנורה, מתגלה בו שרש הנשמה כמו שמושרשת בהעצמות, דרגא השני' דפני המנורה, בחי' על פני, הקב"ה, וענין זה הוא ממשיך גם בהמצוות⁴², כמאמר רז"ו⁴³ עה"פ⁴⁴ מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל, מה שהוא עושה הוא אומר לישראל לעשות, וידוע הפירוש בזה⁴⁵, דע"י שישראל עושים ומקיימים את המצוות, ע"ז גורמים שהקב"ה יעשה מצוות אלו⁴⁶. [וע"ד הידוע⁴⁷ בנוגע לתורה, דלאחרי שישראל מתקשרין באורייתא ועל ידה כקוב"ה, מתגלה השרש דישראל שלמעלה מהשרש דתורה, ולאחרי שמתגלה השרש דישראל בעצמותו ית', הם ממשיכים זה גם בתורה, ע"ד דוד ה' מחבר תורה שלמעלה כקוב"ה⁴⁸]. ויש לומר, דזהו מ"ש הה"מ (הוכח לעיל) דפירוש בהעלותך את הנרות הוא עם הנרות, בהעלותך את עצמך עם המצוות, שהכוונה בזה היא, שהאדם מעלה את המצוות להמקום שהוא עצמו עולה לשם, דרגא השני' דפני המנורה, בחינת על פני.

ו) ויש להוסיף, דכמו שלפי פשטות הכתוב, אל מול פני המנורה נמשך ליאירו שבעת הנרות, ע"ז תרא בפנימיות הענינים, דאל מול פני המנורה שקאי על בחינת על פני, בא בהמשך ~~לאחרי~~ ^{ע"ז} בהעלותך את הנרות שקאי על הנשמות, אלא גם ליאירו שבעת הנרות. דזה שע"י העבודה דישראל ניתוסף אור בהמאורות (ע"ד שרה הוסיפה על המאורות) הוא ~~לאחרי~~ ^{ע"ז} שנתמלא החסרון שנעשה ע"י מיעוט הירח, אלא שנעשה בהם תוספות עילוי ^{ע"ז} לגבי דרגתם כמו שהיו שני המאורות הגדולים. דהגם שעולם על מילואו נברא⁴⁹, מ"מ, הנה ע"י עבודת האדם נעשה עליו' בהעולם למעלה יותר גם מכמו שהי' בתחלת בריאתו [כמכ"ש מזה שע"י העבודה נעשית עליו' בהמצוות ואפילו בהנשמות], שהעולם נעשה דירה לו ית'⁵⁰, לו לעצמותו⁵¹.

-
- (42) ראה עדי"ז סה"מ ה'תשי"ה ע' 125 ואילך.
 (43) שמו"ר פ"ל, ט. וראה גם ירושלמי ר"ה פ"א ה"ג.
 (44) תהלים קמז, יט.
 (45) המשך תרס"ו ריש ע' תיט. ד"ה את הוי' האמרת ה'תש"ל ס"ו (סה"מ מלוקט ח"ב ע' צא). ושי"ב.
 (46) ראה סה"מ שם הערה 57.
 (47) ד"ה פתח ר"ש כו' דש"פ אמור שנה זו ה'תשל"ד) ס"ה (נדפס בקונטרס ל"ג בעומר תשמ"ט).
 (48) ס' הבהיר סנ"ח (קצו). זח"ג רכב, כ. וראה בהנסמן כד"ה הנ"ל שם הערה 51.
 (49) ראה כ"ר פל"ד, ז. פל"ג, ג.
 (50) ראה תנחומא נשא טז. בחוקותי ג. כמדב"ר פל"ג, ו. תביא רפ"ו.
 (51) המשך תרס"ו ס"ע ג. ובכ"מ. - נסמנו כסה"מ מלוקט ח"ב ע' רמא הערה 32.

ויש לקשר זו עם ... והנהגה שהמאסר הי' ... וראה כארוכה בהשי"ב
 חרי הגאולה דל"כ המוז' בהפצת המעניות, כמדובר כמה פעמים. וראה כארוכה בהשי"ב
 חת בריכוז והוספה בהפצת המעניות, כמדובר כמה פעמים. וראה כארוכה בהשי"ב
 חת בריכוז והוספה בהפצת המעניות, כמדובר כמה פעמים. וראה כארוכה בהשי"ב

שו"ה בהמשך לא: **לא רק ל נוסף על** בהעלותך

אלא גם ליאירו

שו"ה העבודה דישראל: **לא רק נוסף על** שנתמלא

שו"ה החסרון שנעשה: **אלא ש גם** נעשה

עילוי **גם** לגבי דרגתם

שו"ה שני המאורות: **הנה** ע"י עבודת

(ז) וע"י העבודה דבהעלותך את הנרות גו' יאירו שבעת הנרות ככל הענינים דלעיל, מקרבים וממהרים את היעוד 52 דלילה כיום לאיר, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו. וגם לפני זה, כימים האחרונים דחושך הגלות, יהי' לכל בני ישראל אור כמושכותם 53, ע"י שכל אחד יוסיף אור וחיות בעבודתו, וזה ימהר עוד יותר קיום היעוד דולילה כיום לאיר, כביאת משיח צדקנו, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, שאז תהי' העלי' (כהעלותך) ככל הענינים כחכלית השלימות, ~~בגשמיות ובכחנות גם יחד.~~

----- * -----

52) תהלים קלט, יב. ^ע שבח בהיותם עדיין בגלות מצרים הי' אור כמושכותם (בא י, כג).
 53) כמו שהי' כיצ"מ - שבח בהיותם עדיין בגלות מצרים הי' אור כמושכותם (בא י, כג).
 והי' כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" - מיכה ז, טו. ולהעיר מרשימת כ"ק
 מו"ח אדמו"ר דג' תמוז תרפ"ז (לפני נסיעתו לעיר מקלטו, קאסטראמא), שמסיום: עם
 וועט מקוים ווערן כו' ולכל בני יהי' אור כרוחניות ובגשמיות.

(- נפסקה דאקו"ז פ. תרצא, ד ואיך. סב"ל תרפ"ז ע' קצב ואיך. ועוד)

קונטרס שבת חזון תשמ"ט

קונטרס
שבת חזון - תשמ"ט

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"ק פ' דברים, שבת חזון, די מנחם-אב -
הננו מוציאים לאור את המאמר ד"ח ציון במשפט
תפדה גוי, שאמר כ"ק אדמו"ר שליט"א בהתוועדות
דשי"פ דברים, שבת חזון, די מנחם-אב, היתשלי"ו.

מערכת "אוצר החסידים"

תשמ"ט (תחא שנת משיח טובה),

שנת חסאתיים לחולדת כ"ק אדמו"ר הצמח צדק,
שנת הארבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א,
ברוקלין, נ"י.

בס"ד. ש"פ דברים, שבת חזון, ד' מנחם-אב ה'תשל"ו

ציון במשפט תפדה ושב"י בצדקה¹, ומביא אדה"ז בלקו"ת ד"ה זה² בתחלתו מ"ש³ והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום, שזה קאי על כל יום, כי בכל יום יהיו בעיניך כחדשים⁴. ומבאר⁵, שבכדי לבוא לזה (שבכל יום יהיו בעיניך כחדשים), הוא ע"י החתבוננות בפסוק זה גופא — והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום. דחתחוות כל העולמות היא ממדת המלכות שחיא רק הארה בלבד, וע"י קיום המצוות בעוה"ז הוא המשכת העצמות. דזהו אשר אנכי מצוך היום, אנכי מי שאנכי⁶. ולכן יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא⁷, כי עולם הבא הוא שנהנין מזיו השכינה⁸, זיו בלבד, וע"י תשובה ומעשים טובים בעוה"ז הוא המשכת העצמות⁹. וזהו אשר אנכי מצוך היום, היום דוקא, היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם¹⁰, דשכר המצוות שבעוה"ז (למחר) הוא רק זיו, וע"י קיום המצוות בעוה"ז, היום לעשותם, ממשיכים העצמות. וע"י החתבוננות בהענין דאנכי מצוך היום, שע"י קיום המצוות היום (בעוה"ז) נמשך העצמות (אנכי), ע"י יהיו אצלו המצוות באופן דהיום, שבכל יום יהיו בעיניו כחדשים ממש. וממשיך בהמאמר¹¹, דכל זה הוא כפי שצריך לחיות, אבל כשאינו כן, והמרירות והשמחה שלו הם מעניני עוה"ז, אזי, הניצוץ אלקי שבו הוא בגלות בנפשו הבהמית, כרחל לפני גוזזי נאלמה¹², ועל זה כתיב ציון במשפט תפדה גוי (כדלקמן סעיף ט).

וצריך להבין, דלכאורה, גם כשהמצוות הם כמו דיוטגמא ישנה¹³ בעיניו, אפשר שיקיים אותם בחיות¹⁴, ועד, שזה (קיום התומ"צ) יהי אצלו העיקר. וממ"ש בהמאמר אבל כשאינו

- (1) ישע"י א, כז. סיום וחותר הפטורת שבת חזון.
- (2) ריש פרשתנו (דברים). וראה הגהות הצ"צ לד"ה זה — אוח"ת דברים ע" כח ואילך.
- (3) ואתחנן ו, ו.
- (4) ראה ספרי ופרש"י עה"פ. שו"ע אדה"ז או"ח סי' סא סעיף ב (וש"י). ולהעיר, דהגם שהלשון במרז"ל זה הוא כחדשים (בכ"ף הדמיון) — הכוונה היא שהענין ד"כחדשים" יהי באמת. ולהעיר מהלשון בלקו"ת שם (א, ב — נעתק לקמן בפנים) "כחדשים ממש".
- (5) בדי"ה הנ"ל ס"ב (א, ב).
- (6) לקו"ת שם. וראה לקו"ת פינחס (פ, ב), ד"אנכי מי שאנכי" "הוא בחי' דלא אתפס בשם ולא אתרמיז בשום אות וקוצא כללי".
- (7) אבות פ"ד מ"ז.
- (8) ברכות יז, א.
- (9) כ"ה גם בתניא ספ"ד.
- (10) עירובין כב, א. וש"י.
- (11) רפ"ג (א, סעי"ב).
- (12) ל' הכתוב — ישע"י נג, ז. וראה לקו"ת מסעי פח, ד. פט, ג.
- (13) לשון הספרי ופרש"י שבהערה 4.
- (14) להעיר משו"ע אדה"ז שם, דכשמע דבר אחד הרבה פעמים "אינו חביב אצלו כבתחלה", היינו שגם אז הוא חביב אצלו אלא שאינו כבתחלה.

כך כו', משמע/ דכאשר המצוות אינם כחדשים בעיניו אז מוכרח שהמרידות והשמחה שלו הם מענייני עוחיו. וגם צריך לחבין מייש בהמאמר שבכדי לבוא לכלל יום יהיו בעיניך כחדשים הוא עיי התבוננות בהענין דאנכי מצוך היום, שעיי קיום המצוות בעוחיו (היום) הוא המשכת העצמות (אנכי), שהוא נעלה הרבה יותר משכר המצוות בעוחיב שהוא רק זיו, דלכאורה, מכיון שהחנאה (והתענוג) מזיו השכינה בעוחיב הוא תענוג גדול ביותר¹⁵ [ובפרט שהכוונה בעוחיב כאן היא לא רק לגייע אלא גם לעולם התחי¹⁶, שהגילוי שיחי בעולם תחתי הוא נעלה הרבה יותר מתגילוי דגייע¹⁷, הרי גם עיי התבוננות בהעילוי דשכר המצוות (בעוחיו) יחי לו חיות גדול בקיום המצוות, ולמך¹⁸ אומר, שבכדי שהמצוות יהיו בעיניו כחדשים ולא כדיוטגמא ישנה צ"ל התבוננות דוקא בהענין דאנכי מצוך היום, המעלה דהיום לעשותם שלמעלה מלמחר לקבל שכרם.

ב) ויוגן זה בהקדים שבכדי שכל יום יהיו בעיניך כחדשים הוא עיי גילוי בחינה שלמעלה משינויים. ומכיון שגדר עולם הוא (מקום) וזמן¹⁸, שזמן הוא שינוי, לכן, בכדי שבכל יום יהיו בעיניך כחדשים הוא עיי הגילוי דאואייס שלמעלה מהתלבשות בעולמות, אור הסובב¹⁹. דהאור המתלבש בעולמות, אור הממלא, הוא בא בציור מוגבל לחחיות את הנבראים לפי ערכם. וכמרוי²⁰ מה הנפש ממלאה את הגוף כך הקבי"ה ממלא את עולמו, דכמו שחיות הנפש המתלבש בהגוף הוא לפי אופן אברי הגוף, דבכל אבר החיות הוא לפי ערכו, עדי"ז הוא בהחיות דהעולם שנמשך בו קאור הממלא (זה שהקבי"ה ממלא את עולמו), שהחיות דכל נברא הוא לפי ערכו²¹. ומוה מובן במכש²² בנוגע לגדר העולם בכללותו (מקום וזמן), שמצד אור הממלא, אייא שיחי בעולם עיין שלמעלה מזמן ומקום. והגם שגם האור שמתלבש בעולם אינו נתפס בגדרי העולם, וכמיי²³ אין קדוש כהוי ואיתא בוהר²⁴ כמה קדישין אינון ולית קדוש

- (15) ראה בארוכה סהמי"צ להצי"צ בתחלתו (גם) בנוגע התענוג שבגייע.
(16) כמייש להדיא בהגהות הצי"צ לדי"ה זה (אוחי"ת פרשתנו סייע ל ואילך).
(17) אנחייק סייו. ספהמי"צ להצי"צ יד, ב. ועוד. וראה די"ה להייע תחית המתים דשי"פ אחרי חתשמי"ו (נדפס בקונטרס כייא טבת תשמי"ט). ושייני.
(18) שעחיוחיא פי"ז (פב, א).
(19) כיה גם באוחי"ת בחוקותי עי תרמג. תרנו. אלא שהביאור שם הוא באוייא.
(20) מדרש תהלים מזמור קג. ובברכות י, א: מה הקבי"ה מלא כל העולם אף נשמח מלאה את כל הגוף.
(21) ראה בארוכה לקוי"ת אמור לא, ב. ובכיי"מ.
(22) להעיר מזה שגם חיות הכללי שאינו מתצמצם לפי אופן אברי הגוף, מיימ, בנוגע הגדר דכללות הגוף — הוא נעשה חיות בשרי (ראה סהיי"מ עתי"ר עי יב ואילך. סהיי"מ תשי"ח עי 24 ואילך. ועוד).
(23) שמואל-א ב, ב.
(24) חייג מד, א.

שו"ה כן כו': משמע לכאורה.

וציין להערה וכתב: כי י"ל שזהו עוד ענין.

אז מוזכר ודאי

שו"ה המצות: ולמה ובהמאמר אומר

שו"ה בהחיות: שנמשך בו האור הממלא

כהו"י, דהחידוש בקדוש הו"י הוא שהגם שהוא מלוּבש²⁵ בחבראים²⁶ ומחיי אותם (בפנימיותם) מ"מ הוא קדוש ומובדל מהם ואינו נתפס בהם נוי"ל דחזו פירוש הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו²⁷, דחזו מקומו של עולם קאי על אור הממלא²⁸, שהוא מחיי את העולם, ואעפ"כ אין העולם מקומו, שאינו נתפס בו²⁹, הנה זה שהאור נשאר בפשיטותו (גם לאחר שמתלבש בעולם) הוא בנוגע לאור, אבל בנוגע לעולם, החיות דהעולם שמתאור המתלבש הוא מדוד ומגבל בגדרי העולם. ולכן, בכדי שבכל יום יהיו בעיניך כחדשים (ענין שלמעלה מומו) הוא דוקא עיי גילוי אור הסובב.

ג) והנה מכיון שגדר העולם הוא מקום וזמן, מובן, דזה שעיי גילוי אור הסובב נמשך בעולם ענין שלמעלה מומו ומקום הוא שגדרי העולם קאָבטלים מפני הגילוי דאור הבל"ג שלמעלה מהעולם. ועי"ד הרצון (דרצון הוא משל על סובב), דזה שהרצון מושל ושולט על כל האברים שיעשו היפך טבעם הוא מפני שהם בטלים להרצון³⁰. ומכיון שהענין דבכל יום יהיו בעיניך כחדשים הוא שיהי לו חיות בהמצוות (כבדברים חדשים), דחיות הוא פנימי, לכן, הענין דלמעלה מהזמן שמאיר בהאדם (שעייזו יהיו בעיניך כחדשים) צריך להיות אצלו בפנימיות. ולכן, הנתנית כח על זה שבכל יום יהיו בעיניך כחדשים הוא זה שאנכי מצוך היום, אנכי מי שאנכי, שלמעלה גם מסובב. והענין הוא, דאור הבל"ג (השרש דאור הסובב), הוא מוגדר בהגדר דבל"ג, ולכן, זה שא"ס להתפשטותו והוא נמצא בגילוי בכל מקום, גם בעוה"ז הגשמי³¹, הוא מצד זה שהאור הוא א"ס, אבל אין זה שייך להעולם. ושני אופנים בזה. או שבעולם אינו נרגש כלל האור³¹, או שנרגש בו האור, שעייזו נמשך בו ענין שלמעלה מומו ומקום, אבל הוא באופן שגדר העולם קאָבטל מפני האור. ובכדי שהגילוי דאור הבל"ג

25) בלקו"ת שהייש כא, ב (הובא בהמשך תעריב חייב פשיון עי תתיח) יואעייפ שמחוח את הכל אעפ"כ הוא קדוש ומובדל מהם בבחי' סוב"עיי, אבל בהמשך תעריב שם - וכי"ח בסה"מ תרס"ד עי קכח. המשך תרס"ו עי תקב ואילך. ובכ"מ) שעיקר החידוש ד"אין קדוש כהו"י הוא באור הקו שבא בהתלבשות.

26) בהמשך תרס"ו שם מדובר בנוגע אור הקו שמתלבש בכלים. אבל בסה"מ תרס"ד והמשך תעריב שם שכי"ח גם בנוגע לאהרת הקו שמתלבשת בחבראים.

27) ב"ר פס"ח, ט.

28) ראה ספר החקירה להציץ ערך מקום (עח, סעיב ואילך) ובכ"מ, דלפירוש אדחיי - מקום הוא בחי' ממכ"ע. ושם (עו, סעי"א באופן הא"י), שלמי פירוש זה - גם י"חוא מקומו של עולם קאי על ממלא.

29) ועייפ מייש בלקו"ת שהייש שבתערה²⁵, דענין אין קדוש כהו"י הוא (גם) באור הסובב, שעם היותו מהוה מ"מ הוא קדוש ומובדל - יש לבאר החידוש ד"אין העולם מקומו"י (גם) להפירוש שקאי על סובב.

30) ראה בארוכה אוה"ת שם עי רכח ואילך. המשך תעריב חייא פני"א ואילך. ובכ"מ.
31) ראה המשך תרס"ו עי תקא. וראה קונטרס י"ט תמוז ש.ז. סעיף ג. וש"ג.

שו"ה לאחרי: שמאור

שו"ה שלמעלה: הוא דוקא

שו"ה בעולם ענין: התבטלים

שו"ה על כל: כל האברים

בהערה 29 תיקן טעות דפוס במילה "העולם"

בעולם יהי בפנימיותו, הוא עיני העצמות³² שאינו מוגדר בשום גדר, לא בגדר הגבול ולא בגדר הכליג. ולכן, עיני גילוי כח העצמות, נעשה החיבור דבליג וגבול, יחוד סובב וממלא, והגילוי דלמעלה מחזמן (שנמשך מחסובב) בעולם (שחיותו הוא מאור הממלא) הוא בפנימיותו. *
 (ד) ויש לחוסף, דזה שהענין דבכל יום יהיו בעיניך כחדשים הוא עיני יחוד סובב וממלא הוא לא רק בכדי שהענין דלמעלה מחזמן (סובב) יורגש בהאדם בפנימיות, אלא גם מפני שבהענין דבכל יום כחדשים עצמו ישנם שני החפכים דלמעלה מחזמן וזמן. שהרי 'כל הענין חדשים (וחוקר והחביבות שבזה) הוא השינוי³³, שבתחלה לא היי הדבר ונתחדש רק עכשיו. וזה שבכל יום הם בעיניו כחדשים הוא שהחידוש (השינוי) הוא באופן תמידי שאינו משתנה. ונמצא דזה שהענין דבכל יום כחדשים הוא עיני יחוד סובב וממלא הוא לא רק שהגילוי דסובב (דלמעלה מחזמן) נרגש אצלו בפנימיות (שעיניו יש לו חיות בהמצוות כדברים חדשים), אלא יתירה מזו, שהזמן עצמו (שמצד. אור הממלא) הוא באופן דלמעלה מזמן ושינוי (גילוי הסובב).

ויש לומר, דזה שקיום המצוות צ"ל באופן של כחדשים ממש הוא לא רק בכדי שעיניו יהי קיום התומ"צ ביותר חיות, אלא (שגם) ענין זה עצמו (דבכל יום יהיו בעיניך כחדשים) נוגע לקיום המצוות. כי ענין המצוות הוא שעל ידם נעשה יחוד קוב"ה ושכינתו³⁴, יחוד סובב וממלא³⁴. ומכיון שעבודת האדם (אתערותא דלתתא) שעל ידה נעשית ההמשכה (אתערותא דלעילא) צריכה להיות מעין ההמשכה, לכן כשקיום המצוות דהאדם הוא באופן שבכל יום הם בעיניו כחדשים, חיבור דזמן עם למעלה מחזמן, עיניו מיתוסף (בגילוי היחוד) ~~(בהחידוש)~~ דסובב וממלא שנעשה עיני המצוות.

(ח) והנה שני הענינים דסובב וממלא הם שני השמות דהויי ואלקים. וכמבואר בכ"מ³⁵ דשם אלקים הוא לא רק המגן ונתק שמעלים ומסתיר על האור דשם הויי, אלא שגם האור דשם הויי כמו שנמשך ומתצמצם עיני שם אלקים להיות מקור לבראים, שבכללות הוא אור הממלא, נקרא אלקים. ועיני הידוע³⁶ דזה שהגוף מעלים על הנפש הוא כי שרש הנפש הוא מהויי ושרש הגוף הוא מאלקים³⁷, ולכן כמו שאלקים מעלים על הויי כן הגוף מעלים על

- (32) ראה עדיין המשך תרס"ו עי נח.
 (33) לחעיר גם מאוה"ת ואתחנן עי קי, שהענין דבכ"מ כחדשים הוא בבחי' ירח, אתר דמשתני.
 (34) ראה תניא פמ"א (נו, ב ואילך). המשך תרס"ו שם. ובכ"מ.
 (35) המשך תרס"ו עי רכב. ובכ"מ. וראה גם ספהמ"צ להצ"צ סב, א דענין יחוד הויי ואלקים הוא היחוד דסובב וממלא.
 (36) ספהמ"צ להצ"צ ת, ב. אוה"ת נ"ך ח"ב עי תשלט.
 (37) שעחוי"א פ"ו (פא, רע"א).

שו"ה (ד) ויש: ציין * להפריד בין האותיות

שו"ה שבהענין דבכל: שהרי כל הענין

שו"ה קיום התומ"צ: אלא ש(גם)

שו"ה וממלא: ומכיון

שו"ה בעיניו כחדשים: (בגילוי היחוד) ~~(בהחידוש)~~ [וסימן את מיקום התיקון]

חנפּש, יש לומר, שעדיין הוא גם בחנינו דסובב וממלא [שגם אור הממלא נקי אלקים, כניל], שבכדי שהאדם ימנע וירגיש שהעיקר הוא עניני הנשמה ועניני הגוף הם רק טפל, הוא עיני יחוד טוב וממלא. דאור הממלא (כמו שהוא מצד עצמו) לחיותו מקור לנבראים והנבראים תופסים מקום לבני, יש תפיסת מקום לעניני הגוף, ועיני יחוד דסובב וממלא, שגם בחאור כמו שנעשה מקור לעולמות מאיר הגילוי דאייס שלמעלה מעולמות, דכולא קמי כלא חשיב, עיני ישנה ההכרח שעניני הגוף הם רק בשביל הנשמה. ועיני יש לבאר מייש בלקויית דכאשר לא ישנו הענין דבכל יום כחדשים אזי המרירות והתענוג שלו הם מעניני עוחיז, כי בכדי שיחיי יחוד דסובב וממלא, שעייז עניני עוחיז אינם תופסים מקום אצלו, הוא עייז שקיום המצוות שלו הוא באופן דבכל יום כחדשים.

ו) ועיני יש לבאר השייכות דגלות לשכחה, כמיש³⁸ למח לצח תשכחו גוי, כי סיבת השכחה היא שהידועה שחיתה אצלו מקודם היתה מוגבלת, ולכן במשך הזמן היא ננסקת³⁹. ומה מובן בענין הזכרון והשכחה (כביכול) למעלה, דענין הזכרון הוא בסובב, דכיון שהוא בליג, אין שייך שם הפסק, וענין השכחה הוא במלכות, דמלכות היא שרש הנבראים, ממלא⁴⁰. ולכן, כשקיום התומיץ דהאדם הוא באופן דבכל יום הם כחדשים, שעייז מאיר הגילוי דאור חבליג גם באור המוגבל, אין שייך ענין השכחה, אבל כאשר קיום התומיץ דהאדם הוא בהגבלה, שאז, כשמקיים אותה המצוה בפעם שני ושלישית אין לו אותו החיות כמו שהי אצלו בפעם הראשונה, שעייז גורם גם למעלה שבאור המוגבל לא יהי הגילוי דאור חבליג, מזה נמשך ענין השכחה. וכמו שבאדם, כשקיום התומיץ שלו הוא באופן דחגבלה, משתלשל מזה שהתענוג שלו הוא בעניני עוחיז, שזה (התענוג בעניני עוחיז, גם בתאוות היתר) הוא היפך הקדושה, עדיז הוא למעלה, דעייז שאזיזא (סובב) מסתלק, קובייה סילק לעילא⁴¹, ונשאר רק המלכות (ממלא), זה גורם ירידת המלכות להחיות הקליפות, גלות השכינה.

ז) ויש לקשר זה עם מייש בהפטרה דשבת חזון⁴² ידע שור קונהו גוי ישראל לא ידע עמי לא התבונן, ופרש הארזי⁴³ [שחיים הוא ערב יום ההילולא שלו⁴⁴], דשור קאי על

(38) איכה ה, ב.

(39) ראה אוהיית ניך חייב עי איפה, ששכחה היא בדוגמת נהרות המכובים.

(40) ראה בביז אוהיית שם. וראה גם אשיל (בציטת להציט) ערך שכחה בתחלתו. ושיי.

(41) ראה זחר חייא רי, א.י.היי. כ. ב. נבאח סידנר עם דאייח נח, ב ואילך. אוהיית ניך כרך

ב עי אינ. שם עי אינה. סי' הליקוטום - דאייח צייז ערך גלות סיג (עי שכח ואילך).

(42) ישעיה א, ג.

(43) בשער הפסוקים עהיפ. ועדיז הוא בליית להארזייל עהיפ. לית פי תשא. ועוד.

(44) הי מנחם-אב הישליב (שחייג להחדייא בערכו. ובכיימ).

שו"ה שבכדי: יכיר ידע

שו"ה הקדושה: דע"י שהז"א

הערה 40: **סה"ל (דא"ח להצ"צ)** וסימן להעביר את הנוסח המלא שהופיע בהערה שלאח"ז "ס' הלקוטום - דא"ח צ"צ".

הערה 41: **סהל שם**

העגל שעשו הערב רב במדבר, עיני שהשליכו חטס שכתב בו משח עלה שור עלך טעך בכדי לחעלות ארונו של יוסף⁴⁵. ומבאר, דבטס זה היי כתוב חטס יליי ושם השני של חטס בן עייב שמות), שהוא הממונה על כח השור העליון. וזהו ידע שור קונהו גוי ישראל לא ידע גוי, שהשור עצמו ידע שהוא משם קדוש, וישראל לא ידע עמי לא התבונן, לא ידעו ולא התבוננו בזה, וזשעבן¹⁷ שהעגל עלה מעצמו ולכן טעו אחריו. וזהו שהרית של ישראל לא ידע עמי לא התבונן הוא יליי עלייה, שלא ידעו ולא התבוננו דזה שעלייה (השור) הוא עייב שם יליי, ולכן זשעבן¹⁷ שעלה מעצמו.

ויש לומר, דפירוש זה בישראל לא ידע עמי לא התבונן הוא לימוד זכות על ישראל. שהסיבה לזה שטעו אחרי העגל, היתה מפני שלא התבוננו בהענינים (חטס יליי) שלמעלה מחעולם, היינו שגם אז עבדו את הויי, אלא ששכיון שאו היי לפני הציווי דבכל יום יהיו בעיניך כחדשים⁴⁶, לכן היתה עבודתם בהגבלה, שלכן, תגילוי שהאיר לחם אז הוא רק האור שמלושב בהעולם. ומה שתלשל שטעו אחרי העגל⁴⁷. וזהו גם שחטא העגל גרם לשבירת הלוחות שעייזו נעשה האפשרות דשכחת התורה⁴⁸, היינו שגם לאחרי החטא נשאר הקשר שלהם עם התורה, ורק שלימוד התורה שלאחרי שבירת הלוחות הוא בהגבלה שלכן שייך בזה הפסק (שכחה). ועייזו נעשה אפשרות שתהיי אומה ולשון שולטת בהם⁴⁹, כי כשהגילוי הוא רק מבחינת המלכות, יש נתינת מקום לגלות, כנייל.

(ח) וזהו מייש⁵⁰ זכור הויי מה היי לנו, ומבאר הצייצ⁵¹ דמח הוא שם הויי (במילוי אלפיין בגימטריא מייח) ואלו הוא בגימטריא אלקים, ופירוש מה היי לנו הוא, שהויי נעשה בבחינת אלקים. ויש לומר, דענין מה היי לנו בעבודת האדם הוא, דהויי הוא למעלה מהטבע ואלקים בגימטריא הטבע⁵², שגם כשישנה לאדם הצלחה שלמעלה מהטבע הוא חושב שזה טבע.

(45) פדרייא ממיח. תנחומא תשא יט (וראה גייכ שם בשלח ב). פרשיי עהייפ תשא לב, ד. ועוד.
(46) דהפסוק והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום, שממנו למדים שבכיי יהיו בעיניך כחדשים — נאמר בפי ואתחנן.
בפרשיי יתרו יט, א "מהו ביום הזה שיתין דברי תורה חדשים עליך כאילו היום ניתנו", אבל ביתרו שם נאמר זה בדרך סיפור. זשעבן¹⁷.
(47) לתעיר מדיית וידעת תרגיז (סהיימ תרגיז עי נח ואילך) שבכדי שלא יהיי נתינת מקום לעייז צייל הידיעה שהויי ואלקים כולא חד.
(48) כמארוייל (עירובין נד, א) אלמלי לא נשתברו לוחות הראשונות לא נשתכחה תורה מישראל.
(49) עירובין שם.
(50) איכה ה, א.
(51) אוחיית ניך חייב עהייפ (עי איפו).
(52) פרדס שער יב (שער התיבות) מייב. רייח שער התשובה פייז דייה והמרגיל (קכא, ב). שעחויחייא רפייז. וראה בהנסמן בסהיימ מלוקט חייב עי צג העי⁶⁷.

שו"ה העגל שעשו: עלה שור

שו"ה וחשבו: זשעבן ואמרו

שו"ה הוא יל"י: חשבו אמרו

שו"ה היינו שגם: ששכיון

הערה 46: בסופה ציין ועצ"ע.

ויתירה מזו, שלפעמים, ההצלחה שלמעלה מחטבע גורמת לו לחשוב שכחו ועוצם ידו עשה לו את החיל הזה⁵³ [ועי' שחי בעגל, דזה שעיי' חשם ילוי נעשה עליית השור [ענין שלמעלה מחטבע] חביא אותם לחשוב שלעה מעצמו].

והעצה לוח הוא זכור הוי, שהעבודה תחי' באופן דזכרון, למעלה מהגבלה (בכל יום יהיו בעיניך כחדשים), שעיי' מאיר הגילוי דחוי, אור^(P2) הסובב, שלמעלה מהתלבשות. ויש לקשר זה עם פירוש הבעש"ט ע"פ⁵⁴, דמה הי לנו הוא גילוי מייח דתנשמת, כי מייח דתנשמת הוא עצם הנשמה שלמעלה מהתלבשות, שקשורה עם הוי שלמעלה מהתלבשות בעולם, ועיי' באים להעבודה דזכור, עבודה שלמעלה מהגבלה.

ט) וזהו⁵⁵ ציון במשפט תפדה ושבי' בצדקה, שהם בי דרגות בנשמה. ציון היא דרגת הנשמת שלמעלה מהתלבשות בגוף (מייח דנשמה), דבחינת זו אין שייך שתחי' בשבי' בנפש הבהמית, שהמרירות והשמחה שלה יחיו מעניני עוה"ז, ורק שהיא בגלות, שאינה מאירת בגילוי (בתנשמת שבגוף). ושבי' היא דרגת הנשמה שבהתלבשות, דבחינת זו שייך שתחי' בשבי' בנחיב, שהמרירות והשמחה שלה הם מעניני עוה"ז. ויש לומר, שהוא עי' המבואר⁵⁶ בפירוש הכתוב⁵⁷ ותאמר ציון עזבני הוי ואדי שכחני, דשכחה הוא שיש דבר המשכח ולא רק העדר הזכרון. וזהו עזבני הוי ואדי שכחני, דבהוי שהוא אור הסובב שלמעלה מהתלבשות בעולמות אין שייך. ענין השכחה הי' ורק ענין העזיבה, והוא שבגלותא קובי'ה סליק לעילא ואינו מאיר בגילוי למטה (עי' הגלות בבחינת ציון, שאינה מאירה בתנשמה שבגוף⁵⁸), ואדי (מלכות⁵⁹) שבכללות הוא אור הממלא, שייך בו גם ענין השכחה, ירדת המלכות להחיות הקליפות (עי' השבי' בדרגת הנשמה שבבחינת התלבשות⁵⁸, שהמרירות והשמחה שלה יכולים להיות מעניני עוה"ז). וזהו⁵⁵ ציון במשפט תפדה ושבי' בצדקה, שהפדי' דבחינת ציון מהדברים המכסים עלי' ומונעים הגילוי שלה בתנשמת שבגוף, הוא עי' התורה [משפט הוא הלכות התורה, כמו שמתרגם עי'פ⁶⁰ כמשפט הראשון כהלכתא קדמייתא], כי התורה היא אור

(53) ראה עקב ח, יז.

(54) סהי"מ אידיש עי' 212.

(55) בהבא לקמן — ראה לקוית ד"ה זה סי'ג (א, סעי'ב ואילך). וראה ד"ה זה תשליה (סח"מ מלוקט חי"א עי' קנא ואילך) וש"נ.

(56) המשך תרס"ו עי' רמג ואילך וראה שם עי' רמח. וראה גם אותי' עקב עי' תקיד ואילך.

(57) ישעי' מט, יד.

(58) ראה המשך תרס"ו שם עי' רמו.

(59) שעוה"י"א רפ"ו.

(60) וישב מ, יג.

שו"ה בעיניך כחדשים : גם שלמעלה מהתלבשות

(תורה אור⁶¹) ולכן על ידח נעשה הגילוי דבחנית ציון. והפדי דדרגת הנשמה שבתלבשות
שחיא בשביי בנחייב (ושביי) הוא בצדקה, היינו כללות המצוות שנקראו צדקה⁶², ובפרט עיי
צדקה כפשוטו⁶³, בדצדקה כתיב⁶⁴ רחבה מצותך מאד, שעיי מצות צדקה נמשך הגילוי דאור
חבלייג⁶⁵, והגילוי הוא גם בהנשמה המלובשת בגוף⁶⁶, [ועדיי למעלה — בספירת המלכות
שנקראת בשם שכינה על שם⁶⁷ שמתלבשת בתחוננים להחיותם⁶⁶], ובאופן דהתלבשות. ועייז
נמשך גם הגילוי דעצם הנשמה ממש, שלמעלה גם מדרגת הנשמה שלמעלה מהתלבשות, ועייז שתייל
(סעיף ג) שהיחוד דסובב וממלא הוא עיי גילוי כח העצמות. וכיון שגם את העולם נתן בלבם
של בני האדם⁶⁸, הנה עייז נמשך גם בעולם, שהגילוי דלמעלה מהטבע (שנמשך מהסובב) יהי
בגילוי גם בהטבע (שנמשך מממלא), ועייז יהי גם גילוי העצמות (שמחבר את שניחם),
שעייז תושלם הכוונה דדירה לו יתי בתחוננים⁶⁹, לו לעצמותו⁷⁰.
ויהי רצון, שבקרוב ממש יקויים [היעוד ציון במשפט תפדה ושביי בצדקה, שיעמוד⁷¹ מלך
מבית דוד הוגה בתורה (משפט) ועוסק במצוות (צדקה), וילחום מלחמת חי וינצח [דיייל
שזה שילחום מלחמת חי הוא עיי העבודה⁷² בדרגת הנשמה המלובשת בגוף, שהעבודה בדרגה
זו⁷³ היא באופן דמלחמה עם נחייב], ויבנה מקדש במקומו [שעייז יהי הגילוי גם בכל
העולם, דהחלונות דביחמייק היו שקופים אטומים⁷⁴ שמהם אורה יוצאת לכל העולם⁷⁵] ויקבץ
דחיי ישראל ויתקן את העולם⁷⁶ כולו לעבוד את חי, וכל זה — בקרוב ממש ובעגלא דידן.

- 61 משלי ו, כג.
62 לקויית פרשתנו דייה ברכות פי עקב (א, ד) בענין ושביי בצדקה. וראה תניא פלייז (מח, ב).
63 כייח בלקויית דייה ציון בסופו (א, ג).
64 תהלים קיט, צו.
65 אגחייק סייז.
66 אגחייק סוסייה.
67 ראה גם תניא פמייא (זו, ב).
68 קהלת ג, יא. וראה לקויית במדבר ה, ריש עייב.
69 ראה תנחומא נשא טז. בחוקותי ג. במדביר פיייג, ו. תניא רפלייז.
70 המשך תרסיין סייע ג. ובכיימ. — נסמנו בסחיימ מלוקט חייב עי רמא הערה 32.
71 רמביים הלי מלכים ומלחמותיהן והלכות מלך המשיח ספיייא.
72 ראה תניא פלייז שכל הענינים דלעתייל תלויים במעשינו ועבודתינו.
73 מנשייב עיי העבודה שמצד דרגת הנשמה שלמעלה מהתלבשות [מקבטלים במילא הרצונות דנחייב
— ראה בארוכה קונטרס טי-יוייד כסלו ש.ז. ושיינ].
74 מלכים-א ו, ד.
75 ויקייר פלייא, ז.
76 נוסף על הגילוי בעולם שעייי ביחמייק.

שו"ה ויהי רצון: יקויים ההבטחה והיעוד [נדפס: תקויים]

הערה 73: התבטלים

הוספה

קונטרס
כ"ף מנחם-אב - תשמ"ט

בס"ד.

פתח דבר

לקראת יום כ"ף מנחם-אב, יום הסתלקות-הילולא של הרח"ג והרח"ח וכ"י המקובל מוהר"ר לוי יצחק ז"ל שניאורסאהן, אביו של - יבלח"ט - כ"ק אדמו"ר שליטי"א,

הננו מוציאים לאור את המאמר די"ה ועתה ישראל גוי, שאמר כ"ק אדמו"ר שליטי"א בהתוועדות דשי"ק פי עקבי, כ"ף מנחם-אב היתשכ"ו.

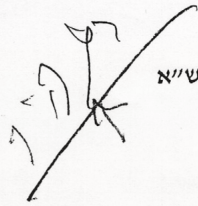
מערכת "אוצר החסידים"

ז"א יצחק ז"ל החתם"ס (תחא שנת משיח טובח),
שנת הסאתיים לחולות כ"ק אדמו"ר הצמח צדק,
שנת הארבעים לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליטי"א,
ברוקלין, נ"ה.

ז' ראה בשוח"ג לחערך 1.

במקום התאריך ציין: יום ראשון פ' ראה

קונטרס כ"ה אדר תנש"א

קונטרס
כ"ה אדר - תנש"א

בסי"ד.

פתח דבר

לקראת יום ב' כ"ה אדר, יום הולדת הרבנית
הצדקנית מרת חיי מושקא נייע זייע -

הננו מוציאים לאור את המאמר דייה אלה פקודי
גוי שאמר כייק אדמוייר שליטי"א בהתוועדות דשי"פ
פקודי היתש"ל.

מערכת "אוצר החסידים"

שנת ה'תש"א (הי תחא שנת אראנו נפלאות)
ברוקלין, נ"י.

על הפתח דבר ציין חץ וכתב: **מהיר**

במקום התאריך ציין: **א' ויקרא כד אדר,**

בס"ד. ש"פ פקודי ה'תש"ל

אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פוקד על פי משה גוי¹, וידוע חדיוק מייש המשכן משכן בי פעמים². גם צריך להבין, שבמשכן האי נאמר משכן סתם ובמשכן הבי נאמר משכן העדות³. גם צריך להבין מייש אשר פוקד על פי משה, דשני פירושים בזה. שקאי אדסמיק לוי, על משכן העדות⁴. ולכן נאמר פוקד לשון יחיד, כי רק משכן אחד פוקד על פי משה, בחינת משכן העדות. ועוד פירוש, שאשר פוקד על פי משה קאי על כללות המשכן, גם על בחינת משכן סתם. ואדרבה, הפירוש הפשוט (דאין מקרא יוצא מפשוטו⁵) באשר פוקד על פי משה הוא שקאי על אלה פקודי המשכן (שבתחלה אומר פקודי סתם ואח"כ מפרש שזה הי על פי משה). וצריך להבין הקשר דשני הפירושים.

ב) ונקודת הביאור בזה הוא, כדאיתא בלקו"ת⁶, דענין המשכן הוא השראת השכינה כמייש⁷ ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, ושני הענינים שבמשכן [משכן סתם ומשכן העדות] הם בי דרגות בשכינה, שכינתא תתאה ושכינתא עילאה⁸. ועיי' הידוע שכל אחד מישראל הוא משכן ומקדש לו יתי [כמארז"ל⁹ עה"פ⁷ ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד מישראל], מובן, דשני הענינים שבמשכן [משכן סתם ומשכן העדות] הם גם בהמשכן דישראל. ועיי' מאמר רוז"ל¹⁰ עה"פ משכן העדות, עדות היא לכל באי עולם שהקבי"ה נתרצה לישראל, יש לומר, דזה שישראל הם משכן (סתם) הוא עיי' העבודה דתומ"צ, וזה שהם משכן העדות הוא עיי' עבודת התשובה. ויש לקשר זה עם המובא לעיל מלקו"ת דמשכן סתם ומשכן העדות הם שכינתא תתאה ושכינתא עילאה, כי שכינתא תתאה היא מלכות ושכינתא עילאה היא בינה¹¹, ועדי"ז הוא החילוק בין העבודה דתומ"צ להעבודה דתשובה, שקיוס המצוות, מצוות המלך, הוא במלכות¹², ותשובה היא בבינה¹³. גם יש לומר, דכיון שהמשכן (כללות המשכן) הי כפרה על חטא העגל¹⁴, לכן, גם במשכן סתם נכללת גם עבודת התשובה, והחילוק בין משכן סתם למשכן העדות הוא, שמשכן סתם הוא תשובה תתאה ומשכן העדות הוא תשובה עילאה. וזה מתאים עוד יותר עם המובא לעיל מלקו"ת שמשכן סתם ומשכן העדות הם שכינתא תתאה (מלכות) ושכינתא עילאה (בינה), כי

(1) ריש פרשתנו (פקודי).

(2) רדי"ח זה בלקו"ת פרשתנו (ג, א). תוי"ח שם (תרמו, ב. תרנה, ב).

(3) תוי"ח שם.

(4) לקו"ת שם (ה, א). תוי"ח שם (תרנה, סעי"א).

(5) שבת סג, א. ושי"נ.

(6) שם (ג, א ואילך). וראה גם תוי"ח שם (תרמו, ב ואילך. תרנה, ב ואילך).

(7) תרומה כה, ח.

(8) לקו"ת שם (ד, ד).

(9) הובא בלקו"ת רי"פ נשא (כ, סעי"ב) הביאו בשם "ארז"לי. וראה ראשית חכמה שער האהבה פ"ו קרוב לתחילתו (ד"ה ושני פסוקים — סט, ב). ועוד. — נסמן בלקו"ש חכ"ז ע" 414.

(10) ילי"ש ריש פרשתנו. ועדי"ז הוא בשמו"ר פרשתנו פני"א, ד. וראה עדי"ז פרשי" עה"פ.

(11) ראה תקו"ז בהקדמה (א, ב). ובכ"מ.

(12) לקו"ת שלח מ, א (הובא בלקו"ת פקודי שם ג, ג). ואתחנן יו"ד, ג. נצבים מט, ג. וראה גם תוי"ח שם (תרנב, ב).

(13) ראה אוה"ת יוה"כ"פ ע" איתקנו. ושי"נ.

(14) תנחומא תרומה ח. וראה גם מקומות שבהערה 10. פרשי" שמיני ט, כג. ועוד.

תשובה תתאה היא תשוב הי תתאה (מלכות) ותשובה עילאה היא תשוב הי עילאה (בינה)¹⁵. ועיף חדיעה¹⁶ שהציווי ועשו לי מקדש וגם נדבת המשכן היתה קודם חטא העגל, שאז היו כל ישראל במדרגת צדיקים, יש לומר, דשתי הבחינות שבמשכן (משכן סתם ומשכן חֲדָוּת) הם שתי בחינות בעבודת הצדיקים. וכמבואר בלקו"ת¹⁷ דזה שישאל הם משכן סתם הוא עיי קיום מייע וזה שחם משכן חֲדָוּת הוא עיי קיום מליית. ~~יש להבין, ששני העניינים דמשכן בעבודת הצדיקים הם גם בהעבודה דכחות הפנימיים. משכן סתם הוא עבודת חלב, ומשכן חֲדָוּת הוא עבודת המוח. ויש לקשר זה עם המבואר בלקו"ת ששני העניינים דמשכן הם מייע ומליית, כי מייע הם בו"ח — מדות (ואיזו זייא, וחייא אחרונה — מלכות¹⁸), ומליית הם בי"ח — מוחין (וייד — יכמה, חייא — בינה¹⁸).~~

ג) ויבן זה בחקדים המבואר בלקו"ת¹⁹ שייח הם נסתרות וי"ח הם נגלות²⁰. והענין הוא²¹, דיי"ח הם מוחין וי"ח הם מדות (כני"ל), ומחילוקים בין מוחין למדות הוא, דמוחין הם לעצמו ומדות הן לזולתו (כדלקמן בארוכה), ועדיז הוא למעלה, שהמדות הן לצורך תועלמות והמוחין הם למעלה מעולמות, ולכן²², המדות הם בבחינת גילוי להזולת, נגלות, והמוחין הם בהעלם מהזולת, נסתרות. והנה זה שמוחין הם נסתרות ומדות הן נגלות, הכוונה בזה היא, שכללות ענין המדות, גם המדות שבלב (לפני שמגלה אותם לזולתו), הן בבחינת נגלות, ועדיז לאידך, שכללות ענין המוחין (גם אחרי שמגלה ההשכלה שלו לזולתו) הם בבחינת נסתרות. והענין הוא, דזה שמדות שייכים לזולת, הוא לא רק בנוגע לפעולת המדות אלא גם בנוגע להמדות עצמם. וכמו מדת החסד שענינה הוא להטיב לזולתו, ובלי זולת, לא שייך ענין החסד. והגם שמוחין בכי"מ²³ דזה שאייא למדות בלי זולת הוא דוקא בנוגע לפעולת המדות, משאייח התעוררות המדות (ומכשי"ע עצם המדות) אפשר להיות גם בלי זולת, וכמו אברהם אבינו שנצטער על שלא היו אורחים²⁴, דזה שנצטער על זה שאין ביכלתו לחשפיע הוא לפי שמדת החסד היתה אצלו בהתעוררות (גם כשלא היי זולתו), הרי זהו דוקא כשיש מציאות בעולם (זולת) על מי להתחסד, אבל באם לא היי נמצא בעולם זולת למי לחשפיע, לא היי אפשר להיות ההתעוררות דמדת החסד²⁵, ויתירה מזה,

15) תניא (אנהיית) רפי"ד. וראה שם ספי"ח ורפי"ט.
 16) וחייב רכד, א. וראה לקו"ש חיו" עי 153 ואילך, דלפי דיעה זו — ענין המשכן שייך לעבודת הצדיקים.
 17) פרשתנו ד, ג. תוי"ח שם תרנב, ב ואילך. תרנז, א ואילך.
 18) אנהיית פי"ד (צד, ב).
 19) שם (ג, ב ואילך). תוי"ח שם (תרמח, א ואילך. שם תרנה, ב ואילך).
 20) תקוי"ז תיי (כת, ב). וראה (בנוסף להנסמן בהערה שלפנייז) לקו"ת פי ראה (כט, א). תניא רפמי"ד.
 21) בהבא לקמן (ובסעיף ד) — ראה המשך ויחרי"ם תרלי"א סייע מה ואילך. תרס"ו סייע קיא ואילך. סהי"מ עזרית סייע קסח ואילך. עטרית עי תז. קונטרסים חייב רצט, ב. ואילך. הישית עי 82.
 22) ראה המשך תרס"ו עי קיד. סהי"מ תפרי"ח עי צג.
 23) המשך תערי"ב חייג עי אישכב (ושם, שהחילוק בין מוחין למדות הוא בנוגע להפעולה, ששמוחין ביכולת להיות הפעולה היינו ההתחכמות בפועל בלא הזולת ובמדות אייא להיות ההשפעה בפועל בלא הזולת). סהי"מ עטרית עי שכד. הישית עי 22.
 24) פרש"י רי"פ וירא.
 25) וכמו שהוא באחבה, דחגם שאפשר להיות אחבה לאיזה דבר גם כשהדבר הוא בריחוק ממנו [ואדרבה, מצד הריחוק האחבה היא בתוקף יותר], הרי זהו דוקא כשישנו הדבר האחבה (סהי"מ עזרית עי קסט. קונטרסים חייב רצט, ב).

ה' י"ח
 ה' י"ח
 ה' י"ח
 ה' י"ח
 ה' י"ח

בשו"ה "שהציווי": וגם נדבת המשכן היו היתה

בשו"ה "ויש להוסיף": ויש להוסיף ואולי יש לומר

בשו"ה "עבודת הלב": ויש לקשר זה עם המבואר בתניא ובלקו"ת

בהערה 18: [קשה לפענח ונכתב בהשערה] היינו לא בלקו"ת המצויין בפנים !! -] בגוף המאמר צויין שכן נכתב בלקו"ת ואילו בהערה צויין לתניא. הרבי תיקן והוסיף בגוף המאמר שיהיה נכתב "בתניא ובלקו"ת", והעיר על כך שבהערה לא צויין ללקו"ת שנזכר במפורש!. לפועל נדפסה ההערה כך: "כ"ה גם באגה"ת פ"ד (צד, ב). ובכ"מ."

שאו לא היי שייך גם ענין החסד (עצם המדה), כי ענין החסד הוא להיטיב לזולתו. ולהוסיף, דמזה גופא שאברהם אבינו הצטער על זה שלא היי לו למי להשפיע, מוכח, שהשפעה (בפועל) להזולת נוגע גם למדת החסד עצמה. דצער הוא כשיש איזה חסרון, וזה שאברהם נצטער על זה שאין ביכלתו להשפיע הוא כי ענין החסד הוא להשפיע, וכשלא ישנה ההשפעה בפועל, חסר בהשלימות דמדת החסד.

ד) והנה כמו שבמדות, גם המדות עצמם שייכים לזולת, עדייז הוא לאידך במוחין, דזח שהמוחין הם לעצמו למעלה משייכות לזולת הוא לא רק בנוגע להמוחין עצמם, דענין השכל הוא לעצמו [ודלא כהמדות, שענינם (גם ענינם דהמדות עצמם) הוא להשפיע לזולתו], אלא שגם בשביל פעולת המוחין אין צריך לזולת, דגם כשהאדם הוא לעצמו (בלי זולת) יכול להשכיל השכלות. והגם שעיי השפעה אל הזולת נעשה הוספה בהשכל, ומתלמידי יותר מכולן²⁶, הרי זהו דוקא בנוגע להוספה בשכל²⁷, אבל עצם ההשכלה (גם השכלה בפועל) אפשר להיות גם בלי זולת. דגם כשלא יש למי להשפיע יכול להשכיל השכלות גדולות ועמוקות. ואדרבה, בכדי לבוא על דבר שכל ולעמוד על בוריו, לפעמים הזולת מבלבל. ולכן רוב החכמים היו מתבודדים. וזהו שארזי²⁸ שהסנהדרין היו נושאים ונותנים כל הלילה, ופירש רש"י איש איש לעצמו, כי בכדי לעמוד על אמיתית הסברא הוא כשמעיין לעצמו דוקא²⁹. וגם לפירוש הרמב"ם³⁰ שכל אחד היי נושא ונותן עם בן זוגו³¹ — הרי זה עם בן זוגו דוקא, ולא כולם יחד³².

ה) וזהו שמוחין הן נסתרות ומדות הן נגלות, דמדות, כיון שענינם הוא להשפיע לזולתו, הם בחינת גילוי, אלא שבהיותם בלב לא בא עדיין הגילוי בפועל. ומוחין, כיון שענינם הוא שהם לעצמו למעלה משייכות לזולת, לכן, אם כשמגלה את השכל שלו לזולתו, הוא בחינת העלם. ושני ענינים בזה. דהשכל שמתגלה להזולת אינו כהשכל שהשכיל בעצמו [וכמבואר בכ"מ³³ דהשפעת השכל לזולתו היא עיי אמצעות המדות], ונמצא, שעצם השכל (כמו שהוא בעצמו) נשאר בהעלם. ועוד ענין בזה, שגם דרגת השכל שמתגלה להזולת, הגילוי שלו להזולת הוא לא לפי שענינו הוא גילוי לזולתו, כי כללות השכל (גם

26) תענית ז, א.
27) וזה שעיי ההשפעה אל הזולת מיתוסף בהשכל, אין זה מצד כח השכל עצמו, שכן השכל צריך להזולת, אלא לפי שנועץ תחלתן בסופן וסופן בתחלתן (המשך תרשיי שבהערה 21).

28) סנהדרין מ, א (במשנה).

29) ועפ"ז, בהמשך ומתן דסנהדרין היו ג' דרגות: בתחלה היו דנים כולם יחד; לאח"ז היו "מודווגין זוגות זוגות" במשך היום (משנה שם); ולאח"ז היו נושאים ונותנים (כל הלילה) כל אחד לעצמו.

30) הלי סנהדרין פייב הייג.
31) ברמב"ם שם "ונושאים בדבר כל הלילה כל אחד ואחד עם זוג שלו או עם עצמו בביתו". ומה שהובא בהדרושים "כל אחד עם בן זוגו" — לכאורה הכוונה, שלדעת הרמב"ם מספיק שכל אחד יעיין עם בן זוגו, והעיקר הוא שלא ישבו כולם יחד*.

32) ועפ"ז, לדעת הרמב"ם היו רק שני דרגות בהמשך ומתן דסנהדרין: כולם יחד, וכל אחד עם בן זוגו. ודרגה השניי היתה ביום ובלילה. ועיי מייש בשוה"ג להערה הקודמת שיש יתרון כשמעיין עם בן זוגו, יש לומר, שגם לדעת הרמב"ם הם שתי דרגות (אלא שבאופן הפוך): ביום היו צריכים לעיין דוקא עם בן זוגו, ובלילה היי אפשר גם עם עצמו.

(*) ואדרבה, יש יתרון בזה שמעיין יחד עם בן זוגו — ראה המשך והחרים שבהערה 21 "עיי בן זוגו מאיר ההעלם כווי". ועפ"ז יש לפרש מייש הרמב"ם "עם זוג שלו או עם עצמו", שצריך להשתדל לעיין "עם זוג שלו", אלא שאין זה חיוב, ואפשר גם "עם עצמו".

דרגת השכל שמתגלה להזולת) הוא ענין שלעצמו, אלא שהוא מגלה לזולתו העניינים שבעצמו (שלמעלה מגילוי להזולת).

ולחוסוף, דזה שהשכל הוא למעלה משייכות לזולת, הכוונה בזה היא לא רק לזולת שמחוץ להאדם, אלא גם להעניינים שבאדם עצמו שהם „זולתי לגבי השכל. ולכן, בכדי לבוא על דבר שכל צריך לצמצם ולהעלים כל הכחות (גם הרצון לחבין את השכל)³⁴, כי כיון שהם זולת לגבי השכל, הם מבבלים לחבנת השכל (כמו הזולת שמחוץ להאדם). ועדיין לאידך, דגם כשהוא מבין את השכל, ההשגה היא בריחוק ובהבדלה משאר העניינים והכחות שבאדם³⁵, ועד שאפשר שההשגה לא תפעול עליו. וזה שהשגת השכל מביאה (בכלל) למדות שבלב ועד למעשה בפועל (גדול תלמוד שמביא לידי מעשה³⁶), הוא [לא מפני שענין השכל הוא לפעול בהמדות ובהמעשה, אלא] לפי שהשכל הוא בדוגמת אור, שמאיר בכל מקום³⁷. ומוזה מובן, דבפעולת השכל על כל הכחות והעניינים שבאדם, אין מתגלה ענינו של השכל³⁸. ועפ"י יש לומר, דזה שהמוחין הם נסתרות, הוא, שהם בהעלם גם מהעניינים והכחות שבהאדם עצמו.

ו) וזהו אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פוקד על פי משה, משכן סתם הוא עבודת הלב, ולכן נאמר המשכן בה' הידיעה, כי מדות שבלב הם בחינת גילוי. ומשכן העדות, דענין העדות הוא על דבר הנעלם דוקא (כמבואר בלקו"ת³⁹), הוא עבודת המוח, שהמוחין הם בחיי העלם. [ולחוסוף, דבמוחין עצמם, עיקר הענין דמשכן העדות (שעדות הוא בדבר הנעלם) הוא בפנימיות המוחין שלמעלה משייכות למדות]. וענין משכן העדות הוא, שההשגה באלקות (כולל גם ההשגה דפנימיות המוחין) מתאחדת עם האדם המשיג, ועד שמציאותו הוא זה שהוא משכן העדות - משכן ומכון לחאור האלקי שמאיר במוחין שלמעלה מהאור שמאיר במדות. וזהו שגבי משכן העדות נאמר אשר פוקד על פי משה, כי בכדי שהאדם יהי משכן לאור זה, הוא ע"י בחינת משה שבכל אחד מישראל⁴⁰. ואין מקרא יוצא מידי פשוטו, דאשר פוקד על פי משה קאי (גם) על אלה פקודי המשכן (כנייל סעיף א), כי ע"י העבודה דמשכן העדות (מוחין), גם המדות (משכן סתם) הם באופן אחר⁴¹ [וכמשנת"ל סעיף ה שהמוחין הם דוגמת אור שמאיר בכל מקום].

33) המשך תרסיין עי רפח. שם עי רצג.

34) המסך תרסיין עי קיב. סה"מ עזרי"ת עי קסת. קונטרסים ח"ב ש, א.

35) ראה בארוכה סה"מ תרני"ה עי עד. וראה גם המשך תרסיין עי קיג. סה"מ תרע"ג עי פג.

36) קידושין מ, ב.

37) המשך תרסיין שם עי קיד.

38) ועי"ד תחילוק בין אור וכה, דכה שענינו הוא לפעול, לכן ע"י הפעולה מתגלה הכח, והאור מכיון שאין ענינו לחאיר (לפעול פעולת האור), לכן אינו מתגלה ע"י שמאיר (ראה סה"מ תרסי"ד עי קסט.

עתי"ר עי לב).

39) פקודי (ד, א ואילך).

40) ראה תניא רפמ"ב. וראה לקו"ת שם ה, סעי"ד בענין "פוקד על פי משה".

41) ולחעיר מתמבואר ברשימות הצי"צ לתהילים (יחל אור עי שכו) בפירוש הכתוב יושב בסתר עליון בצל שדי יתלונן (תהלים ריש קאפיטל צא*), דבסתר עליון הוא יחוד או"י — משכן העדות, ובצל שדי הוא יחוד ז"י — אלה פקודי המשכן. ויש לומר (וראה בארוכה ד"ה אראנו ולא עתה אשורנו ולא

ע"י רש"י).

*) הקאפיטל דבעלת יום ההולדת כ"ה אדר (הרבנית הצדקנית מרת ח"י מושקא נייע ז"י ע"י רש"י).

בשוה"ג להערה 41:

דכל-דשנה זו

ז) והנה ידוע⁴² שהמעלה דעבודת התשובה לגבי עבודת הצדיקים היא, שעבודת הצדיקים היא בסדר והדרגה, ועבודת התשובה היא לדלג שור, שלא בחדר. ויש לומר, שמחביאורים בזה שתשובה (דוקא) היא בבניה (כנייל סעיף ב), אף שגם בעבודת הצדיקים ישנה גם עבודה שמצד המוחין (כולל העבודה שמצד פנימיות המוחין), הוא, כי עיקר מעלת המוחין על המדות הוא שהאור דמוחין הוא למעלה ובהבדלה ממציאיותו של האדם (כנייל סעיף ח), ולכן, ענין המוחין (בינה) הוא (בעיקר) בעבודת התשובה, הדילוג והציאה ממציאיות. ועפ"ז, שני הענינים שבמשכן הם עבודת הצדיקים ועבודת התשובה. דעבודת הצדיקים (גם עבודת המוחין) הוא משכן סתם, ומשכן העדות הוא עבודת התשובה. והקשר דשני הפירושים באשר פוקד על פי משה (לפי ביאור זה) יש לומר, דענינו של משה הוא ביטול במציאות, ונחנו מה⁴³, ולכן עיקר הענין דפוקד על פי משה הוא במשכן העדות. אלא שאעפ"כ שייך זה גם לאלה פקודי המשכן, כי עיי התשובה, גם קיום התומ"צ הוא באופן נעלה יותר. וכפירוש הידוע⁴⁴ בלשון רז"ל⁴⁵ תשובה ומעשים טובים, שעיי התשובה נעשים המעשים (מעשה המצוות) מעשים טובים ומאירים. והנה גם בתשובה עצמה ישנם שני הענינים דמדות ומוחין (משכן סתם ומשכן העדות), דתשובה תתאה, תשוב הי תתאה (להוא"ו⁴⁶), היא במדות, ותשובה עילאה, תשוב הי עילאה (להוי"ד⁴⁶), היא במוחין. ויש לומר הביאור בזה בעבודת האדם, דתשובה תתאה היא בעיקר בנוגע להעבודה דתומ"צ (סור מרע ועשה טוב)⁴⁷, היינו שהדילוג שבתשובה תתאה הוא בנוגע להמציאיות שלו⁴⁸, ולכן היא נכללת בבחינת המדות (מציאיות), ותשובה עילאה היא להשיב את נפשו למקורה כמו שהיתה מיוחדת בו יתי בתכלית היחוד בטרם שנפתח⁴⁹, שעייז הוא יוצא ומתבטל ממציאיותו, ולכן היא במוחין, בינה. ועפ"ז, שני הענינים שבמשכן הם גם בתשובה עצמה. משכן סתם הוא תשובה תתאה ומשכן העדות הוא תשובה עילאה. והביאור דשני הפירושים באשר פוקד על פי משה יש לומר, שעיקר הענין דפוקד עייפ משה (ביטול במציאות) הוא בתשובה עילאה, משכן העדות. אלא שמ"מ שייך זה גם לאלה פקודי המשכן, כי עיי תשובה עילאה, גם התשובה תתאה היא באופן נעלה יותר⁵⁰.

ח) ועפ"ז יש לבאר מ"ש בלקו"ת בפירוש הכתוב אלה פקודי המשכן, דפקודי הוא (גם) מלשון פקידה ויחוד, כמו חייב אדם לפקוד את אשתו⁵¹. ומבואר במק"א⁵² בענין שארה כסותה ועונתה,

קרב תשי"ל) שהקשר דשני הענינים הוא שבחינת בסתר עליון (יחוד או"י) נמשך גם בבחינת בצל שדי (יחוד זו"ן).

(42) לקו"ת שבת שובה סד, ב ואילך. וראה בארוכה סה"מ מלוקט ח"א ע"י קסז ואילך. ובכ"מ.

(43) בשלח טז, ח. ובלקו"ת פקודי שם (ה, א) מקשר זה עם "פוקד על פי משה".

(44) לקו"ת דרושים לשמע"צ פת, א. שה"ש יז, ג. וראה לקו"ש ח"ד ע"י 1053 ואילך.

(45) אבות פי"ד מ"יז.

(46) ראה לקו"ת בלק עה, א-ב.

(47) ראה לקו"ת שם (עג, ג ואילך).

(48) ראה בארוכה לקו"ש ח"י"ט ע"י 403 ואילך.

(49) אגה"ת פי"ח. ובלקו"ת שם (עד, א) דתשובה עילאה היא על זה שהוא יש מי שאוחב.

(50) וראה לקו"ש שם ע"י 405 ואילך.

(51) יבמות סב, ב.

(52) ראה אוה"ת משפטים ע"י איקצו.

דשירה (מזון) הוא המשכה שמתלבשת בכלי המקבל, כסוטה (לבוש) הוא ההמשכה שבבחינת מקיף שלמעלה מהתלבשות, ועונתה הוא המשכת העצם שלמעלה גם מהמקיף דלבוש. ולהוסיף, שהמעלה דעונתה היא לא רק בנוגע להמשכה דלמעלה (שעונתה הוא המשכת העצם) אלא גם בנוגע לישראל, שהם מקבלים המשכה זו שלא עיני לבוש. ויש לומר דזהו שארז"ל⁵³ האומר כו' אני בבגדי וחיא בבגדה יוציא ויתן כתובה, דשלילת אני בבגדי הוא שהמשכה דלמעלה היא בלי לבוש, ושלילת היא בבגדה הוא שקבלת הגילוי הוא שלא עיני לבוש. וצריך להבין, דפירוש זה (שבלקויית) באלה פקודי המשכן (שפקודי הוא מלשון פקידה ויחוד) בא בהמשך להמבואר שם שמשכן העדות הוא ההמשכה (שעיי מליית) שלמעלה מהתלבשות בכלים, ופקודי המשכן הוא ההמשכה (שעיי מיע) שמתלבשת בכלים (בחינת שארה שלמטה גם מבחינת כסוטה), ואעפ"כ נאמר בה אלה פקודי המשכן מלשון פקידה ויחוד. גם צריך להבין הקשר דפירוש רש"י שמשכן משכן שני פעמים הוא רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבנין על עונותיהן של ישראל עם הפירוש בלקויית שהמשכן משכן שני פעמים הם המשכות נעלות ביותר (המשכה שעיי מיע והמשכה שעיי מליית), ועד לפקודי המשכן, פקודי מלשון פקידה ויחוד.

ויש לומר הביאור בזה, שעיי המשכן שהי כפרה על חטא העגל, נתגלה, שהכוונה (דלמעלה) במעשה העגל מלכתחילה היתה בכדי שעיי יגיעו למעלת התשובה. ועדיי הוא בנוגע לזה שהמקדש שנתמשכן שני פעמים עיי עונותהן של ישראל, שהכוונה בזה היא בכדי שיגיעו למעלת התשובה, ועיי יחזר אח"כ המשכן לישראל באופן נעלה יותר מכמו שהי קודם החורבן. והנה מהמעלות שבתשובה לגבי העבודה דקיום התומיץ הוא, דזה ישראל עושה תשובה גם לאחר התבדלה שנעשה עיי החטאים (עונותיכם מבדילים⁵⁴) הוא לפי שהתשובה באה מעצם הנשמה שהיא מקושרת תמיד עם העצמות. וכיון שעצם הנשמה היא ה"עצם" (גם) דכחות הגלויים, לכן, עיי התשובה, גם קיום התומיץ שמצד כחות הגלויים דהנשמה היא למעלה ממדידה והגבלה. וזהו הקשר דשני הענינים באלה פקודי המשכן, פקודי מלשון פקידה ויחוד, ומשכן מלשון משכון, כי עיי התשובה הבאה עיי שנתמשכן המקדש מתגלית עצם הנשמה, ועיי גם קיום התומיץ היא למעלה מהגבלה, ועד באופן דפקודי מלשון פקידה ויחוד, ישראל וקוביה כולא חד.

ט) ויש להוסיף, דזה שמביא בלקויית ראי על זה שהיחוד נקי פקידה מזה שארז"ל חייב אדם לפקוד את אשתו⁵⁵, הוא, כי במארז"ל זה מדבר בהחיוב לפקוד את אשתו בשעה שהוא יוצא לדרך, ובזה מרמז, דנוסף להענין דפקודי המשכן, שהכוונה בזה שהמקדש נתמשכן היא בכדי שעיי התשובה יהי אח"כ (לעיל) היחוד (פקידה) באופן נעלה יותר, גם בשעה זו עצמה (כשנתמשכן המקדש) היי היחוד. וכמבואר במקי"א⁵⁶ מה שארז"ל⁵⁷ בשעה שנכנסו נכרים להיכל ראו כרובים המעורין זה בזה, דלכאורה

(53) כתובות מו, א.

(54) ישעיי נט, ב.

(55) אף שבסוגיא זו עצמה (יבמות סב, ב) נאמר לשון פקידה בנוגע יחוד גם לפניו.

(56) סה"מ מלוקט ח"ב ע"י רסט.

(57) יומא נד, ב.

תמוה⁵⁸, הרי כרובין מעורין זה בזה מורה על גודל החיבה דהקבי"ה וישראל כחיבת איש ואשה⁵⁹, ובשעה שנכנסו נכרים להיכל הרי הי' לכאורה היפך החיבה. וחביאור בזה, דכיון שבזמן הגלות כנסת ישראל היא כאשה שהלך בעלה למדינת הים⁶⁰, לכן, לפני יציאתו של הבעל (הקבי"ה) לדרך, היתה הפקידה, ולכן היו אז הכרובים כמער⁶¹ איש ולויות. אלא שהפקידה שהיתה אז היתה בהעלס, ובגילוי הי' החורבן והגלות, והכוונה בזה היא שעיי' העבודה שבזמן הגלות, ובפרט עיי' עבודת התשובה, תהי' הפקידה בגילוי בבנין ביהמ"ק השלישי, ואז יחזור גם המשכון, המשכן ומשכן העדות, בביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.

~~~~~ * ~~~~~

58) כמו שהקשה בתדא"ג מהרשי"א ליומא שם (נד, א).

59) יומא שם, א. וראה ב"ב צט, א.

60) תענית כ, א. סנהדרין קד, סע"א. איכ"ר עה"פ (איכה א, א) היתה כאלמנה. זחי"ב קכב, א. וראה סידור (עם דא"ח) נח, ב ואילך. אוה"ת נ"ך כרך ב עי' אימו ואילך.

61) מלכים-א ז, לו. וראה יומא שם, סע"א ואילך.

שער השיחות

משיחות יום ב' דחג השבועות וש"פ נשא ה'תש"נ

בס"ד. משיחות יום ב' דחג השבועות וש"פ נשא ה'תש"נ.
א. אודות החידוש ד'זמן מתן תורתנו" — איתא בגמרא: "רב יוסף ביזמא דעצרתא אמר .. אי לאו האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא", ומפרש רש"י: "אי לאו האי יומא, שלמדתי תורה ונתרוממתי, הרי אנשים הרבה בשוק ששמן יוסף, ומה ביני לכינם".
במאמר זה — צריך להבין:

א) מהו הדיוק "כמה יוסף", ולא "כמה אינשי" (סתם) — מהי הדגשת מעלתו של רב יוסף לגבי "אנשים הרבה .. ששמן יוסף" דוקא?
ב) מהו הדיוק "כמה יוסף איכא בשוקא", ולא "איכא" סתם, או "איכא בעלמא" וכיו"ב — מהי הדגשת מעלתו של רב יוסף לגבי "אנשים הרבה בשוק" דוקא?

ג) ועיקר — בנוגע לחוכן המאמר: בהמאמר "אי לאו האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא" לא נתפרשה מהי מעלתו של רב יוסף?!

ונקודת הביאור בזה — שרב יוסף מרגיש החידוש ד'האי יומא" לגבי אנשים שיש להם מעלה מיוחדת שמודגשת בשמם ("יוסף", ולא "אינשי" סתם). וכן בנוגע למקומם י"ל אשר "בשוקא" (ולא "בעלמא" וכיו"ב) הוא לתעליותא, ע"ד הפירוש ב"יוסף" שהוא למעליותא, כדלקמן.

כ. ויש לכאר תחילה העילוי ד'יוסף .. בשוקא":

"יוסף .. בשוקא" — הכוונה על כללות העבודה דבירור העולם ("שוקא") שע"ז נעשית בו ההוספה ("יוסף") דהמשכת אור הקדושה. ויתירה מזה: "יוסף" הוא ע"ש "יוסף ה' לי בן אחר", וידוע שהפירוש שמבטלת "אחר" נעשה "בן", ודו"ק לנו"ב ("יוסף .. בשוקא") — שעניני העולם שהם היפך הקדושה, בבחינת "אחר", מתהפכים לקדושה ונעשים בבחינת "בן".

אם יוסף
הוא אחר
(בבחינת)
בן

והדיוק "בשוקא" דוקא (ולא "בעלמא" סתם) — ש"שוק" אינו "רשות הרבים" סתם, אלא מקום מיוחד למסחר, שאליו באים אלה שרוצים למכור או לקנות דבר מה, ודוגמתו בעבודת האדם — שהתחוננים ע"י עבודתם "מוכרים" ו"מקנים" את עניני העולם לבעלותו של הקב"ה.

ג. וענין זה הי' גם לפני "האי יומא" דמתן-תורה, ולא רק אצל יחודי סגולה בלבד, אלא אצל "כמה", ועד ל"הרבה" — "כמה יוסף איכא בשוקא", "אנשים הרבה בשוק ששמן יוסף":

(114)

שו"ה ויתירה מזה: **יוסף הוא ע"ש לא יוסף (הוספה) סתם, אלא**

וידוע הפירוש היינו

שו"ה שמבחינת: **שמבחינת שאחר**

ודוגמתו בנדו"ד

שו"ה - שעניני: **בבחינת "אחר" דבן דקדושה**

שו"ה איכא בשוקא": **ששמן (ענינים) יוסף**:"

יוסף הראשון, עליו נאמר "יוסף ה' לי בן אחר" — חי ופעל לפני מ"ת, וגם לפני גלות מצרים שהיתה הכנה למ"תי, ובודאי שעל ידו נעשית אהוספת דאור אקדושה בעולם, וגם במקום הכי תחתון, בארץ מצרים, שהיא מקולקלת שבאומותי, שכן, להיותו "השליט על הארץ", "בלעדך לא ירים איש את ידו ואת רגלו בכל ארץ מצרים", בודאי ניצל זה להוספה בעניני טוב, צדק ויושרי, ועד שענין זה מודגש ב"שמו אשר יקראו לו בלשון הקודש"י שמהוה ומחי ומבטא תוכנו של האדם הנקרא בשם זה — "יוסף".

ועד"ו בנוגע לאברהם יצחק ויעקב (כמארו"לי"י אברהם .. יצחק .. יעקב .. זקן ויושב בישיבה הי"י"י, "קיים אברהם אבינו (וכן יצחק ויעקב) כל התורה כולה עד שלא ניתנה"י) — שבודאי פעלו תוספת אגך אקדושה בעולם ע"י מעשיהם ועבודתם במשך ימי חייהם, ובפרט בהענינים שנתפרשו בתורה"י, ולדוגמא: באברהם — בניית המזבחות"י, ביצחק — שאף שלא יצא לחו"ל כמו אברהם ויעקב להיותו "עולה תמימה"י, מ"מ, "ויזרע יצחק בארץ ההיא גוי"י, "אע"פ שאינה חשובה. לא"י עצמה"י, ואמרו חז"ל"י ש"זרע לצדקה כו", ויעקב — שע"י עבודתו בצאן לכן פעל המשכת אגך אקדושה בעולם"י.

ועד"ו בנוגע להשכטים וכל בניי במשך הדורות שלפני מ"ת ("אנשים הרבה")י — שע"י הנהגתם המיוחדת באופן ד"ציוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט"י, המשיכו אגך אקדושה בעולם.

ונקודת הענין — שבריאת העולם היא מלכתחילה באופן שהאדם יפעל בה חיקון והוספה, כמ"ש"י "אשר ברא אלקים לעשות", "לתקן"י, ולא רק הוספה סתם, אלא הוספה כזו שהיא בדוגמת התהוות מציאות חדשה, כדאיתא במדרשיי "א"ל הוא ישראל אביכם, מה הקב"ה בורא עולמות אף אביכם בורא עולמות", ודוגמתו בכאור"א מבניי גם לפני מ"ת, כידועי שנסמחתו של יעקב (ישראל) "כלולה מכל הנשמות שבישראל מעולם ועד עולם".

ד. אבל, אף שגם לפני מ"ת "כמה יוסף איכא בשוקא" — אין זה דומה כלל להחידוש שנעשה "בשוקא"י ב"האי יומא" דמתן-תורה: איתא במדרשיי "כשביקש ליתן התורה בטל גזירה ראשונה ואמר התחתונים יעלו לעליונים והעליונים ירדו לתחתונים, ואני המתחיל, שנאמר ירד הוי' על הר סיני כו".

ומזה מוכן החילוק בהמשכת אגך הקדושה בעולם — שלפני מ"ת לא היתה המשכת אגך הקדושה ("עליונים") בעולם ("תחתונים") באופן פנימי, דכיון שהיתה גזירה (מלשון לגזור ולהפיר) בין עליונים לתחתונים, אי אפשר לשנות את ה"חפצא" דעניני העולם ("תחתונים")

שו"ה יוסף הראשון: יוסף הראשון בקרא

שו"ה ידו נעשית: ההוספת דאור הקדושה

שו"ה תוספת: אור הקדושה

שו"ה כו", ויעקב: אור הקדושה

שו"ה אור הקדושה: אור הקדושה

שו"ה ולא רק: ולא רק

שו"ה ומזה מוכן: אור הקדושה

שו"ה מ"ת לא: אור הקדושה

ל"חפצא" דקדושה ("עליונים"); והחידוש דמ"ת — שהמשכת אַךְ
קדושה בעולם נעשית באופן פנימי, דכיון שבטלה הגזירה, עליונים
ירדו לתחתונים, והתחתונים אָעלו לעליונים, ה"חפצא" דעניני העולם
נחפך ל"חפצא" דקדושה.

בסגנון אחר קצת: החידוש דמ"ת — שניתן כח להעלות אח
עניני העולם, והעולם כולו ל"רשות היחיד", ליחידו של עולם.

ה. ויש לומר, שהחידוש ד"האי יומא" מודגש בכך ש"אי לאו האי
יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא", "אנשים הרבה בשוק ששמן
יוסף" (מבלי לפרש מעלתו לגבי "יוסף... בשוקא") — שהחידוש הוא
בשילת ענין הריבוי כשלעצמו:

לפני מ"ת היתה העבודה באופן ד"כמה יוסף איכא בשוקא",
אנשים הרבה בשוק ששמן יוסף, כלומר, שפעולת הקנין (פעולתו
של "יוסף" "בשוקא") היא באופן של התחלקות וריבוי — "כמה"
(ועד ל"הרבה") אופנים של קנין, לפי ערך ובהתאם להתחלקות והריבוי
שבעולם ("עד פרטי התלוקים בקנינים לפי מנהג התגרים שבכל
מקום ומקום, "תגרי לוד", וכיו"ב, שיש להם תוקף ע"פ תורה")
— כפי שמצינו בעבודת האבות שהיו חלוקים זמ"ז באופני עבודתם,
בג' הקיין דימין שמאל ואמצע, כשם שהעולם מתחלק לג' קיין (ג'
עולמות ב"ע, ג' יסודות וכו'); וכיון שפעולת הקנין היא לפי ערך
ובהתאם לגדרי העולם — גם לאחרי הקנין נשאר הדבר בגדרי העולם,
"בשוקא", "תחתונים".

משא"כ לאחרי "האי יומא" דמ"ת — הפעולה בעולם ("בשוקא")
היא באופן שלמעלה מהתחלקות והריבוי שבעולם, שלכן אין זה
באופן ד"כמה יוסף איכא בשוקא", כמה אופני קנין לפי ערך ובהתאם
להתחלקות והריבוי שבעולם, אלא קנין אחד, יוסף אחדי — שלאחרי
מ"ת ישנו אופן אחד של עבודה, תורה אחת לכולנה; וכיון שפעולת
הקנין היא למעלה מגדרי העולם, מתעלה ה"שוקא" ונעשה רשות
היחיד, ליחידו של עולם.

ו. ויש להוסיף ביאור בזה — ע"פ מאמרו של רשב"יי "ראיתי
בני עלי והן מועטין כו' אם אלף הן כו' אם מאה הן כו' אם שנים
הן כו'", ועד "אם חד הוא" — דלכאורה צריך להבין:

(א) למה מקדים "ראיתי בני עלי והן מועטין", ולא מתחיל
בהענין עצמו — "בני עלי מועטין הן", (ב) איך יחכך ספק בתורה
(וכפרט אצל רשב"י ש"תורתו אומנתו") "אם אלף כו' אם מאה
וכו" — הרי התורה היא "תורה אור", הוראה ברורה ומאירה על
כל דבר ודבר, ועאכ"כ בענין עיקרי השייך ל"בני עלי", (ג) ועיקר:
כיון ש"ראיתי בני עלי והן מועטין כו'", ועד שיתכן שיחיד הוא

ש"ה אינו זכיר
ע"ד ג' ה"ח
המורה

שו"ה ל"חפצא": שהמשכת אור

שו"ה הקדושה בעולם: הקדושה

שו"ה ירדו לתחתונים: והתחתונים עלו לעליונים

שו"ה עניני העולם: העולם, ועד שזה העולם כולו נעשה ל"רשות היחיד"

שו"ה אנשים הרבה: "אנשים הרבה בשוק ששמן יוסף",
שו"ה בהענין עצמו: ספק שנשאר וקיים עד היום הזה וגם לעת"ל בתורה

שו"ה וכו': על בכל דבר

שו"ה - מהי השייכות: **דתוכן** מאמר

שו"ה כזה צריכה: **החמימות האש** דנפש הבהמית

שו"ה - צריך לנצל: צריך **לנצל לשימו להשתמש בו על המזבח** לאהבת ה',
קוממיות

לעשותו "בית

שו"ה ועלי: **ועלי ("בית ועלי" על גביו)**-

שו"ה המקדש והעליות: ועד "בכללות

שצריכה להיות-

שו"ה באופן: עליות-**כל**.

שו"ה וענין: **וענין וכל**

שו"ה ועבודה זו" ע"ד **וכמארז"ל**

שו"ה והריבוי: **(שנעשה שישנו**

שו"ה באופן: **באופן של** בהתחלקות

שו"ה - שאין זה: דכיון **שלימוד התורה (הוראה) הוא מא"ב ועד פס"ד למעשה,**

שו"ה וניתוסף: וההתקרבות **לנקודת**

שו"ה האחדות: **להאחדות,**

אחר עילוי,

שו"ה כשרואה הדבר: בעצמו, **זמתאמת**

שו"ה ש"התחתונים: **ע"ז שו"ה** העליונים

~~שׁו"ה אלא ש"העליונים: ועי"ז~~
~~ניתן הכח ש"התחתונים~~

שׁו"ה הדם שממשיך: האברים
בשׁוה.

שׁו"ה בעולם, ולכן: (האדם
שׁו"ה והעולם, ו)העולם, ובגדרי

ועד שיש מצוות

ויתרה מזה שהזמן גורם
אותם, ע"ד סוכת מצוה שזמן
חה"ס גורם אותו ועושה אותה,

שׁו"ה ואילו: **ולכן** וגם

שׁו"ה למעלה מגדרי: ובכל זמן

שׁו"ה "אנשים הרבה: והריבוי
שבשוק

שׁו"ה שאינו מקום: **ולא**
בעלי-חיים

מקום לנתינת התורה), ובתורה עצמה (גם ביחס לקיום המצוות ועניני קדושה ככללותם) — לימוד התורה, שעל ידה מתייחד ב"יחוד נפלא" עם חכמתו של הקב"ה (כמשנ"ת בארוכה בהתוועדות שלפנ"ז).

ופ' נשא — "נשא את ראש", אשר, הענין דנשיאת ראש לאמיתתו נעשה בעיקר ע"י לימוד התורה, "שלמדתי תורה ונתרוממתי", כי, כאשר שכל האדם ("ראש") מתייחד עם חכמתו של הקב"ה, ה"ה במעמד ומצב של התנשאות שאין למעלה ממנה.

וכאמור, שכאשר נמצאים במעמד ומצב של רוממות מהעולם, אזי נעשית גם הפעולה בהעולם באופן נעלה יותר, ועד לאופן של התנשאות, למעלה מהמדידות וההגבלות שמצד גדרי העולם.

י. עפ"ז יש לבאר הלימוד וההוראה ממאמרו של רב יוסף — בנוגע ל"זמן מתן תורתנו" מדי שנה ושנה:

כיון ש"הימים האלה נזכרים ונעשים", שמדי שנה בשנה נעשה "מתן תורה מחדש" כמו בפעם הראשונה, ויתירה מזה, באופן ד"מעלין בקדש"י — ~~יש להפיר~~ שהחידוש ד"האי יומא", "אי לאו האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא", הוא גם בנוגע ל"האי יומא" ד"זמן מתן תורתנו" בכל שנה לגבי "זמן מתן תורתנו" בשנים שלפנ"ז.

ומזה מובן ש"האי יומא" ד"זמן מתן תורתנו" בשנה זו צריך להביא להוספה בלימוד התורה — "שלמדתי תורה ונתרוממתי" — לגבי לימוד התורה שלפנ"ז, ועד להוספה שבאין ערוך, שיכולים לומר על זה "אי לאו האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא"!

ובהדגשה יתירה בשנה זו — שמלבד העילוי שניתוסף משנה לשנה, ישנו גם העילוי המיוחד במנינה של השנה — תש"נ, ר"ת תהא שנת נסים, שהנהגת כאו"א מישראל צריכה להיות באופן של הרמה (נס מלשון הרמה, כמו ארים נסי על ההרס"י), כולל ובמיוחד ע"י לימוד התורה — "למדתי תורה ונתרוממתי".

יא. המורס מהאמור לעיל בנוגע למעשה בפועל — "המעשה הוא העיקר"י:

"זמן מתן תורתנו", יום השבתיי שלאחריו (גמר ושלילמות — "ויכולו" — דכל ימי השבועי), וכל ימי התשלומין (עד י"ב סיון) — מסוגל ביותר לקבל החלטות טובות ולקיימן בפועל ככל הקשור ללימוד התורה, שכן, בידעו שזה עתה נתחדש הענין ד"משה קבל תורה מסיני ומסרה כו"י עד לכאו"א מישראל שכדורונו זה, ובפרט כשמתכוונן ש"הניח הקב"ה את העליונים ואת התחתונים ולא בחר בכלום כי אם בישראל עמו .. לקרבם אליו בקירוב ויחוד אמיתי בהתקשרות הנפש ממש בכחי נשיקין פה לפה לדבר דבר ה' זו הלכה ואתדבקות רוחא כרוחא היא השגת התורה וידיעת רצונו

שו"ה ופ' נשא: דנשיאת [סימן להדגיש התיבה] ראש

שו"ה לאמיתתו: נעשה בעיקר ע"י

שו"ה אזי נעשית: אזי נעשית גם הפעולה בהעולם [נעשית]

שו"ה ד"מעלין: יש לומר, שהרי (החידוש)

יש
על
זה

וחכמתו דכולא חד ממש" (כמ"ש רבינו הזקן בספר התניאיי) — בודאי יוסיף אומץ ובלמוד התורה.

ובפרטיות יותר:

לכל לראש — להתחזק בשמירת השיעורים הקבועים, הן השיעורים הכלליים השוים לכל נפש, כמו: השיעורים בחומש תהלים ותניאיי (כתקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו), וכן השיעורים במשנה תורה להרמב"ם כהמנהג שנתפשט ללמוד ג' פרקים בכל יוסי, וכיו"ב, והן השיעורים הפרטיים דכל חד וחד לפום שיעורא דילי, "כדת הניתנה לכל אחד ואחד בהלכות תלמוד תורה".

ועוד ועיקר — להוסיף בקביעת עתים לתורה יותר משיעורא דילי" (לפנים משורת הדין), היינו, נוסף לכך שמנצל כל רגע פנוי ("כפי העת והפנאי שלו כמסת ידו אשר הרחיב ה' לו") ללימוד התורה, "לוקח" גם מהזמן שעוסק בעניני הרשות ע"פ התורה ומקדישו ללימוד התורה, ויתירה מזה, ש"לוקח" גם מהזמן שעוסק בעניני קדושה ומצוה (במצוה שאין זמנה עובר ויכולה להעשות ע"י אחרים) ומקדישו ללימוד התורה שהוא למעלה מכל המצוות.

לא
דוק

וכמיוחד — להתחזק ולהוסיף בלימוד שיעורי תורה ברבים ובציבור, כידוע גודל העילוי ד"עשרה שיושבים ועוסקים בתורה". כולל גם הוספה בברכותיו של הקב"ה בכל המצטרך לו, כמפורש ב' בחוקותי (שקורין לפני עצרתי) "אם בחוקותי תלכו", "שתהיו עמלים בתורה", ונתתי גשמיכם (מלשון גשמיות) בעתם וגו' וכל הברכות האמורות בפרשה, ובלשון חז"ל (בנוגע להוספה בלימוד התורה כלילה מחמשה עשר באב ואילך שהלילות מתארכין) "כל המוסיף מוסיפין לו", "יוסיף חיים על חייו", ואם הדברים אמורים בהוספה בלימוד התורה בגלל טבע העולם (שהלילות מתארכין) — בהוספה בלימוד התורה בגלל החידוש דמתן תורה ע"י הקב"ה על אחת כמה וכמה!

יב. ועל של פועל באתי — להציע הצעה בענין שהזמן גרמא, צו ודרישת השעה, ובודאי יפרסמו הדברים בכל מקום ומקום:

לא
דוק

נוסף על השיעורים בתורה שלומד כאו"א בעצמו (כולל גם השיעורים שלומד בעשרה מישראל) — יקיים כאו"א ההוראה דדבר משנה (בהמשך ל"משה קבל תורה מסיני ומסרה כו") "והעמידו תלמידים הרבה", ע"ז שייסד שיעור בתורה ללמד לאחרים, ומה טוב — ללמד לעשרה מישראל, ועד ל"תלמידים הרבה".

ויש להוסיף ולהדגיש שענין זה שייך לכל אחת מישראל, האנשים והנשים, וגם הטף:

החיוב דלימוד התורה שייך גם לנשים — בהלכות הצריכות

שו"ה יוסיף: **אומץ יגיעה יותר**

שו"ה ובציבור: **ועוסקים בתורה "ת"ת דרבים**

שו"ה ובודאי: **הענינים הטובים, כולל גם**

שו"ה נוסף על: **(כולל גם במיוחד**

שו"ה ויש להוסיף: **לכל אחד ואחת**

להי"י (שכזה נכלל גם החיוב דלימוד פנימיות התורה בעניני אמונת
ה', אהבתו ויראתו כו', "ששה מצוות שחיוכן תמידיי", וכבר נהגו
נשי ישראל בדורות שלפנינו (וביתר שאת בדורנו זה) להתאסף וללמוד
תורה ברבים (ורואים במוחש גודל ההצלחה דשיעורי תורה ברבים
לנשים, הן בנוגע להנשים עצמן, והן בנוגע לפעולתן ככל בני הבית),
ולכן, מלבד החיוק וההוספה בהשתתפות דכל אחת ואחת בשיעורים
אלו, צריכה כל אחת ואחת להשתדל לייסד שיעור בתורה ללמד לנשים
אחרות, ומה טוב — לעשר נשים.

1905

ועד"ז בנוגע לטףיי — שנוסף על לימודיהם בבתי-הספר, ישתדל
כל ילד וילדה לייסד שיעור ללמד לילדים אחרים עניני התורה שלמד
בעצמו¹⁰¹, ובפרט שמתבע הקטנים שאוהבים וחפצים להשפיע על
ילדים אחרים, ולקנן/צריכים לנצל טבע זה ללימוד התורה.

ועוד וג"ז עיקר — שהלימוד לאחרים יהי באופן שהם בעצמם
יוכלו ללמד וילמדו לאחרים, כהלימוד וההוראה דפרשת "בהעלותך
את הנרות" (שקורין במנחה דשבת שלאחרי זמן מ"ת) — שהפעולה
דהולקת נר ה' נשמת אדם¹⁰¹ ב"נר מצוה ותורה אור"¹⁰¹ צ"ל "עד שתהא
שלהבת עולה מאלי"¹⁰², שנעשה בעצמו "נר להאיר"¹⁰³.

וכאמור, ענין זה הוא צו ודרישת השעה — שהרי, נוסף
לכך שישנם רבים מישראל, אנשים נשים וטף, שמעמדם ומצבם
בלימוד התורה לעת-עתה הוא בבחינת "אחר" ולכן ישנו חוב קדוש
להביאם למעמד ומצב של "בן" (בגלוי) ע"י לימוד תורתו של הקב"ה,
ניתוסף הדגשה יתירה — צו ודרישת השעה — כשנמצאים בסוף
זמן הגלות ובסמיכות ממש לכיאת משיח צדקנו, אשר, ביאתו תלוי
בהפצת המעיינות חוצה¹⁰⁴ — ה"מעיינות" דתושבי"כ ותושבע"פ¹⁰⁵,
וה"מעיינות" דפנימיות התורה¹⁰⁶ — עיי"ז שיתוספו שיעורים רבים
בתורה ו"תלמידים הרבה", עד לתכלית הריבוי "אשר לא ימד ולא
יספר"¹⁰⁷.

ויש להוסיף, שבציווי "העמידו תלמידים הרבה" נכלל גם הלימוד
עם בני-נח במצוות דידהו, כפס"ד הרמב"ם¹⁰⁸ ש"צוה משה רבינו
מפי הגבורה (יחד עם כל עניני התומ"צ שניתנו במ"ת) לכוף את
כל באי העולם לקבל מצוות שנצטוו בני נח .. מפני שצוה בהן
הקב"ה בתורה והדיענו על ידי משה רבינו, שעי"ז ממהרים ומזרזים
עוד יותר המעמד ומצב ד"אותו הזמן" ש"לא יהי עסק כל העולם
(גם אומות העולם, ועאכו"כ בני"י¹⁰⁹) אלא לדעת את ה' בלבד"¹¹⁰.

יג. כדי להוסיף עידוד וזירוז בקיום הצעה הנ"ל — כדאי ונכון
שכל אחד ואחת יודיע לרב שלו¹¹¹, רב מורה הוראה, מורה-צדק,
וכיו"ב, על פעולותיו ביסוד שיעורי תורה לרבים.

ואלה הרוצים — ישלחו הדו"ח ע"ג פתקא לכאן, לד' אמותיו

א

שו"ה ולכן: מלבד נוסף על

שו"ה אלו: אלוה, צריכה

שו"ה ועד"ז בנוגע: בבתי-הספר, בחדרים ובישיבות קטנות

שו"ה ילדים אחרים: ולכן וצריכים

שו"ה בלימוד התורה: "אחר" ר"ל

של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, "יוסף" שבדורנו, על מנת להביא ולהניח הפתקאות על הציון שלו נוכמדובר כמ"פ של ~~במענו~~ באישור בכח כיון ש"חזקה" על בית הדואר שמביא המכתבים לחעודתם, ולאחר מביאים ומניחים אותם על הציון הק"ן, וישאירום שם, שיבטלו לבעל הציון, ועד שיעלו כלהב השמימה, שעיי"ו יגרמו נחת-רוח למעלה, ובודאי שבעל הציון, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, יעורר רחמים שיתוסף עוד יותר בברכותיו של הקב"ה, "יוסף עליכם ככם אלף פעמים ויברך אתכם כאשר דבר לכם"י.

ועד להברכה הכי עיקרית - שתיכף ומיד "יוסף אדני שנית ידו גוי ואסף נדחי ישראל גוי מארבע כנפות הארץ"י, "בנערינו ובזקנינו גוי בבנינו ובבנותינו"י, "קהל גדולינו ישובו הנה"י, לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש ולבית המקדש, וזוכים לראות את חנוכת המזבח והדלקת המנוגה בבית המקדש השלישי, וללמוד תורה מפי משיח צדקני, ועד להלימוד ד"תורה חדשה מאתי תצא"י, ובאופן ש"לא ילמדו עוד איש את רעהו גוי כי כולם ידעו אותי"י, מלאה הארץ דעה אתיה' כמים לים מכסים"י.

שו"ה של כ"ק: להעיר ממארז"ל שכל ישראל נק' ע"ש יוסף וכמש"כ
נוהג כצאן יוסף

שו"ה ולהניח הפתקאות: וכמדובר כמ"פ שלא ימתינו לא שאין צורך
באישור

שו"ה ולאח"ז: וחזקה יותר מג' פעמים בעבר שולאח"ז

שם, שיבטלו

שו"ה לבעל הציון: ברשות של לבעל הציון

שו"ה הקדושה; לראות את

בעיני בשר - מתאים לתוכן פרשיות-השבוע

שו"ה ובאופן: ועד ובאופן

שו"ה "כי מלאה: כי מלאה

- (1) פסחים סח, ב.
- (2) כהבא לקמן — ראה גם לקו"ש ח"ט ע' 211 ואילך. סה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 493 ואילך.
- (3) ~~שלא נתפרש אצל שמקומו אינו "בשוק" אלא בבית המדרש~~ (נראה לקמן הערה 30).
- (4) ויצא ל, כד.
- (5) ראה אה"ח להצ"צ עה"פ. ועוד.
- (6) ראה סה"מ"צ להצ"צ מצות לרנן במ"מ. ובכ"מ.
- (7) שהרי גלות מצרים התחילה רק לאחר שירמת יוסף וכל אחיו (שמות א, ו), ש"כל זמן שאחר מן השבטים קיים לא היה שעבוד" (פרש"י וארא ו, טו), ויתירה מזה — לאחר ש"דקס מלך חדש אשר לא ידע את יוסף" (שמות א, ח).
- (8) כידוע שגלות מצרים היתה במקינת "כור הברזל" שבו נעשה הציוף והיוכוך דב"י שיהיו ראויים לקבלת התורה (ראה תר"א יתרו ער, ספ"א ואילך. ובכ"מ).
- (9) ת"כ ופרש"י אחרי יח, ג. רמב"ם הלי מלכים פ"ה ה"ח.
- (10) מקץ מב, ו.
- (11) שם מא, מד.
- (12) ועד שמצינו שפעל שהמצרים ימולו את עצמם (פרש"י שם, נה), כיון שנעשו קנין כספו (ראה לקו"ש ח"י ע' 39). ועד"א מצינו בנוגע לארץ מצרים — זיוקן יוסף את כל אדמת מצרים" (ויגש מז, כ).
- (13) שעה"ה"א ספ"א (משעורי ההגיא דימים אלן).
- (14) יומא כח, ב.
- (15) ועוד לפניו — שאדה"ר למד תורה בגן עדן (ראה פרור"א רפ"ח).
- (16) יומא שם. קידושין פב, א.
- (17) ועד ש"מעשה אבות סימן ונתנית" (כח) לכי"כ — גם לאחרית מתן-תורה (ראה לקו"ש ח"כ ע' 110).
- (18) ובפרט המזבח שעקר עליו את יצחק. — ולהעיר ש"הוא המקום שכונה בו נח כשיצא מן התיבה, והוא המזבח שהקריב עליו קין והבל, ובו הקריב אדם הראשון קרבן כשנברא כ"ה (רמב"ם הלי ביהב"ח פ"ב ה"ב), היינו, שעוד לפני עקדת יצחק היה במקום זה עליה מיוחד (מקץ קדושה).
- (19) ב"ר פס"ד, ג. פרש"י תולדות כה, כו. כו, ב.
- (20) תולדות כו, יב.
- (21) פרש"י עה"פ.
- (22) פרור"א רפ"ג. וראה לקו"ש ח"ה ע' 74.
- (23) ראה תר"א ויצא כב, ד ואילך. תר"ח שם כו, ג ואילך. ובכ"מ.
- (24) ויש לומר שמעין זה היה שייך גם אצל אלה שלא היו מורע אברהם יצחק ויעקב — כפי שמצינו באברהם ש"היה מהלך וקורא ומקץ העב .. מורע לכל אחד ואחד כפי דעתו עד שיחזירו לדרך האמת, עד שנתקצו אליו אלפים ורבבות והם אנשי בית אברהם" (רמב"ם הלי ע"ו ספ"א).
- (25) וירא יח, יט.
- (26) בראשית ב, ג.
- (27) ראה ב"ר פ"א ו ובפרש"י.
- (28) ב"ר פצ"ח, ג.
- (29) אנה"ק ס"ו.
- (30) ועפ"ז יומתק שלא נתפרש שמקומו של רב יוסף אינו "בשוקא" אלא בבית-המדרש — כיון שהחידוש ד"האי יומא" הוא גם בנוגע להפעולה ד"יוסף .. בשוקא".
- (31) תנחומא וארא טו. שמר"ד פ"ב, ג. ועוד.
- (32) יתרו יט, כ.
- (33) ראה לקו"ש שבהערה 2. וש"נ.
- (34) ראה הניא ספ"ג. ובכ"מ.

זכרון
למנו
בבית
המדרש
בשוקא

31

הערה 3:

~~כמו ובפרט שלא נתפרש אפילו~~

הערה 8: היתה בבחינת

לקבלת התורה ועד לדורנו זה בחומר ובלבנים דא ק"ו [נדפס: דא ק"ו ולבון הלכתא]

הערה 24: סימן להדגיש את המילים אנשי בית אברהם

- (35) ראה רמב"ם הלי מכירה ספכ"ו. ספכ"ז. ספכ"ח. ועוד.
- (36) להעיר שכל ישראל נקראים ע"ש יוסף - כמ"ש "והג כצאן יוסף" (תהלים פ, ב ובפרשי' - **טוב יותר להכניס בפנים נתיב**)
- (37) ראה סה"מ תרס"ה ע' רכ ואילן.
- (38) סוכה מה, ב.
- (39) ב"ר פל"ה, ב.
- (40) שבת יא, א.
- (41) משלי ו, כג.
- (42) ראה רד"ק לתהלים יט, ח. וז"ג נג, ב. ועוד.
- (43) פרשי' יתרו יט, כ.
- (44) לי חז"ל - עירובין נג, רע"א.
- (45) תהלים פב, ו. - ולהעיר שכתוב זה נאמר בשייכות למ"ח (ראה ע"ו ה, א).
- (46) ויתרה מזה - "חלק אלקה ממעל" (איוב לא, ב), ובאופן ד"ממש" (תניא רפ"ב), ולא רק "חלק אלקה ממעל כמש", אלא גם "חלק הרי' עמר" (האוינו לב, ט), "חלק משם הרי' ביה" (אנה"ח רפ"ד).
- (47) ראה הנחומא פרשתו טו. לקי"ש חיי"ח ע' 32 ואילן. וש"נ.
- (48) חולין פט, א.
- (49) ויש לומר שגם בהחלה ב"אלף" נרמו שהכוונה והתכלית היא ענין האחדות - כידוע שמספר "אלף" קטור גם עם מספר אחד, כמו אות אל"ף, התחלת האותיות (ראה ספר הערכים חב"ד מע' אותיות התורה אות אל"ף ע' פה. וש"נ).
- (50) ראה לקי"ש ח"ו ע' 121. וש"נ.
- (51) מכילתא יתרו יט, ט.
- (52) ולכן "אין עד נעשה דיין", דכיון שראה בעצמו אינו יכול ללמוד עליו זכות (ר"ה כו, רע"א).
- (53) ולא באופן של שמיעה, שגם לאחר ששומע אודות מציאותו של ה"עליון", ופועל עליו כ"י, אין זה חזר אצלו באופן שחשטנה מציאותו, ועד שיכול לחזור ולהיות בבחינת "בן אחר".
- (53*) ראה לקי"ש ח"ח ע' 24. קונטרס כ"ב שבט כנה זו ס"ב.
- (54) ובאופן ד"ראיתי עלי", מעלת הראי' שעל ידה נעשית הכלית ההתאמתות - שהרי במתן תורה "כתיב אתה הוראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו, הוראת ממש בראי' חושית, ככתיב וכל הנס רואים את הקולות, רואים את הנשמע כו" (תניא פל"ו).
- (55) לקי"ת במדבר יג, א"ב.
- (56) מכות כג, סע"ב. וז"א קע, ב.
- (57) להעיר שהורגא הכי נעלית ד"בני עלי" - "אם חד הוא אנא הוא" - היא דרגתו של רשבי, שתורתו אומנתו. (ג"א ע' **למה יצא רשבי עליון**)
- (58) ופשוט שהרוממות שע"י לימוד התורה אינה בסתירה ח"ו להפעולה בעולם, ואדרבה כו, כשם שעיקר ושלמות הפעולה דבירור העולם היא לאחר מ"ח. ועפ"י יומתק שמאמרו של רב יוסף הוא בהסוגיא ד"הכל מורים בעצרת דבעינן נמי לכס, מ"ט יום שניתנה בו תורה הוא, "שישמח בו במאכל ובמשתה להראות שנוח ומקובל יום זה לישראל שניתנה תורה בו" (פרש"י), ורב יוסף עצמו "אמר עברי לי ענלא תלהא", "הי מצוה לאנשי ביתו להכין לו טעודה", וטעודה מסובחת דוקא - "ענלא תילתא", "שלישי לבטן ומובחר הוא" (פרש"י).
- (*) להעיר מחדג"ג מהרש"א רמז להן דרשה דגלילאי בפר"ע כל הני תליתי דחשיב שם, וז"ש אי לאו האי יומא כו' דהיינו יומא תליתי כמפורש שם - שכטעודה עצמה (יענלא תילתא) מרומז שעניני העולם (אכילה ושתי') חזורים בהשפעת התורה, "אוריין תליתי", שענינו של "שלישי" שמחבר עליון ותחתון.
- (59) ראה שלי"ה תלך תושב"כ ר"פ וישב (רצו, א). "היום יוס" ב' חשון. ובכ"מ.
- (60) ראה רמב"ם הלי תפלה פ"ג ה"ב. טושי"ע א"ח סה"ח ס"ד.
- (61) נוסף להרמו על חיבור ב' הקצות דניסול ("במדבר", "כמדבר" זה שהכל דשין בו" - עירובין נד, א. ועוד) והתנשאות ("נשא") שבלימוד התורה, כמרומז גם בהתחלה

הערה 36: - טוב יותר להכניס בפנים כרשום

הערה 57: ובחד קטירא אתקטנא כו' (זח"ג . .

הערה 58: [סימן להדגיש התיבה]: להפעולה בעולם

- מסכת אבות (שלומדים בשבת שלאחרי שבועות) "משה קיבל תורה חסיני" - יומכן מכל טורא" (ח"י שופטים ה, ה, ועוד), שיש בו ההתנשאות ד"הר", וכיחד עם זה יש בו התקנה הביטול, "מכר" (ראה לקריא במדבר טו, טע"ב ואילך, ובכ"מ).
- (62) במדבר פ"א, ו.
- (63) מ"י מהרורי שם. וראה גם במדבר פ"ט, כו; "שמיים עצמו כמדבר ומפליג עצמו מן הכל".
- (64) תניא פ"ה.
- (65) שיחא ש"פ במדבר.
- (66) נוסף לכך שמדובר אודות "נשא את ראש בני גרשון" (ולפניו "נשא את ראש בני קהתי", ולאחיו גם "בני מררי") - שבת ל"ו, שענינו בעבודת כאריא מישאל, כמ"ש הרמב"ם (סוף הלי שמיטה ויובל) - לא שבת לוי בלבד אלא כל איש ואיש כיו אשר נדבה וחוה אותו והבינו מרעו להביל לעמוד לפני ה' להשרת ולעבדו כיו ופרק מעל צוארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם כו".
- (67) ועפ"י זימתק שפרשת נשא מתחילה כ"נשא את ראש בני גרשון, ולא כ"נשא את ראש בני קהתי" שנאמר בס"פ במדבר - כיו להדגיש החיזוק בנשיאת ראש שעי" מתן תורה (לא רק בנוגע ללימוד התורה) - ענינם של בני קהתי, נושאי הארון - דמאי קמיל, אלא) גם בעבודתם של "בני גרשון" נושאי היריעות וכו', ששייך לעבודה דקים המצוות וכיור העולם, שגם עבודה זו נעשית באופן של התנשאות.
- ואעפ"כ, בסיום הענין (לאחרי בני גרשון ובני מררי) נאמר (בפ"י נשא) "ויפקוד משה בני את בני קהתי גוי אלה מקודק משפחות קהתי" (ו, לר"ל) - כיון שאינה דומה הנשיאת ראש ובני קהתי לפני מ"ת (בס"פ במדבר) לגבי הנשיאת ראש לאחרי מ"ת (בפ"י נשא).
- (68) ל"י הכי - אסתר ט, כח, וש"נ.
- (69) נוסף לכך ש"בכל יום יהיו בעיניך כחרשים", עד ל"חרשים" ממש, וכמדובר גם בנושא ברכת התורה בכל יום - "נותן התורה" לשון הוה (ראה לקריא ב' סיון שנה זו ס"ד, וש"נ).
- (70) ברכות כח, א. וש"נ. וראה אנה"ק ס"ד.
- (71) ראה סהמ"צ להצ"צ ע"ג, א. ובכ"מ.
- (72) אבות פ"א מ"ו.
- (73) ששייך למ"ת, כמארז"ל (שבת פ"ו, ב) "דכו"ע בשבת ניתנה תורה לישראל" (וראה חז"ר יתרו ע"ג, ג. ויקהל פה, א ואילך).
- (74) ראה אה"ח בראשית מב, ב ואילך. תקת, א ואילך.
- (75) כמס"ד רבינו הוקן בסידורו. - ולהעיר, שיש אומרים שגם י"ג סיון בכלל משום ספיקא דיומא (הובא בשע"ת אריח סקל"א סק"ט).
- (76) ראה "היום יום" גר' סיון: "המענין בשיטת תורה תורה (שבת פט, א) יבין שח"ש הוא זמן עת רצון למעלה. . . וזמן המוכשר לעשות הכל לטובת לימוד התורה. . . כאין מפרע משכן המקדש, ברונגת זמן התקיעות ברי"ה ויום הקדוש רצון הכיפורים".
- (77) כמ"ש בהתחלה מסכת אבות שמתחילין לומר (בפעם השניי - "כפלים לתושי") בשבת שלאחרי זמן מ"ת (כהייש נוהגין" לומר פרקי אבות ככל שבתות הקין) - שבו מודגש שזהו"ע שהומן גרמא יוחר מאשר בשבת שלאחרי הפסח שהלימוד הוא רק הכנה לזמן מ"ת.
- (78) פרק מו.
- (79) ולהעיר משייכותם המיוחדת לתג השבועות שקשור עם שלשת הרועים: משה רבינו (שקיבל תורה חסיני) - חומש, ורד המלך (שמת בעצרה) - תהלים, והבעש"ט (שנסתלק בנה השבועות) - תניא (ראה לקריא ח"ב ע' 307. ועוד).
- (80) ע"ד "אוריאל תליחא".
- (81) ואלה שמאיו סיבה שח"י אינם יכולים ללמוד ג' פרקים בכל יום - ילמדו לכל הפחות פרק אחד ליום, ועכ"פ - ספר המצוות, בהמצוות המקבילות לשיעור דג' פרקים ליום (ראה לקריא ח"ב ע' 229 ואילך).
- (82) לשון אה"ו - תניא פל"ד.
- (83) הן בכמות הזמן והן באיכות הלימוד.
- (84) יש לומר, שהלשון "שיעורא" הוא למעליותא - ולכאורה, "שיעור" (מידה והגבלה)

א"ת (ב"ב) (א"ת) (א"ת) (א"ת) (א"ת)

א"ת (ב"ב) (א"ת) (א"ת) (א"ת) (א"ת)

הערה 61: (שלומדים בשבת שלאחרי שבועות) **כי נוהגין ללמוד כל שבתות הקיץ** [נדפס: שמתחילים ללמוד בפעם השני ("כפלים לתושי")] בשבת. . . שבו מודגש שזהו"ע שהזמן גרמא יותר מאשר בשבת שלאחרי הפסח שהלימוד הוא רק הכנה לזמן מתן תורה]

בצד הגליון ציין: **להוסיף הערה במקום המתאים להעיר שכל הלויים הניפם בפו"מ דוקא אהרן כה"ג (בהעלותך . . .)** [נדפס בשולי הגליון להערה 65 (66 בדפי ההגהה)].

הערה 67: בני גרשון (ולאח"ז) בני מררי

בעבודתם של "בני גרשון" ו"בני מררי"

ב"תורה" שהיא למעלה ממדידה והגבלה הוא דבר והיפוכו, אלא, הכוונה היא להחמלה שכדובר
— שהתורה שלמעלה ממדידה והגבלה נמשכת ותודרת ב"שיעור" (מדידה והגבלה) שמצד
גדרי העולם.

(85) ולהעיר, שגם ענינים שלפנים משורת הדין, כמו ההוראות דפריק אבות, "מילי
דחסידותא", נעשים הוראה ודין בתורה.

(86) ובפרט ע"פ המבואר ברור"ל (סנהדרין צט, סע"א) חומר הענין דביטול תורה (כעוה"ז
ובעוה"ב), כמ"ש רבינו הוקן בהתחלת ספר התניא* (ובדרפסי התניא — שטורו ונדפסו
ע"פ הוראת רבותינו נשיאינו, החל מהרפוט הראשון ע"י רבינו הוקן בעצמו — היו בסיומו
של העמוד הראשון); וע"פ מארז"ל "מדה טובה מדובה כו" (סוטה יא, א), מוכן גורל
העילוי והשכר כשמנצלים כל רגע פני ללימוד התורה.

(*) ולהעיר שבשם הספר — "תניא" — מודגש הענין דלימוד התורה, כמשמ"ל בארוכה
(ראה שחת ש"פ במדבר ס"ה). וז"ל דברי ר' יוחנן ב"ר חנינאי: "אין לי אלא תורה" (אבות דר' אליהו).
(87) ראה ה"ל ת"ת לארה"ו רפ"ד ואילך. וש"נ.

(88) נוטף על ה"ציבור" שבנפשו — שמקבץ עשר כחות הנפש (כידוע הפתגם של הר"י
בנו של ה"צ"צ זקנו של כ"ק מו"ח ארמור"ר בניגון תפלה בציבור ("התמים" ח"ב ס"ע מה
ואילך)).

(89) אבות פ"ג מ"ו. וראה אנה"ק סכ"ג.

(90) מגילה לא, ב.

(91) ר"פ בתוקותי ובפרש"י.

(92) ראה סה"ש תשמ"ט ח"א ע"פ 19. וש"נ.

(93) תענית בסופה.

(94) פרש"י שם.

(95) ולהעיר שבמתן-תורה קדמו נשים לאנשים, כמ"ש "כה תאמר לבית יעקב", אלו
הנשים, ואח"כ "ותגיד לבני ישראל", האנשים (יתרו יט, ג ובפרש"י).

(96) ראה ה"ל ת"ת לארה"ו ספ"א. וש"נ.

(97) אגרת המחבר בריש ספר החינוך (בסופה).

(98) ואף שהעילוי דעשרה מישראל בנוגע לאמירת דבר שבקדושה הוא כאנשים לאחרי
ברמצה — יש לומר שגם בנשים וקטנים יש עילוי מיוחד בעשרה, מצד המעלה שבמספר
עשר, הקשור עם עשר ספירות וכו'. ועצ"ע.

(99) ולהעיר שמתן-תורה ה"י בזכותם של הטף — "בנינו עורכים אותנו" (שהש"ר פ"א, ד
(א)).

(100) ומתחיל מלימוד האותיות והנקודות, קמץ אל"ף א, כידוע פתגם כ"ק מו"ח ארמור"ר
ש"קמץ אל"ף א" הוא התחלת עשה"ד — האל"ף ר"אנכי" (סה"ש תשי"ג ע' 44. אג"ק שלו
ח"ו ע' קמו).

(101) משלי כ, כו. וראה תניא פי"ט.

(102) פרש"י ר"פ בהעלותך. ועוד.

(103) ראה לקו"ש ח"ב ע' 484 ואילך. וש"נ.

(104) ראה אנה"ק דהבש"ט — כשי"ט בתחלה.

(105) "תורה בפירושה ניתנה", תושב"כ ופירושה בתושב"כ פ, שניתנו יחדיו במתן-תורה*
(הקדמת הרמב"ם לספר הי"ד). — ולהעיר שבשנה זו חל חג השבועות ביום הרביעי בשבוע,
שבו ניתלו "שני המאורות הגדולים", שרומז גם להושב"כ ותושב"כ פ (של"ה בהקדמה טו,
סע"א. מסי שבועות שלו קצא, א. וראה לקו"ש בראשית תשמ"ט ס"ד).

(*) ועפ"י י"ג של אחרי הדיבור הראשון נאמר פירושו בתושב"כ פ, ולאח"י הדיבור השני
ופירושו בתושב"כ פ וכו'.

(106) ולהעיר שהתחלת הגילוי ומתן-תורה קשור עם פנימיות התורה — שכל ישראל
ראו "מעשה מרכבה" (תנחומא צו יב. ועוד), וזוהו מוכן, שכומן מ"ת יש הרגשה מיוחדת
בנוגע ללימוד פנימיות התורה, החל מעניני "מעשה מרכבה" שנתפרשו בתושב"כ — במרכבת
יחזקאל שבה מפטירין בומן מ"ת, וכיר"ב.

(107) הושע ב, א — הפטרת ש"פ במדבר שקורין לפני חנה"ש.

אבות פ"ג מ"ו
אבות פ"ג מ"ו
אבות פ"ג מ"ו

הענין
הוא

בשוה"ג להערה 86: **זדוקא "ברייתא", חוץ, המחבר המשנה עם
במשכנים הושיבני זה תלמוד בבלי ( )**.

הערה 98: **שבמספר עשר העשירי יהי קודש ( )**

שוה"ג להערה 105: **ועפ"י י"ל לכאורה**

**[סימן להדגיש את תיבת]
ולאח"י הדיבור השני**

- 108) הלי מלכים ספ"ח.
 109) כפי שממשיך יולפיכך יהיו ישראל חכמים גדולים יודעים דברים הסתומים כו"ו
 (וראה טה"ש תשמ"ט ח"א ע' 146 ואילך. וש"נ).
 110) שם ספ"י"ב.
 111) להעיר מצויי והוראת המשנה (אבות פ"א מ"רטו) "עשה לך רב" (וראה בארוכה
 קונטרס משיחות ש"פ דברים תשמ"ו. ועוד).
 112) דברים א, יא.
 113) ישעי' יא, יא"ב.
 114) בא י"ד, ט.
 115) לשון יחיד. — ולהעיר גם מהשייכות לחנוכה המובח בס"פ נשא — ההתאחדות
 דכל י"ב הנשיאים, ולמעשה המגורה בר"פ בהעלותך, — ששבעת הסוגים דנשיי (שבעת קני
 המגורה) הם באופן ד"מקשה", מציאות אחת. *ב"מ 115/א*
 116) ירמ' לא, ז.
 117) ע"ד וברוגמת חנוכה המובח והולקת המגורה במשכן — בס"פ נשא ובר"פ בהעלותך.
 118) ראה רמב"ם הלי תשובה ספ"ט. ועוד. לק"ת צו יו, א. ובכ"מ.
 119) ישעי' נא, ד. וק"ר פי"ג, ג.
 120) ירמ' לא, לב.
 121) ישעי' יא, ט. וראה רמב"ם בסיום וחוחם ספרו "משנה תורה".

הוספה

קול קורא

מכ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש

בבואנו מ"זמן מתן תורתנו" ימי התשלומין, שנתחדשה נתינת וקבלת התורה מהקב"ה לבג"י, ובוראי שכאו"א מבג"י שליט"א קיבל על עצמו להתחזק ולהוסיף בקביעת עתים לתורה, הן בנגלה דתורה והן בפנימיות התורה, ובפרט בלימוד שיעורי תורה ברכים, — יש לעורר גם ע"ד ההוספה בענין שהוא צ"ו ודרישות השעה.

הצעתו ובקשתו:

נוסף על שיעורי התורה שיש לכאו"א עד עתה — ישתדל גם לייסד שיעור בתורה ללמד לאחרים, ומה טוב ללמד לעשרה מישראל, ועד ל"תלמידים הרבה".

ולהוסיף ולהדגיש — ששייך לכאו"א מישראל, וגם נשים וטף, כל חר וחד לפום שיעורא דילי:

הנשים — נוסף על שיעורי התורה והנשים בהלכות הצריכות להן (כמנהגן של נשי ישראל מקדמת דנא להתאסף וללמוד ברכים), תשתדל כל אחת מהן לייסד שיעור לנשים אחרות (כל אחת — בהתאם ליריעותיה).

והטף — נוסף על לימודיהם בחדרים ובישיבות קטנות (והבנות במוסדות חינוך שלהן), ישתדלו כל אחד ואחת מהם לייסד שיעור ללמוד לילדים אחרים, אל"ף בי"ת, חומש, וכיו"ב.

וכדי להוסיף עידוד וזירוז — כדאי ונכון שכל אחד ואחת יודיע לרב מורה הוראה (וכיו"ב) על פעולותיהם ביסוד שיעורי תורה לרכים. ואלה הרוצים — ישלחו הדו"ח לכאן על מנת להזכירם על הציון דכ"ק מו"ח אדמו"ר להתברך בכל המצטרך להם.

ויה"ר שתיכף ומיד ממש נוכח לקיום היעוד "ולא ילמדו עוד איש את רעהו גר כי כולם ידעו אותי", בגאולה האמיתית והשלימה

לחביבותא דמילתא נדפס כאן קול קורא שהתפרסם לאור דברי הרבי בשיחה (סעיף י"ב) אודות הוספה בשיעורים.

בשו"ה לעורר הוסיף הרבי שהוא **לדעתי** צו

קול קורא זה נדפס בהתוועדויות (ח"ג ע' 302) שם לא נדפסה הגהה זו.

משיחות ש"פ ויחי (ועשרה בטבת יהפך לשמחה) ה'תנש"א

ידר' ב

בס"ד. משיחות ש"פ ויחי (ועשרה בטבת יהפך לשמחה) ה'תנש"א.

א. סיום וחותרם ספר בראשית, ספר ראשון שבתורה — שלאח"ז מכריזים "חזק חזק ונתחזק" (כמנהג ישראלי בסיום וחותרם כל הספרים, החל מספר הראשון, ספר בראשית), שרומז על החיזוק וההתחזקות בדב"י בכל עניניהם — הוא כפרשת ויחי, "ויחי יעקב".

והענין בזה:

בנוגע ל"ויחי" יעקב מצינו עליו גם לגבי אברהם ויצחק — כדאיתא בגמרא "יעקב אבינו לא מת... וכי בכדי ספדו ספרדייא וחנטו חנטייא וקברו קברייא... מקרא אני דורש, שנאמר ואתה אל תירא עבדי יעקב נאום ה' ואל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים, מקיש הוא לזרעו, מה זרעו בחיים אף הוא בחיים" — "ויחי יעקב", "חי הוא לעולם".

וכיון שחז"ל למדו ש"יעקב אבינו לא מת" ("ויחי יעקב") מזה שהכתוב "מקיש הוא לזרעו, מה זרעו בחיים אף הוא בחיים" (ולא מהכתוב בפרשתנו בנוגע ליעקב עצמו "ויגוע ויאסף אל עמיו", וימית לא נאמרה בו"י) — מוכן, שהענין ד"ויחי יעקב" ("יעקב אבינו לא מת") תלוי ב"זרעו", שעי"ז ש"זרעו בחיים" נעשה אף הוא בחיים.

וזהו הטעם שענין זה נאמר ביעקב ("יעקב אבינו לא מת") דוק, ולא באברהם ויצחק — כי, "זרעו בחיים" שייך ביעקב שזרעו בשלימות ("מטתו שלימה"י), משא"כ אברהם ויצחק שיצאו מהם ישמעאל ועשו"י, ולכן, גם הענין ד"הוא בחיים" (שנעשה עי"ז ש"זרעו בחיים") שייך ביעקב דוקא.

וההסברה בזה — שמדתו של יעקב היא מדת האמת, כמ"שיי" תתן אמת ליעקב"י, ותכונת האמת שנמשכת וחודרת בכל הדרגות (מלמעלה מעלה עד למטה מטה) בכל התוקף והשלימות, ולכן "זרעו" (שכולל זרעו וזרע זרעו עד סוף כל הדורות"י) בחיים, ועי"ז מתגלה הנצחיות דחי יעקב (גם בעולם הזה"י), "אף הוא בחיים".

ועפ"ז מוכן תוכן החיזוק וההתחזקות ("חזק חזק ונתחזק") דבנ"י שבסיום וחותרם ספר בראשית, ספר ראשון (ובמילא גם החיזוק הראשון והעיקרי) שבתורה — הסך-הכל (סיום וחותרם) דספר בראשית שבו מסופר תולדות חייהם של האבות"י, אשר, "מעשה אבות סימן ונתינת"י לבני"י — "ויחי יעקב", "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים" — שבוה מרומז ש"זרעו" של יעקב, כאו"א מבנ"י, האנשים והנשים והטף, עד סוף כל הדורות"י, ככל הזמנים והמצבים וככל

בראש השיחה ציין הרבי באותיות גדולות: **מהיר**

שו"ה וזהו הטעם: **זי"ל שזהו**

שו"ה דוקא, **דוקא**

שו"ה וההסברה בזה: **שמדתו**

המקומות, הוא "בחיים", חיים אמיתיים, כמ"שיי "ואחס הרבקים בה" אלקיס בחיים"ני, ע"י תורתו, "תורת חיים"ני, ומצוהתי עליהם נאמרי "וחי בהם".

ב. אמנם, לכאורה יש נתינת מקום לשאלה: הרי מצינו בדברי ימי ישראל בכל הדורות (וגם בדורנו זה) שיש כמה מבניי שלא רואים אצלם בגלוי ההנהגה ע"פ התומ"צ בחיי היום-יום, וא"כ, איך אומרים ש"זרעו (כל זרעוני) בחיים"?

והמענה לזה — מפורש בדברי הגמרא:

לאחרי שהגמרא אומרת ש"יעקב אבינו לא מת" — באה שאלה: "וכי בכדי ספרו ספדנייא וחנטו חנטייא וקברו קברייא", כלומר, איך אפשר לומר ש"יעקב אבינו לא מת", הרי בפועל ובגלוי "ספרו ספדנייא וחסנטו חנטייא וקברו קברייא". והתירוץ על זה — "מקרא אני דורש, שנאמר ואתה אל תירא עבדי יעקב נאום ה' ואל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים, מקיש הוא לזרעו, מה זרעו בחיים אף הוא בחיים", כלומר, כיון ש"מקרא אני דורש", כן הוא האמת (ש"הוא בחיים"), וזה ש"חנטו חנטייא" — "נדמה להם שמת, אבל חי הוא".

ומזה מוכן גם בנוגע ל"זרעו בחיים" — שכיון שמפורש בקרא"י שהמעמד ומצב דבניי בכל הדורות (עד לדור האחרון של הגלות שבהם תקיים ההבטחה "כי הנני מושיעם מרחוק ואת זרעך מארץ שבים") הוא באופן ש"זרעו בחיים", כודאי כן הוא האמת, ואם ישנם כאלה שטוענים שבפועל ובגלוי יש כמה מבניי שלעת עתה אינם מתנהגים ע"פ תומ"צ בחיי היום-יום — אין זה אלא ש"נדמה להם" שחסר ח"ו בהענין ד"זרעו בחיים", אבל האמת היא ש"זרעו בחיים".

זאת ועוד: כיון ש"מה זרעו בחיים אף הוא בחיים", הרי, הטענה שיש חלישות וחסרון בהענין ד"זרעו בחיים" (אפילו באחד מורעני), היא פגיעה, רחמנא ליצן, בהענין ד"אף הוא בחיים", בהחיים דיעקב!

וההסברה כזה (שבכל מעמד ומצב "זרעו בחיים" ועיי"ו אף הוא בחיים) — ע"פ מארז"ליי "אע"פ שחטא ישראל"י הוא", וכפס"ד הרמב"ם"י מי שתקפו יצרו הרע לכטל מצוה או לעשות עבירה .. הוא רוצה להיות מישראל ורוצה הוא לעשות כל המצות ולהתרחק מן העבירות, ויצרו הוא שתקפו", היינו, שהנהגתו בפועל היפך התורה אינה אלא ענין חיצוני מפני ש"תקפו יצרו הרע", ואילו רצונו האמיתי הוא "להיות מישראל .. לעשות כל המצות כו", ולכן, מבלי הכט על מעמדו ומצבו בפועל ובגלוי, "ישראל הוא", ויש לו שייכות לכל התורה כולה, כמ"שיי "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב" — "ירוש"ה שאינה תלוי בהנהגתו של חירש, כי אם, בעצם מציאותו בתור יורש, להיותו מזרעו של יעקביי ("קהלת יעקב").

שו"ה ב. אמנם: **אמנם**, לכאורה יש **נתינת מקום**

שו"ה אפשר לומר: ספרו ספדנייא **כו**

שו"ה וחנטו: **וחנטו חנטייא וקברו קברייא**

שו"ה כן הוא: ש"חנטו חנטייא" **כו**

שו"ה שטוענים: **שבפועל ובגלוי יש כמה מבניי שלעת עתה שאינם**

שו"ה שיש חלישות: (**ר"ל** אפילו באחד מזרעו)

שו"ה היא פגיעה: בהענין ד"אף הוא בחיים"

שו"ה אלא ענין: רצונו **האמיתי**

שו"ה - "ירוש"ה: **שאינה**

בעצם במציאותו

ג. ויש לומר, שענין זה מרמזו בסיום וחוחם פרשת "ויחי יעקב" – "ויישם בארון במצרים"³³:

"בארון במצרים" – היו "עצמות יוסף" כל זמן שהיו בני במצרים, ובצאתם ממצרים כתיב "ויקח יוסף את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקוד אלקים אתכם והעליתם את עצמותי מזה אתכם", כמ"ש בסוף פרשתנו "וישבע יוסף את בני ישראל לאמר פקד יפקוד אלקים אתכם והעליתם את עצמותי מזה".

ויש לומר ע"ד הרמז – ש"עצמות יוסף" רמזו על הנצמיות (עצמות מלשון עצם הדבר³⁴) דבנ"י (כל ישראל נקראים ע"ש יוסף, כמ"ש "נוהג כצאן יוסף"³⁵), והפירוש ד"ויישם בארון במצרים", הוא, שגם במעמד ומצב ד"מצרים", שיש "מצרים לישראל"³⁶ (החל מהמצר ד"תקפו יצרו הרע"), נמצא העצם דבנ"י ("עצמות יוסף") בשלימות – "בארון", כמו דבר שמונח בתוך ארון סגור מכל הצדדים ששום דבר אינו יכול לפגוע בו.

ואת ועוד:

ארונו של יוסף קשור עם ארון הברית, כמארו ל"י "כל אותן שנים שהיו ישראל במדבר היו שני ארונות הללו .. מהלכין זה עם זה", ויש לומר הרמז בזה – שהארון המגין על העצם דבנ"י הוא ארון הברית, שבו נמצאים הספר תורה והלוחות, "חרות על הלוחות"³⁷, אותיות החקיקה, ש"הם מיני ובי' והן דבר א' ממש עם האבן שנחקקו בו", עד שאי אפשר להפריד ביניהם³⁸, היינו, שהקשר של יהודי עם התורה הוא באופן שהתורה חקוקה אצל ומתאחדת עמו למציאות אחת, ומבלי הבט על מעמדו ומצבו בפועל ובגלוי (גם כאשר שייכותו לארון הברית היא בהעלם³⁹) לא שייך להפריד ח"ו בין יהודי לתורה, כיון שזוהי מציאותו האמיתית, ובלשון הזהר⁴⁰ "ישראל אורייתא וקב"ה כולא חד".

ד. ומה למדים הוראה בנוגע להאופן שבו נעשה החיזוק דבנ"י ("חוק") במצרים, בזמן הגלות, "כל המלכות (גלות) נקראו ע"ש מצרים"⁴¹, עד לגלות זה האחרון, שמצד קושי ואריכות הגלות שלא בערך לשאר הגליות, יש צורך בחיזוק גדול יותר:

החיזוק דבנ"י בזמן הגלות נעשה ע"י ההכרזה "ויחי יעקב", ש"יעקב אבינו לא מת .. מה זרעו בחיים אף הוא בחיים", כלומר, שיש צורך להדגיש מעלתו האמתית של כאר"א מישראל (זרעו של יעקב) מצד עצם מציאותו ש"ישראל הוא", שלכן, מבלי הבט על מעמדו ומצבו בפועל ובגלוי יכול וצריך לגלות את מעלתו האמתית ע"י שישוב כחשוכה, ויקיים התורה ומצוותי במעשה בפועל – שע"י

שו"ה במצרים: כתיב "ויקח יוסף משה

שו"ה הוא, שגם: החל וכולל

שו"ה מהמצר: מהמצר

שו"ה זאת: זאת ועוד:

שו"ה התורה הוא: חקוק אצלו בו

שו"ה אחת, ומבלי: בפועל ובגלוי

שו"ה שיש צורך: שיש צורך להדגיש מעלתו
שו"ה יעקב: מצד עצם [וסימן להדגיש את תיבת] מציאותו

שו"ה ומצבו: בפועל ובגלוי

מחזקים ומעודדים את רוחו לכוא למעמד ומצב של חיים ("זרעו בחיים") אמיתיים גם בפועל ובגלוי.

לעומת זאת, כשמדגישים ומבליטים בעיקר את החסרון של אלה מבניי שלעת-עתה אינם מקיימים תומ"צ, ולא עוד אלא שמוסיפים בהפחדות ואיומים בעונשים קשים כ', רח"ל היל"ת - לא זו בלבד שלא זו הדרך לפעול בהם (לדוגמה) בעניני יהדות, תורה ומצוות, אלא אדרבה, בדרך זו מחלישים את רוחם, ויתירה מזה, מרחקים אותם מחשבה, תורה ומצוות, כנראה כמוחש (ובפרט בדורנו זה) שהדרך היחידה לקרב לבם של בניי לאביהם שבשמים היא ההוכחה בדרכי נועם ודרכי שלום, מתוך אהבת ישראל דוקא - "ויכחני" משה שאוהבני".

ובהדגשה יתירה בנוגע לדורנו זה - שאלה שלעת-עתה אינם מקיימים תומ"צ הם "תינוקות שנשברו", ודינם מפורש בפס"ד הרמב"ם ש"בני התועים האלה וכני כניהם שהדיחו אותם אבותם ונולדו בין הקראים וגדלו אותם על דעתם, הרי הוא כתינוק שנשבה ביניהם וגדלוהו" ואינו זריו לאחוז בדרכי המצוות, שהרי הוא כאנוס, ואע"פ ששמע אח"כ [שהוא יהודי וראה היהודים ודתם, הרי הוא כאנוס, שהרי גדלוהו על טעותם].. לפיכך ראוי להחזירם בחשבה ולמשכס בדברי שלום עד שיחזרו לאיתן התורה".

ה. ועד לענין עיקרי כשלילת הדיבור בסגנון של הפחדות ואיומים כ', ובפרט בדברים מבהילים ביותר כ', שאין לחזור עליהם בדיבור משום"אל תפתח פה כו"ם" (נוסף על האמור לעיל בנוגע להיפך התועלת בקירוב לבם של ישראל לאביהם שבשמים) - שהוה היפך האמת (ע"פ תורת-אמת), היפך כבודו של הקב"ה, והיפך כבודו של ישראל.

היפך האמת:

פס"ד מפורש ברמב"ם: ש"שקול זה (חשבון העונות והזכיות) אינו לפי מנין העונות והזכיות אלא לפי גדולם, יש זכות שהוא כנגד כמה עונות וכו', ואין שוקלין אלא בדעתו של א"ל דעות, והוא היודע היאך עורכין הזכיות כנגד העונות".

ובנוגע לענינו: כיון שאלה שאינם מקיימים תומ"צ בדורנו אז הם "כתינוק שנשבה.. שהוא כאנוס" - הרי "אנוס רחמנא פטרי"י; ולא ירך, כאשר אותם "תינוקות שנשברו" מקיימים אפילו מצוה אחת בלבד (ועאכו"כ כמה מצוות, שהקי אין לך אדם מישראל שלא קיים כו"כ מצוותי), ה"ז חשוב ויקר ביותר וביותר אצל הקב"ה! ועוד וג"ו עיקר: דוקא בדורנו זה גדולה ביותר ההתעוררות של אותם "תינוקות שנשברו" לשוב לדרך התומ"צ, עד כדי כך, שעשרות

ה' ענין עיקרי כשלילת הדיבור בסגנון של הפחדות ואיומים כ', ובפרט בדברים מבהילים ביותר כ', שאין לחזור עליהם בדיבור משום"אל תפתח פה כו"ם" (נוסף על האמור לעיל בנוגע להיפך התועלת בקירוב לבם של ישראל לאביהם שבשמים) - שהוה היפך האמת (ע"פ תורת-אמת), היפך כבודו של הקב"ה, והיפך כבודו של ישראל.

13/12/80

2

שו"ה לעומת: בעיקר את

שו"ה: בהפחדות: קשים כ'.

שו"ה לפעול בהם (ובכלל)

שו"ה אדרבה: בדרך זו ע"ז

שו"ה שהרי: סימן להדגיש תיבת ראוי

שו"ה ה. ועוד: ועוד וענין

שו"ה כו', ובפרט: כ'.. ביותר כ'.

שו"ה משום: משום הציווי המפורש בתורתנו

שו"ה זה זה הם: זה הם

שו"ה מצוה אחת: והעידו חז"ל שהרי

אלפי יהודים התקרבו ונעשו שומרי תומ"צ כפועל ממש, ומוסיף והולך ביתר שאת וביתר עוז.

דבין-שכן, מי הוא זה ואי זה הוא אשר ימלאו לכו לשקול בדעתו (דעת בשר ודם) חשבון העונות, ולא עוד אלא להענין להעלות על דל-שפתיו שבגלל שבדורנו זה ישנם כר"כ מישראל שלעת-עתה אינם מקיימים תומ"צ לכן יבואו עונשים הכי מבהילים, רח"ל היל"ת — היפך "דעתו של א"ל דעות" המפורשת בתורה שיהודים אלה דינם "כתינוק שנשבה .. שהוא כאנוס", ש"רחמנא פטרי"!

היפך כבודו של הקב"ה:

(כ) (ל) (ר"ל)

תיאורו של הקב"ה כמי שיושב ומחשב חשבון העונות וממתין עד שתתמלא הסאה, ואינו זו משם עד שגובה עבניו כל העונות, וחוזר ומתחיל חשבון חדש של עונות וממתין עד שתתמלא הסאה כו' — הוא היפך הכבוד כלפי מעלה, כיון שהרושם שמתקבל אצל השומעים הוא כמשל מלך בעזאכורי שמחכה ורוצה להפרע... בה בשעה שהמציאות היא להיפך ממש — שהקב"ה הוא "אב הרחמים", כמפורש בריבוי פסוקים ומאמרי חז"ל, החל מ"ג מדות הרחמים: "היי" ה' (מדת רחמים) א"ל (אף זו מדת רחמים) רחום וחנון ארך אפים ורב חסד וגו' נושא עון ופשע וגו'".

א"ל /
ג' 13
ה' 10
ה' 10
ה' 10

עיקר התעסקותו של הקב"ה היא (לא בחשבון העונות, אלא) להוסיף ולהרבות שמחות בישראל — כמארו"לי: "מה הוא (הקב"ה) עושה מאותה שעה (לאחרי ששבת) ועד עכשיו .. יושב ומזווג זיווגים", שיחוסף קשמולת חתן וכלה (כולל התכלית ד"פרו ורבו", השמחה דלירת בניו ובנות), הקשורה עם שמחת הגאולה (שאז יהיו הנישואין דהקב"ה ונכס"י), כמ"ש בכרכת נישואין: "מהרה כו' ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה".

זאת ועוד:

גם בשעה שהקב"ה מעניש על חטאים (לאחרי שמאריך אף וגבה דילי"י) — אין העונש בתור נקמה ח"ו, אלא לטובת האדם, כדי לנקותו ולטהרו מלכלוך החטא, ובלשון רבינו הזקן: "כמו אב רחמן חכם וצדיק המכה בנו .. כמשל מלך גדול ונורא הרוחץ בכבודו ובעצמו צואת בנו יחירו מרוב אהבתו".

ויתירה מזה: אע"פ שהעונש הוא לטובת האדם, "מרוב אהבתו" של המלך "לכנו יחירו", הרי, כיון שהעונש (הרחיצה מלכלוך החטא) גורם צער לכנו יחירו, מצטער הקב"ה על זה וצועק "אוי לי כו'", "בזמן" שאדם מצטער שכונה .. אומרת קלני מראשי קלני מזרועי", "עמו אנכי בצרה", "בכלי צרתם לו צר"י" (בכל זמן שהיו בצרה הי' לו צר"י).

שו"ה וכיון שכן: **דבין-שכן** ומי

שו"ה בדעתו: **להענין** להעלות

שו"ה תיאורו של: וממתין (ר"ל ור"ל)

שו"ה וחוזר: עונות וממתין ר"ל ור"ל

שו"ה כו' - הוא: כיון **שהרושם שמתקבל אצל**

שו"ה השומעים: **השומעים הוא שזהו** כמשל מלך רע-זאכורי

שו"ה בשעה: [סימן להדגיש עוד יותר את התיבות]: **להיפך ממש** [בשיחה כפי שנדפסה אין את הדגשה כפולה זו]

שו"ה ה' (מדת: רחמים [ב'] **פעמים דוקא - לפני ולאחרי [ש]חטא**

שו"ה ורב חסד: **וגו' וחטאה**

שו"ה זאת: **זאת** ועוד:

שו"ה גם בשעה: [סימן להדגיש את תיבת]: **שמאריך**

שו"ה "בזמן": [סימן להדגיש את תיבת]: **שאדם מצטער**

מרת הדין עד שהשטן מקטרג כו" (אף שכודאי אין הקב"ה שומע את דבריו של השטן, כמ"שיי יגער ה' בך השטן") - בדברים טובים, לימוד זכות על בניי (שרצונו וחפצו של הקב"ה שילמדו זכות על בניו), בודאי ובודאי שדיבור זה פועל פעולתו שהקב"ה יקבל הלימוד זכותי, כפי שמצינו בגדעון, ש"בימיו" היו ישראל בצרה והי' הקב"ה מבקש אדם שילמד עליהם זכות .. כיון שנמצא זכות בגדעון שלמד עליהם זכותי, מיד נגלה עליו המלאכי, שנאמר וידא אליו מלאך ה' ויאמר לו לך בכחך זה, בכח זכות שלמדת על בניי, "אמר הקב"ה, יש בך כח ללמד סניגוריא על ישראל, בזכותך הם נגאליים".

זלכן! מצינו בדברי ימי ישראל בכל הדורות שגדולי ישראל השתדלו והרכו בלימוד זכות על בניי, גם כשהיו בשפל המצב כו', עד שהי' צורך ב"דיבור בדרך דמיון" כדי למצוא עליהם לימוד זכות, ועאכו"כ בנדודי, שאין צורך לחפש לימוד זכות, ובודאי שאין צורך ב"דיבור בדרך דמיון", כיון שהמציאות בפועל היא שהחסרון בקיום התומצ"צ אינו אלא מפני האונס דתינוק שנשבה, ולאידך, במצב כזה גדולה ביותר המעלה והחשיבות דכל מצוה, אפילו מעשה אחד, דיבור אחד או מחשבה אחת, ועאכו"כ התעוררות גדולה של עשיית אלפים מישראל שנחקרו ליהדות, ומוסיף והולך (כנ"ל ס"ו).

ולכל לראש - הלימוד זכות בנוגע לקירוב וזירו' הגאולה - שכיון שכבר "כלו כל הקיצין", עוד בומן הגמרא, ועאכו"כ לאחרי אריכות וקושי הגלות במשך יותר מאלף ותשע מאות שנה ועדיין לא בא... ובנוגע לחשובה ("אין הדבר תלוי אלא בתשובה") - כבר עשו תשובה, שהרי אין לך אדם מישראל שלא הרהר תשובה (לא רק פעם אחת, אלא גף) כמה פעמים במשך ימי חייו, שעי"ז נעשה "בשעתא חדא וברגע חדא" מרשע גמור צדיק גמור, כפס"ד הגמרא¹⁰¹ שהמקדש את האשה "על מנת שאני צדיק (גמורי¹⁰²) אפילו רשע גמור מקודשת שמא הרהר תשובה" - הרי בודאי ובודאי שמישח צדקנו צריך לבוא תיכף ומיד ממש, אשר, כדאי הוא לימוד זכות זה לגאול את ישראל, ובפרט שנוסף על הלימוד זכות, הי"ז גם פס"ד של כו"כ רבנים ומורייהוראה בישראל, וכיון שהתורה "לא בשמים היא"¹⁰³, הרי פס"ד זה בכ"ד של מטה מחייב ומזכה גם את ב"ד של מעלה, וכן יקום!

ז. ויש להוסיף, שביטול הפתחון-פה דהשטן והלימוד זכות על בניי מודגש ביותר בקשר ובשייכות לדורנו זה:

בנבואת זכרי' (שקורין בהפטורה דשבת חנוכה) כתיבי "ויאמר ה' אל השטן יגער ה' בך השטן ויגער ה' בך הכוחר בירושלים הלא זה אוד מוצל מאש", כלומר, הקב"ה בעצמו גוער בהשטן שרוצה לקטרג

שו"ה את דבריו: **ואדרבה** כמ"ש

שו"ה ולכן: **זלכן** ומצינו

שו"ה דיבור אחד: **עשרות אלפים**

שו"ה אלפים: **ואלפים**

שו"ה (לא רק): **אלא גם**

שו"ה הרי, פס"ד: **מחייב כביכול**

על בני, להיותו "הבחד בירושלים", ע"ש יראה וע"ש שלם, שלימות היראה, שזוהי מציאותו האמתית של כאו"א מישראל שנבחר ע"י הקב"ה ("אתה בחרתנו מכל העמים"), ומוסיף הקב"ה בגערותו על השטן — "הלא זה אוד מוצל מאש", "כלומרי" לא נשתייר מישראל כי אם מעט, כאוד שניצל משריפה, ואתה בא לקטר עליהם שאשחיתם"?...!

ובנוגע לענינו:

דורנו זה, שארית הפליטה מהשואה שבה נהרגו על קידוש השם שש מליון יהודים השם יקום דמם, הוא בכחינת "אוד מוצל מאש", "כאוד שניצל משריפה". ונען שכן, חלילה וחס לקטר עליהם, ועאכו"כ לקטרוג אפי חמור, שהנהגתם עלולה להביא שואה נוספת, רח"ל היל"ת, "לא תקום פעמיים צרה".

דבר זה חמור שבעתיים — כשהקטרוג על דורנו זה, "אוד מוצל מאש", נעשה תוך כדי חילול כבודם של הקדושים שנהרגו על קידוש השם, ע"י הצדקת השואה בכך שנתמלאה הסאה של העונות.

ובהקדמה:

ישנם ענינים בלתי-רצויים שאינם באים בתור עונש על עונות, כי אם, מפני שכן גור הקב"ה, ללא טעם והסברה בשכל וחכמת התורה. ובלשון חז"ל (בנוגע להריגתו של רבי עקיבא שטרקו כשרו במסרקות של ברזל, ועד"ו כל עשרה הרוגי מלכות) "שתוק כך עלה במחשבה לפני", "גזירה היא מלפני" (ולא נאמר על זה "מי חשיד קב"ה דעביד דינא בלא דינא"). ואבוהון דכולהו — גזירת ברית בין הבתרים, כמ"ש "ידוע תדע כי גר יהי זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה", שאין זה בגלל עונות, אלא שכן גור הקב"ה.

ועד"ו (בנדר"ד: השמרת ששה מליון יהודים באכזריות הכי גדולה ונוראה — שואה איומה שלא היתה (ולא תהי) דוגמתה במשך כל הדורות — לא יכולה להיות בתור עונש על עונות, שכן, אפילו השטן עצמו לא יוכל למצוא חשבון עונות כדור ההוא (שלא בערך לגבי כל שאר הדורות) שיהי בו כדי להצדיק ח"ו עונש חמור כזה!

אין לנו שום הסבר וביאור שלמי (ע"פ חכמת התורה) על השואה, כ"א יז מלבד ידיעת העובדה ש"כך עלה במחשבה לפני", "גזירה היא מלפני" [אף שבדאי לא באופן של חפץ (פנימיות הרצון) ח"ו, כמנהג "שלינה מה אומרת קלני מראשי כו", כי אם, באופן ש"ברגע קטן עובתיך", ובודאי לא ההסבר דעונש על עונות].

ואדרבה: כל אלה שנהרגו בשואה הם קדושים (כפי שנקראים בפי כל ישראל) כיון שנהרגו על קדושת השם (כגלל היותם

שו"ה מאש", "כאוד: וכיון שכן וחלילה

שו"ה ועאכו"כ: בקטרוג חצי חמור

שו"ה כי אם: ללא טעם והסברה כלל

שו"ה ועד"ו: ועד"ו ובנדו"ד

שו"ה ונוראה: ולא תהי ר"ל

שו"ה עצמו: שלא בערך לגבי כל

שו"ה שאר: שאר הדורות

שו"ה אין לנו: ששלי (ע"פ חכמת התורה) כלל וכלל על השואה, כ"א רק

שו"ה מלבד: מלבד

ואשר: גזירה היא

שו"ה: [אף שבדאי: כאמור בתורה "שכינה

שו"ה מה אומרת: [הרבי סימן להדגיש את תיבת: מראשי כו", כי אם, באופן

שו"ה ובודאי: ובודאי ובודאי לא ההסבר

שו"ה בפי: [הרבי סימן להדגיש את התיבות: בפי כל ישראל]

יהודים) 11, והשם ינקום דמם (כפי שמוסיף כל יהודי שמזכיר קרבנות השואה), ובנוסף התפלה ד"אב הרחמים": "קהלות הקודש שמסרו נפשם על קדושת השם .. וינקום נקמת דם עבדיו השפוך, ככתוב בתורת משה .. כי דם עבדיו יקום .. ובכתבי הקודש נאמר .. יודע בגוים לעינינו נקמת דם עבדיך השפוך", היינו, שהקב"ה מעיד עליהם שהם "עבדיו" 11 (שמציאותו של העבד היא מציאות האדון * 11), ומבטיח ש"ינקום נקמת דם עבדיו השפוך", כיון ששפכת דמם הוא היפך חפצו...

ועד כדי כך גדלה מעלתם מצד הריגתם על קדושת השם נאפילו לולי עבודתם בקיום התומ"צ 11, ועאכ"כ בהוספה על גודל מעלתם בקיום התומ"צ, שהרי גם (ובעיקר) מסלתה ומשמנה של היהדות התורנית ניספו בשואה] ש"אינו כל ברי' יכולה לעמוד במחיצתן" 11.

בבית שפן, מושלל בחלית, להשתמש בשואה בתור הפחדה ואדם בנוגע לעונש על עונות, ובפרט בנוגע לדורנו זה, "אוד מוצל מאש", שארית הפליטה מהשואה הנוראה, אשר, בהנהגתו בחיים ע"פ הוראת תורת חיים ממשיך בדרך החיים של דור הקדושים לאורך ימים ושנים טובות, בכחינת "מק" זרעו בחיים אף הוא בחיים".

דבאל-אופן, בודאי שדברי שטנה אלה לא יעשו שום רושם כלל, מ"יגנות ה' בן השטן ויגנה ה' בך" (ב"פ), דיקויים המשך הכתוב: "ראה העברתי מעליך עונך והלבש אותך מחלצות .. ושימו הצניף הטהור על ראשו" 11, ובהמשך הענין: "וישב המלאך הדובר בי ויעירני .. ויאמר אלי מה אתה רואה ואומר ראיתי והנה מנורת זהב כולה וגו'" 11 - שרואים בפועל ובגלוי שלימות מעלתם של בני 11 שמאירים ב"נר מצוה ותורה אור" 11.

ח. ויש לקשר האמור לעיל עם ענין שהזמן גרמא (נוסף על הקשר והשייכות לפרשת השבוע) - עשרה בטבת:

"בחודש העשירי בעשור לחודש .. סמך מלך בכל אל ירושלים" 11, ובלשון הרמב"ם 11: "עשירי בטבת שבו סמך מלך בכל נבוכדנאצר-הדושע על ירושלים והביאה במצור ובמצוק" - המאורע הראשון שהביא להשתלשלות המאורעות דשאר הצומות הקשורים עם החורבן והגלות (י"ז חמוז - שבו הובקעה העיר, ותשעה באב - שבו נחרב ביהמ"ק, וצום גדלי' - שבו נהרג גדלי' ונכבה גחלת ישראל הנשארת כו'), ולכן יש בו חומר לגבי שאר התעניות, ש"אפילו 11 הי' חל בשבת לא היו יכולין לדחותו ליום אחר, מפני שנאמר בוי"ו בעצם היום הזה" 11.

וצריך להבין:

למה נאמר בכתוב והיינו (וכן ברמב"ם 11) "סמך מלך בכל אל ירושלים", "סמך" דייקא, שהוא גם מלשון עזר וסיוע, כמו "סומך

341
127
22

15

11

שו"ה יהודים): [הרבי סימן להדגיש הדגשה כפולה את תיבת: והשם] [בשיחה
כפי שנדפסה אין את הדגשה כפולה זו]

שו"ה בתורת משה: [הרבי סימן להדגיש את התיבות]: בתורת משה

שו"ה בגוים: [הרבי סימן להדגיש את תיבת: לעינינו]

שו"ה בקיום התומ"צ: גם (זבעיקר)

שו"ה התורנית: ועד מרז"ל בכיו"ב ש"א אין

שו"ה וכיון שכן: וכיון שכן ומושלל בתכלית מלהשתמש

הפחדה זאיים

שו"ה טובות; בבחינת "מה

שו"ה ובכל אופן: ובכל אופן ובודאי . . שום רושם כלל

שו"ה כלל: וכלל כי יגעה ה' בך השטם ויגעה ה' בך ("ב"פ);

שו"ה הכתוב: [הרבי סימן להדגיש את תיבת: העברתי]

שו"ה כולה: [הרבי סימן להדגיש את תיבת: כולה]

מעלתם כולה של בני כולם

שו"ה ובלשון הרמב"ם: [הרבי סימן להדגיש את תיבת: הרשע]

שו"ה למה נאמר: (וכן והועתק ברמב"ם)

נופלים" — בה בשעה שמדובר אודות המצור על ירושלים, התחלת (שכולל כל ההמשך ד) החורבן והגלות:

ויש לומר הביאור כזה:

בפסוק זה (ביחזקאל) — שעיקרו (לא סיפור המאורע, שכבר סופר לפניו, במלכים וירמיה, אלא) כתיבת המאורע לדורות, "כתב לך את שם היום הזה את עצם היום הזה" — נתבאר התוכן האמיתי (הפנימי) דכללות ענין החורבן והגלות, שאינו (עונש לשם נקמה ח"ו) אלא בשביל עליי גדולה יותר, שזהו התוכן ד"סמך .. אל ירושלים", מלשון "סומך נופלים" — שיתוסף בירושלים (שרומו גם על בניי, כנ"ל ס"ו) עליו גדול יותר שלא כערך לגבי המעמד ומצב שלפניו.

וזהו גם הפירוש ד"סמך מלך בבל אל ירושלים יוני — שגם הפעולה דמלך בבל, נבוכדנאצר הרשע, שעשה מצור על ירושלים ("הביאה במצור ובמצוק"), היא באמת עור וסיוע ("סומך נופלים") לישראל, כי, מלך בבל [נוסף לכך שמצד עצמו אינו יכול לעשות מאומה כיון שאינו אלא "כגרון ביד החוצב"י] אינו יכול לעשות מצור על ירושלים, דכ"ף שירושלים היא עירו של הקב"ה, "עיר אלקיננו"י, "קרית מלך רב"י, ועיר הבירה של בניי, "קרית חנה דוד"י, בניו של הקב"ה, מובן וגם פשוט, שמלך בבל אינו יכול לפגוע ח"ו אפילו בחומת ירושלים, ועאכו"כ בירושלים עצמה, עך לבית המקדש, ובהכרח לומר שפעולתו של מלך בבל היא עור וסיוע לבניי.

אלא, שבימים ההם הי' העור והסיוע באופן שבגלוי ובחיצוניות הי' מצור, עד לחורבן וגלות, כדי לחקן החטא וכו', אבל בימינו אלה, לא אחרי "מעשינו ועבדותינו כל זמן משך הגלות"י, ולא אחרי כל הגזירות והשמדות שלבנו בניי באריכות וקושי הגלות האחרון, ובפרט גזירת השואה כדור האחרון, בודאי נעשה כבב הצירוף והזיכוך בתכלית בשלימות, "די והותר" — נעשה הענין ד"סמך מלך בבל" אך ורק באופן של טוב הנראה ונגלה לעיני בשר, ובלשון חז"ליי שהקב"ה אומר לישראל "בני אל תתייראו, כל מה שעשיתיי לא עשיתי אלא בשבילכם .. הגיע זמן גאולתכם!"

ולכן, בדורנו זה (ובפרט בשנה זו, "הי' תהא שנת נפלאות אראנו") צריכה להיות עיקר ההדגשה בתענית דעשרה בטבת — שענינו (ככל התעניות) "לעורר הלבבות לפתוח דרכי תשובה"י — בהענין ד"סמך נופלים", לחזק ולעורר את רוחם של בניי ע"י הדגשת מעלתו של כארא מישאל, ואהבת הקב"ה אליו באיזה מעמד ומצב שהוא, שלכן, מבלי הבט על מעמרו ומצבו עד עתה, יכול וצריך לקיים תומ"צ בשלימות, כולל ובמיוחד — החיזוק והעידוד ע"י האמונה בכיאת המשיח ובטחון גמור ש"הנה זה (משיח צדקנו) בא"י, וההוספה

שו"ה לך את: התוכן האמיתי-

שו"ה כנ"ל ס"ז: גדול יותר ויותר

שו"ה וזהו גם: הפירוש ורמז

שו"ה ("הביאה: באמת

שו"ה מצור: דציני .. של (הרבי סימן להדגיש הדגשה נוספת את תיבת): הקב"ה [בשיחה כפי שנדפסה אין את הדגשה כפולה זו]

שו"ה לפגוע ח"ו: עצמה, עך-

שו"ה לבית: לובבית המקדש

שו"ה אלה: שמאז כלה חמתו בביהמ"ק ולאחרי

שו"ה כל הגזירות: והשמדות רל ורל

שו"ה ובפרט גזירת: נעשה בבב

שו"ה בתכלית: בתכלית השלימות

שו"ה ולכן: ולכן, ובדורנו

[סימן להדגיש את האותיות]: הי' תהא שנת נפלאות אראנו

התומצ ("שמרו משפט ועשו צדקה") אינם ע"י איומי־ש' של עונש צדק, אלא, "שמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישועתי לבוא וצדקתי להגלות", כלומר, כיון שתיכף ומיד באה הגאולה האמיתית והשלימה, צריכים להתכונן אלי' עי"ז ש"שמרו משפט ועשו צדקה", ולכן, "אשרי אנוש יעשה זאת גוי שומר שבת מחללו ושומר ידו מעשות כל רע"י — שגם הדרך ל"סור מרע" היא ע"י הדגשת הטוב והחיוב שבדבר, "אשרי אנוש יעשה זאת וגו'".

וסיום ההפטורה בענין הגאולה — "והביאותים אל הר קדשי ושמתים בבית תפלתי עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי"י, לא רק באופן ד"ונשלמה פרים שפתינו"י, אלא גם (ובעיקר) הקרבת הקרבנות כפשוטם, וחוחם: "נאום אד' ה' מקבץ נדחי ישראל עוד אקבץ עליו לנקבציו"י, שגם אלה שהם "נדחי ישראל" (גם ברוחניות) מקבצם הקב"ה, ולא רק בתור חלק מכלל ישראל ("נדחי ישראל"), אלא גם הקיבוץ דכל יחיד ויחיד ("עוד אקבץ עליו לנקבציו"י), ע"פ מ"ש"י "ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל".

ובתפלה:

לכל לראש — בתפלה המיוחדת שמוסיפים ביום התענית — אמירת הסליחות (וכן ברכת עגנו"י), שבהתחלת הסליחות דעשרה בטבת אומרים הפסוקים "כי עם ה' החסד והרבה עמו פדות"י, "פדה אלקים את ישראל מכל צרותיו"י, "והוא יפדה את ישראל מכל עונותיו"י.

והביאור בסדר הפסוקים כפי שנקבעו בהסליחות בסדר זה דוקא — שב' הפסוקים "כי עם ה' החסד גוי' והוא יפדה את ישראל גוי'" אינם נאמרים בסמיכות זל"ז, כסדרם בספר תהלים, אלא מפסיקים בנייהם בפסוק "פדה אלקים את ישראל מכל צרותיו" — שמבקשים מהקב"ה (ובטוחים שהקב"ה שהוא "שומע תפלה" ימלא הבקשה) שתחילה יפדה את ישראל מ"כל צרותיו"י, ולכל לראש מהצרה הכי גדולה והגלות, ואח"כ "והוא"י יפדה את ישראל מכל עונותיו"י, היינו, שיגאל את ישראל אפילו לפני שיעשו תשובה"י, "גם העון לא יעכב הגאולה כי הוא יפדה את ישראל מן העונות"י.

ובלשון הכתוב בפסוקי "מי א-ל כמוך"י (שמכוונים כנגד י"ג מדה"י) — "מי א-ל כמוך נושא עון ועובר על פשע לשארית נחלתו לא החזיק לעד אפו כי חפץ חסד הוא": "לשארית נחלתו", "אותם שישארו מחבלי המשיח"י (ובסגנון דלעיל: "אוד מוצל מאש") — "אינו עומד על הפשע להשגיח בו לשלם עליו גמול, אלא עובר על הפשע והולך להלאה כאילו לא יראנה"י, "אותם שישארו בכוא הגואל .. אע"פ שיהיו חייבים שלא יצאו מהגלות לרוע מעשיהם שעשו, לא יפנה לעד אל מעשיהם, כי חפץ חסד הוא .. חסדו יגבר

שו"ה כו', אלא: כו', אלא

שו"ה אלא גם: לנקבציו" ע"ד

שו"ה מ"ש: וכמ"ש

שו"ה גדולה ואח"כ [הרבי סימן להדגיש את תיבת:] והוא

על חסאיהם כשיגיע זמן הגאולה¹⁰⁷,

ועאכו"כ לאחרי ש"כלו כל הקיצין", וגם עשו תשובה (כנ"ל ס"ו), הרי בוראי שתיכף ומיד צ"ל קיום בקשת בניי "פדה אלקים את ישראל מכל צרותיו"¹⁰⁸.

ונוסף לזה, גם בהתפלה שמחפלים בכל יום (שביום התענית, "יום רצון לה'¹⁰⁹, ניתוסף בה עילוי גדול יותרני) — הנה:

תפלת העמידה (עיקר התפלה) היא באופן של סמיכת גאולה לתפלה¹¹⁰ (ע"ד הענין ד"סומך נופלים"),

והתחלתה במעלתם של ישראל — החל מההקדמה "אדיניו שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך"¹¹¹, שהקב"ה הוא הפותח שפתיו של האדם, ועד "שה'¹¹² מדבר בו ממש ע"י פיו של האדם .. (ש)הפה הוא רק הכלי שיומשך על ידו ויתגלה ("ופי יגיד", "יגיד הוא לשון המשכה") דבורו ית'¹¹³,

ולאחרי הקדמה זו מתחילים התפלה ב"אלקינו ואלקי אבותינו אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב", ה"אבות" דכאו"א מישראל, ולכן "מביא גואל לבני בניהם",

וגם בהמשך התפלה מבקשים כמ"פ על הגאולה — "ברוך אתה ה' גואל ישראל"¹¹⁴, "ברוך אתה ה' בונה ירושלים", "ברוך אתה ה' מצמיח קרן ישועה", "ברוך אתה ה' המחזיר שכינתו לציין".

ולאחרי התפלה אומרים בנפילת אפים "לדודי' אלך ה' נפשי אשא"¹¹⁵, ומסיימים בפסוק "פדה אלקים את ישראל מכל צרותיו", ולאח"י מוסיפים הפסוק "והוא יפדה את ישראל מכל עוונותיו"¹¹⁶, ובסדר זה דוקא, "פדה אלקים את ישראל מכל צרותיו", ואח"כ "והוא יפדה את ישראל מכל עוונותיו", כנ"ל בארוכה.

י. ויה"ר — והוא העיקר — שמהדיבור, התפלה והבקשה על הגאולה, נבוא להקיום במעשה בפועל באופן של סמיכת גאולה לתפלה, סמיכות ממש ללא הפסק כלל.

ובפשטות — שתיכף ומיד ממש יקיים מ"ש בסוף פרשת השבוע: "ויאמר יוסף¹¹⁷ .. אלקים פקד יפקוד אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב"¹¹⁸, ובאופן ד"יחי יעקב", "אף הוא בחיים" בפועל ובגלוי, כיון ש"הקיצו ורננו שוכני עפר"¹¹⁹, ויעקב ("תולדות יעקב יוסף"¹²⁰, וכל הצדיקים) עמהם, ו"כשהוא מקבץ את ישראל מארץ שבים .. יביאנו בגולה כדי לגאול את בניו"¹²¹.

וכאמור, תיכף ומיד ממש, בזמן ההכנה להקריאה (כמנחה) "ואלה שמות בני ישראל"¹²², "על שם גאולת ישראל נזכרו כאן, ראובן,

שו"ה אבותינו: [הרבי סימן להדגיש את תיבת:] דנאו"א

שו"ה מישראל: [הרבי סימן להדגיש את תיבות:] מישראל ..

מביא גואל

ולכן ו"מביא גואל]

שו"ה יפדה: כנ"ל בארוכה.

שנאמר¹¹⁰ ראה ראיתי את עני עמי, שמעון, ע"ש וישמע אלקים את
נאקתם¹¹¹ .. אשר, ע"ש שהיו מאשרין אותן כל שומעי גאולתן וגדולתן,
דכתיב¹¹² ואשרו אתכם כל הגוים כי תהיו אתם ארץ חפץ אמר ה'
צבאות, יוסף, ע"ש שעתיד הקב"ה להוסיף ולגאול את ישראל ממלכות
הרשעה כשם שגאל אותם ממצרים, דכתיב¹¹³ והי' ביום ההוא יוסף ה'
שנית ידו וגו'¹¹⁴ — שנזכרים כאן על שם גאולת ישראל בפועל ממש,
והיכף ומיד ממש.

שו"ה דכתיב ואשרו: [הרבי סימן להדגיש את התיבות:] ארץ
חפץ

שו"ה צבאות: ממלכות

שו"ה הרשעה: הרשעה

- 1) כמרומו בשמו — "בראשית" — מלשון ראשית (ראשון).
- 2) ראה שורש א"ו"ח ס"ו קלט ובג"כ. הנטמן בלק"ש ח"ה ע' 474.
- 3) ג"פ ("חוק חוק ונתחוק) — שהחיוק גופא הוא באופן של חזקה, "בחלח יומני הוי חזקה" (ב"מ קו, רע"ב. וש"נ).
- 4) להעיר שבכ"מ נקראת הפרשה בשם "יוחי יעקב" (רמב"ם בסדר חפלות כל השנה בסוף ספר אהבה).
- 5) חענית ה, ב.
- 6) ירמי ל, י"ד.
- 7) פרש"י חענית שם.
- 8) מט, לג.
- 9) כפירוש רש"י על הפסוק (פשוטו של מקרא) "ויגוע ויאסף, וימחה לא נאמרה בו, ואמרו חז"ל יעקב אבינו לא מת" — שכוונתו למארו"ל בתענית שם, אלא, שבתענית למרו זה מהפסוק ("מקרא אני דורש") ש"מקיש הוא לזרעו". וראה גם חז"ל יעקב חענית שם: "וכן משמע מדכתיב ויגוע ולא כתיב וימת".
- 10) פרש"י פרשתנו מו, לא.
- 11) פסחים נו, א.
- 12) ראה חז"ל מהרש"א לחענית שם: "מש"ה נקט יעקב (טפי מאברהם ויצחק) כמו שהוזכר בקרא בהקישא, ולא שייך אלא ביעקב להקישו לזרעו, משא"כ באברהם ויצחק משום זרעו ישמעאל ועשו".
- 13) ראה גם לק"ש ח"ו ע' 8. וש"נ.
- 14) מיכה בסופו.
- 15) ראה תורת לוי"צ לחענית שם (ס"ע ו) ש"אמ"ח ליעקב הוא חיבות יעקב ל"א מ"ח".
- 16) ובוה גופא — כל אחד ואחד מישראל, שהרי, אם חסר ח"ו אמ"ל אצל אחד מישראל (כדור אחר), אין זה אמת.
- 17) שהרי בנוגע לעוה"ב אין חידוש בדבר. וראה חז"ל מהרש"א שם: "אם שלא מת בנפש .. אמאי נקט יעקב טפי מאברהם ויצחק".
- 18) "ספר הישר", "ספר אברהם יצחק ויעקב שנקראו ישרים" (ע"ז כה, א).
- 19) ראה תנחומא לך לך ט. ב"ר פ"מ, ה.
- 20) ראה אנה"ק ס"ו: "ישמחו (של יעקב) .. כלולה מכל הנשמות שבישראל מעולם ועד עולם".
- 21) ואחנן ד, ד.
- 22) ראה זהר פרשתנו (רטז, א): "יוחי יעקב .. ועמך כולם צדיקים .. מ"ט בגין דמתדבקין בגופא דמלכא דכי ואחם הדבקים גוי חיים" (הובא באוה"ח פרשתנו ע' שנו).
- 23) ראה אבות דר"ג ספ"ד.
- 24) אחרי יח, ה.
- 25) ראה לעיל הערה ¹⁶.
- 26) ולא רק באופן של דרש ("מקרא אני דורש") — שהרי, הדרש הוא "מקיש הוא לזרעו", היינו, שהדרש מלמדנו ש"אף הוא בחיים" כמו ש"זרעו בחיים", אבל בנוגע ל"זרעו" אין צורך בדרש, כיון שמפורש בקרא.
- 27) סנהדרין מד, רע"א.
- 28) "ישראל" דייקא — שם המעלה דיעקב, ע"ש "כי שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל" (וישלח לב, כט), נוסף לכך שגם השם "יעקב" הוא אותיות י"ד עקב, שרומז שגם כמעמד ומצב של "עקב" (ועד ש"ידו אוחות בעקב עשו") נמשך וחודר הי"ד — אות ראשונה (ראש התיבה) דשם הוי, "חלק הוי" עמו יעקב חבל נחלתו" (האוינו לב, ט), ועד שוהי מציאותו של יהודי — יו"ד.
- 29) הלי גירושין ספ"ב.
- 30) ומרומו גם ב"ישראל (הוא) — ר"ה יש ששים ריבוא אותיות לתורה (מגלה עמוקות אוטן קפח).
- 31) ברכה לג, ד.
- 32) להעיר, שיעקב ענינו תורה, כמ"ש "ויקם עדות בעקב ותורה שם בישראל" (תהלים עח, ה).

- (33) ראה גם לק"ש חכ"ה ע" 476 ואילך. חכ"ו ע" 85 ואילך.
- (34) בשלח יג, יט.
- (35) ג, כה.
- (36) כמו בנוף האדם — שעצם מבנה הגוף הוא (לא הבשר והגידים כו') ע"י העצמות.
- (37) תהלים פ, ב ובפרש"י.
- (38) ב"ר פט"ז, ה.
- (39) סוטה יג, סע"א.
- (40) תשא לב, טו.
- (41) לק"ת ר"פ בחוקותי ור"פ חוקת. ובכ"מ.
- (42) להעיר מהענין דנגיזת הארון (רמב"ם ה"ל ביהביח רפ"ד. וראה לק"ש חכ"א ע" 156 ואילך).
- (43) ח"ג עג, א.
- (44) להעיר מפרטי דיני תוכחה — רמב"ם ה"ל דיעות פ"ו ה"ו ואילך. שו"ע אדה"ו (א"ח סקני"ו ס"ו ואילך. ח"ר"מ ה"ל אונאה ס"ל).
- (45) דב"ר פ"א, ד.
- (46) ראה גם קדושת לוי פ' בראשית (ר"ה רבוזינו ז"ל אמרו) בפירוש מאד"ל (ב"ר ספ"ב) "במעשיהן של צדיקים חפץ נאינו חפץ במעשיהן של רשעים", ש"מעשיהן של רשעים" רמוז על עבודת ה' בשנאה וכעס על עוברי רצונו ית', ואעפ"כ, "חפץ יותר במעשיהם של צדיקים שיקרבו כל העולם כולו לעבוד את הבורא ע"י דברי נועם .. ולא ע"י כעס .. כי ורצו ומרתו של השי"ת הוא טוב, וחפץ שהכל יקרבו אליו ע"י טוב". ושם פ' חוקת (ר"ה ורברתם אל הסלע): "יש בני בחינות במוכיח .. אחר שמוכיח ברברים טובים, דהיינו, שאומר לכל איש ישראל גודל מעלתו ומקום מקור מחצב נשמתו .. וגודל הנחת רוח להבורא יתברך, מצותו כל איש ישראל .. רש שמוכיח .. ברברים קשים וברברי ביושים .. והחילוק שביניהם, זה שמוכיח .. בטוב מעלה את נשמת ישראל למעלה מעלה ומספר תמיד בצדקת ובגדלות ישראל כמה גדול כחם למעלה, וראוי הוא להיות מנהיג על ישראל, וזה שמוכיח את ישראל ברברים קשים אינו בבחי' הוואח".
- (47) ה"ל ממרים פ"ג ה"ג.
- (48) "וגדלו במינות וגדלו אותם עליו" (דפוס רומי וכת"י חימן).
- (49) "כתנוק שנשבה לבין הגויים וגידלוהו הגויים על דעתם שהוא אנוס" (ספ).
- (50) ראה לקמן ס"ו.
- (51) ה"ל תשובה פ"ג ה"ב.
- (52) ב"ק כח, סע"ב. וש"נ.
- (53) ראה ח"א מקץ לא, ג: "אין לך אדם מישראל שלא כיבד את המקום בכך (כנבוכדנצר שהחל ג' פסיעות לכבוד השי"ת) וכל טוב עוה"ו כראי הוא לך". וראה גם אגרת השמד להרמב"ם פ"ג.
- (54) ובנוגע להענינים המבהילים שהיו בדרך האחרון — ברוך שאין זה עונש, כולקמן ס"ו.
- (55) תשא לר, ר"ו.
- (56) פרש"י עה"פ — מר"ה יז, ב.
- (57) פרש"י עה"פ — ממכילתא בשלח טו, ב.
- (58) ב"ר פס"ח, ד.
- (59) כולל גם השמחה והכניסה לבריתו של אברהם אבינו (ראה שבת קל, א).
- (60) ועד"ו בנוגע ל"פרו ורבו" — "אין בן דוד בא עד שיכלו כל נשמות שבנוף", "אוצר ששמו גוף" (יבמות טב, סע"א. וש"נ).
- (61) שמ"ר ספס"ו.
- (62) ע"פ ירמ"י לג, יר"ד"א.
- (63) ירושלמי הענין פ"ב ה"א.
- (64) ראה כוזרי מאמר שני פמ"ד. עיקרים מאמר רביעי. פל"ח. לק"ת קרח נג, ד. מטות פ"ו.
- (65) לק"ש חכ"ב ע" 71 ואילך. וש"נ.
- (66) אגה"ק סכ"ב.
- (67) ירמ"י יר"ד, יט. פתיחתא דאיכ"ר כד.
- (68) הגיגה טו, ב. וש"נ.

הערה 36: [הרבי סימן להדגיש את תיבת:] **שעצם**

הערה 54: **ברור ופשוט**

- 68 ושם: "כך הקב"ה מצטער (גם) על דמן של רשעים שנשפך".
- 69 תהלים צא, טו. וראה חנינת טו, א.
- 70 ישעי' סג, ט. חנינת שם. מכילתא ס"פ בשלח.
- 71 ובפרש"י עה"פ: "לא (כאל-ף) צר", "לא היצר להם כפי מעלליהם שהיו ראויין ללקוח, כי מלאך פניו, הוא מיכאל שר הפנים ממשמשי לפניו, הושיעם חמיד בשליחותו של מלוקם" ("באהבחו ובחמלחו גר").
- 71* מצו"ד עה"פ.
- 72 שמות ד, כב.
- 73 פי ראה יד, א.
- 74 מלאכי א, ב.
- 75 הושע יא, א.
- 76 כש"ט הוספות סקל"ג.
- 77 זכרי' ב, יב.
- 78 ע"פ ש"ב כג, ב.
- 79 שהש"ר פ"א, ו (א). וראה ז"ח נח כג, סע"א ואילך.
- 80 יל"ש ישעי' רמו שפה.
- 81 חגיגה יג, ב.
- 82 ישעי' ו, ה.
- 83 שם, ו.
- 84 שהש"ר שם. וראה בארוכה אגרת השמר פ"ב.
- 85 באגרת השמר שם.
- 86 שם פ"א.
- 87 ברכות יט, סע"א. כתובות ח, ב. וראה רמ"א יו"ד. ששע"ו ס"ב. שו"ע אדה"ז חר"מ הל' שמירת גוף ונפש ס"ב.
- 88 ישעי' א, ט.
- 89 ויש לומר, שישעי' אמר זה כדי שילמדו מזה הזהירות שלא לפתוח פה — ע"ד מארז"ל (ע"ז ד, סע"ב ואילך) "לא דוד ראוי לאותו מעשה .. אלא .. שהקים עולה של השובה".
- 90 שם, יו"ד.
- 91 חרא"ג מהרש"א כחובות שם.
- 92 טוטה יא, א. וש"נ.
- 93 זכרי' ג, ב. וראה לקמן ס"ו.
- 94 אפילו כשנגזרה גזירה — כמארז"ל (שבת סג, א. וש"נ) "אפילו הקב"ה גוזר גזירה הוא מבטלה", כשב"ל דבריו של הצדיק שמלמד זכות.
- 95 תנחומא שופטים ד.
- 96 באמרו: "יש ה' עמנו ולמה מצאתנו כל זאת ואי' כל נפלאותיו אשר ספרו לנו אבותינו הוא ממצרים העלנו ה' ועתה נטשנו ויתגנו בכף מדין" (שופטים ו, יג), "אם צדיקים היו אבותינו יעשה לנו כוונתם, ואם רשעים היו, כשם שעשה להם נפלאותיו חנם כן יעשה לנו, ואי' כל נפלאותיו" (פרש"י עה"פ).
- 97 כ"ה (נגלה עליו המלאך) במדרש תנחומא שלפנינו, אבל בפסוק נאמר "ויפן אליו ה' גר", ובפרש"י: "הקב"ה בעצמו". וכ"ה ביל"ש שבהערה הבאה: "דין הוא שאגלה אני בכבודי עליו".
- 98 יל"ש שופטים רמו סב.
- 99 סנהדרין צו, ב.
- 100 זח"א קט, סע"א.
- 101 קידושין מט, ב. רמב"ם הל' אישות פ"ח ה"ה. טושו"ע אה"ע סלי"ח סל"א.
- 102 גירסת האר"י סק"ב.
- 103 נצבים ל, יב. וראה כ"מ נט, ב.
- 104 תורה הר — חנינת טו, א (מכ"ר פניו, יו"ד).
- 105 לקי"ת ראה כט, ד. דרושי ר"ה ס, ב. שה"ש ג, ג. ובכ"מ.
- 106 פי' מרז"י קרא עה"פ.

- (107) לי הכי' — נחום א, ט (וראה לקריש חכ"ג ע' 306 הערה 55. וש"ג).
- (108) מנחות כט, ב.
- (109) גוסס הפיוט בסדר העבודה דתפלת יוהכ"פ.
- (110) ברכות ה, ב.
- (111) לך לך טו, יג.
- (112) ראה שמור"ר פ"ה, כב: "וישב משה אל ה' ויאמר ה' למה הרעותה לעם הזה .. כן אמר (משה) לפני הקב"ה, נטלתי ספר בראשית וקראתי בו וראיתי מעשיהן של דור המבול היאך נדונו מדת הדין היתה, ומעשה דור הפלגה .. היאך נדונו ומדת הדין היתה, העם הזה מה עשו שנשתעברו מכל הדורות שעברו".
- (113) ישע"י נד, ו.
- (114) להעיר ממ"ש אדהאמ"צ בשער החשובה (ה, א) ש"האר"י ו"ל .. אמר בפירוש שבזמנו דווקא בטלו השמרות שהי' בכל משך הזמן הזה ערך ת"ק שנה ("משנת גורת חתגיו שבימי רש"י עד גירוש פורטגאל בזמן רנ"ב"), וכל אותן שקידשו השם אלפים ורבעות בכל דור כמבואר בס' שבט יהודה מכל פרטי השמרות שהי' בכל שנה בזמן ת"ק שנה הג"ל .. הכל הי' מנשמות שהיו בזמן בית ראשון", ש"היו אנשים גדולים .. נשמות גבוהות", ו"היו עובדים את ה' .. רק בעון פלילי דע"ז דבקו בו, ולא הי' לכל הדורות הללו .. עלי' וחיקון עד בזמן הפלסופים שבזמן רש"י והרמב"ם עד האר"י ו"ל", ד"לפי שהיו מוסיפים יניקה לע"ז כחרון דקליפה ע"כ התיקן הי' במס"נ על קה"ש באמונה פשוטה שהיא נגד סברת שכל האנושי .. אך בזמן האר"י ו"ל שהי' מבחי' התיקון ונגלה אליו חכמת הקבלה האמיתית, בטלו השמדות ולא יהי' עוד". ומכאן הוכחה נוספת (באם יש צורך) שההשמרות דהשואה הו"ע בפ"ע, שאינו בגדר עונש וחיקון, ככפנים.
- (115) ראה יל"ש תהלים רמז תשא: "אליך הי' נפשי אשא, זה דורו של שמד שנתמשכנו על קרושת השם".
- (116) ראה שו"ת חת"ס יו"ד סל"ג. אה"ע ח"ב סקל"ב. ועוד.
- (117) ראה סנהדרין מו, סע"א: "באו גוים בנחלתך גוי נתנו נבלת עבריך מאכל לעוף השמים בשר חסידך לחיתו אוץ, מאי עבריך ומאי חסידך .. חסידך ממש, עבריך הנך ומחייבי דינא דמעיקרא, וכיון דאיקטול קרי להו עבדיך" (וראה רמ"א יו"ד סו"ס שעו, ובגו"כ סס). וראה גם אגרת השמר שם.
- (118) ראה הערה הקודמת.
- (119) פסחים ג, א. וש"ג.
- (120) ולהעיר ממ"ש במגיד מישרים (ר"פ תצוה) שהבית יוסף הי' ראוי לזכות למסור נפשו על קידוש השם, אלא שבגלל סיבה נענש ולא זכה לכך (וראה בארוכה לקריש חכ"א ע' 176 ובהערות שם). וראה יונת אלם פכ"ב: "כל הצדיקים המתים צריכים להתמרק בהר דינור, חוץ מן הנהרגין על קדושת השם".
- (121) זכרי' ג, ד"ה.
- (122) שם ד, א ואילך.
- (123) ראה בארוכה לקריש חכ"א ר"פ בהעלותך. ובכ"מ.
- (124) משלי ו, כג.
- (125) יחזקאל כד, א"ב.
- (126) הלי' חגיגות פ"ה ה"ב.
- (127) אבודרהם הלי' חגיגות, הובא בכ"י לטוואר"ח סתק"ג.
- (128) ראה בארוכה לקריש חכ"א ע' 267. ועוד.
- (129) ולא כבשאר הכתובים: "בא נבוכדנאצר מלך בבל .. על ירושלים" (מ"ב כה, א. ירמ"ג ג, ד).
- (130) שמכל הפסוקים בחר להביא הפסוק שבו נאמר הלשון "סמך", אף שלא מעתיק לשון הכתוב, כי אם, בשינוי והוספה.
- (131) ובהרשעה יחירה בלשונו של הרמב"ם — "סמך מלך בכל נבוכדנאצר הרשע על ירושלים והביאה במצור ובמצוק".
- (132) ראה סהמ"צ להצ"צ מצות מילה פ"ג, ד"ה מים רבים תשי"ז פ"ד. ובכ"מ.
- (133) תהלים מח, ב.
- (134) שם, ג.

- 135) ישעי' כט, א.
 136) תניא רפ"ו.
 137) יל"ש ישעי' רמו חצט.
 138) כולל גם הפעולה דמלך בכל שאינו אלא כגרון ביר החוצב בו.
 139) רמב"ם הל' חגיגות רפ"ה.
 140) שה"ש ב, ח. וראה שהש"ר עה"פ (פ"ב, ח (ב)).
 141) אג"ק שלו ח"ה ס"ע שסא ואילך. שעז ואילך. חח ואילך. ועוד.
 142) "היום יום" – ט"ו טבת.
 143) נוסף על אמירתן בציבור בתפלה (בשחרית ובמנחה), כבכל יום שאומרים חחנו, ועאכרי"כ ביום החגיגות, שמעלת היחיד היא כמו מעלת הציבור (כמובן מ"ש בהפטורה "דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב", שביום החגיגות הקב"ה "מצוי" ו"קרוב" גם להיחיד, כמו בעשרת ימי תשובה (ר"ה יח, א. ושי"ג)), וביתר שאת וביתר עזו בציבור.
 144) ר"ה יז, ב.
 145) ומנהג ישראל שלפני השליח-ציבור (בעל-קורא) מכריזים כל הקהל – כל יחיד ויחיד – י"ג מדה"ר בקול רם, ואח"כ חוזר גם השליח-ציבור.
 146) תשא לך, י"ד.
 147) "פי' למעלה מן הטעם ודעת, וכמו שאמר דוד ליהונתן נפלאה אהבתך וגו', כי ע"י יגמיה"ר שהמשיך משה רבינו ע"ה נעשה כביכול כריתת ברית והתקשרות להקב"ה עם ישראל לעורר את האהבה, וסלחת כו', שלא יהיו עונותיכם מברילין כו' כי חלק ה' עמו" (לקרי"ת נצבים מר, ב).
 148) ישעי' נה, ו.
 149) שם, ז.
 150) שם, ח.
 151) להעיר מהמשך ההפטורה – "כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון" (שם, יב).
 152) שם נו, א.
 153) שם, ב.
 154) שם, ז.
 155) הרשע יד, ג.
 156) ישעי' שם, ח.
 157) ראה שיחת צום גדלי' שנה זו ס"ד.
 158) שם כו, יב.
 159) שבה מבקשים "אל תמן אל רשענו .. הי' נא קרוב לשועתנו .. טרם נקרא אליך עננו".
 160) תהלים קל, ז.
 161) שם כה, כב.
 162) שם קל, ח.
 163) יש לומר, שזהו גם הפירוש בפסוק "כי עם ה' התסר והרבה עמו פדות" – "הרבה גו' פדות" דייקא, כלומר, פדות מכל הצרות, ולכל לראש מצרת הגלות (באל"כ אין זה "חרבה גו' פדות" לאמיתו), ואח"כ "והוא יפדה את ישראל מכל עונותיו", ככפנים.
 164) "והוא" (לשון נסתר) דייקא, כי, סדר זה (הפרי' מהגלות ואח"כ הפרי' מהעונות) הוא מצד רעתו ומחשבתו של הקב"ה, ש"לא מחשבותי מחשבותיכם", בהעלם (לשון נסתר) מרעתו ומחשבתו של בשר ודם.
 165) ראה אכ"י"ר בסופו (פ"ה, כא): "אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה, רבש"ע, שלך הוא, השיבנו, אמר להם, שלכם הוא, שנאמר שובו אלי ואשובה אליכם נאום ה', אמרה לפניו, רבש"ע, שלך הוא, שנאמר שובנו אלקי ישענו, לכך נאמר השיבנו ה' אליך ונשובה" (וראה גם מדרש תהלים פה, ושם מסיים: "אלא שינו כאחר, שנאמר שובנו אלקי ישענו").
 166) מצו"ד עה"פ.
 167) מיכה ז, יח ואילך.
 168) זח"ג קלא, ב. סיור אדה"ו בסדר חשליך.
 169) מצו"ד עה"פ.

- (170) רד"ק עה"פ.
 (171) ולאח"ז חה"י גם התשובה בתכלית השלימות — כמרומז ברוק הלשון ייפרה ..
 "פוטנטי", דייל שרומז גם על פריית העונות להוציאם מלערוז ולהעלותם לקרושה — "זרונות
 "פוטנטי", ש"עון" הוא במוד (יומא לו, ב) נעשו לו כזכיות" (שם פו, ב), ויחירה
 מזה: "זכיות" ממש, ועד לסוג נעלה יותר של "זכיות" (ראה דרמ"צ קפו, א ואלך. ועוד).
 "זכיות" (בכ"ף הרמיון) למעליוחא.
 (172) ישעי' נח, ה. וראה אגה"ת ספ"ב.
 (173) ע"ד מארז"ל (ובחים צא, רע"א) "אטו שבת למוספין אהנאי לחמירים לא אהנאי"
 (בתמ"י).

(174) ברכות ד, ב.

(175) תהלים נא, יו.

(176) שהיא חלק מהתפלה, שלכן אין זה הפסק בין גאולה לתפלה.

(177) לקי"ת שה"ש מא, א. ובכ"מ.

(178) ולהעיר, שכיון שבטלה תקנת עזרא שבעל קרי אסור בתפלה ער שיטבול והעמידו
 הרבר על הרין שמותר בתפלה בלא טבילה (ש"ע אדה"ז או"ח ר"ס פח) — נמצא, שהענין
 ד"א"ר שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך", "שה' מדבר בו ממש", הוא גם במעמד ומצב שלפני
 הסהרה, מצד מעלתו של כאו"א מישראל בכל מעמד ומצב שהוא.

(179) לאחרי הבקשה "סלח לנו כ"י ברוך אתה ה' חנון המרבה לסלוח", "והרי ספק ברכות
 להקל משום חשש ברכה לבטלה, אלא אין כאן שום ספק כלל, מאחר שבקשנו סלח לנו
 מחל לנו, ואילו לא היינו חוזרים וחוטאים היינו נגאלין מיד, כמו שאנו מברכים בא"י גואל
 ישראל" (אגה"ת פי"א).

(180) תהלים מזמור כה.

(181) זח"ב רב, ב. אבודרהם. סידור הארז"ל. ועוד.

(182) ראה שער הכולל פי"א ס"ח: "בסידור הארז"ל זלקוא לא נמצא זה הפסוק בסיום
 נפ"א, ואדמר"ר הוסיפו * מטעם המבואר בפע"ח שער נפ"א פי"ב.

* להעיר, שהוספת פסוק זה בסיום נפ"א נמצא גם בסידור בית תפלה וסדר דברי הימים
 לה"י משה זכות — אמטטרסד תע"ב.

(183) ורומז גם על יוסף שברורנו — ב"ק מו"ת אדמר"ר נשיא דורנו.

(184) נ, כד.

(185) ישעי' כו, יט.

(186) וישב לו, ב.

(187) ר"פ שמות.

(188) שם ג, ז.

(189) שם ב, כד.

(190) מלאכי ג, יב.

(191) ישעי' יא, יא.

(192) שמור"ר פ"א, ה.

הערה 176: סימן את הסוגריים הריקים [לפועל נדפס: "שהיא
 חלק מהתפלה — "כיון דתקיננו רבנן למימר ה' שפתי תפתח
 כתפלה אריכתא דמיא (ברכות שם)].

הִקְהִיל אֶת-הָעָם, הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטַּף, וַגִּרָּךְ
אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֶיךָ, לְמַעַן יִשְׁמְעוּ וּלְמַעַן יִלְמְדוּ,
וַיֵּרְאוּ אֶת-ה' אֱלֹהֵיכֶם, וְשָׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת,
אֶת-כָּל-דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת

לזכות

החתן הרה"ת לוי יצחק שיחי'

ומרת בתיה תחי'

נקי

יום הבהיר כ' כסלו ה'תשפ"ג

שנת הקהל